

Miesięcznik Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

GAZETA SGH

publikacja bezpłatna

<http://www.sgh.waw.pl/gazeta/>

numer 10/11 (276), listopad 2011

Nowy program MBA
XX lecie Korporacji HZ
Czy zysk jest najważniejszy?
Studenci wybierają wykładowców – analiza

ZACZNIJ POZIOM WYŻEJ

HAREK RACZKOWSKI

Najwyższy stopień kariery

Nieograniczone widoki na przyszłość

Zacznij poziom wyżej. Dołącz do międzynarodowego zespołu specjalistów. Ucz się od najlepszych na rynku. Stabilna praca, zróżnicowane projekty i pewność, że nie ma rzeczy niemożliwych.

www.ey.com.pl/kariera

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Co zrobiłabyś w sytuacji...

...gdyby Twoim zadaniem była odbudowa Haiti po tragicznym w skutkach trzęsieniu ziemi 2 lata temu?

Haiti Case Workshop Warsztat dla Kobiet

Dowiedz się jak możesz pomóc kształtować otaczający nas świat i wykorzystać swoje **umiejętności przywódcze**. Weź udział w warsztacie pokazującym pracę konsultantów McKinsey podczas projektu na Haiti, którego celem było stworzenie fundamentów pod odbudowę podstawowych instytucji tego kraju.

Kto: Wszystkie studentki III roku studiów licencjackich oraz I i II roku studiów magisterskich (bez względu na kierunek studiów)

Kiedy: 13 stycznia

Gdzie: Warszawskie biuro McKinsey & Company, Pl. Piłsudskiego 2

Forma: 5-godzinny warsztat w języku angielskim

McKinsey & Company to wiodąca międzynarodowa firma doradztwa strategicznego. Naszymi klientami są największe światowe firmy oraz liderzy poszczególnych branż w krajach, w których pracujemy. W praktyce oznacza to, że pracujemy na co dzień z członkami zarządów kluczowych dla gospodarki przedsiębiorstw, wspieramy ich decyzje i działania w kwestiach naprawde istotnych.

Aplikuj do **12 grudnia 2011 r.** na **www.mckinsey.pl**

 SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE
WARSAW SCHOOL OF ECONOMICS

www.sgh.waw.pl/rekrutacja

TAK, ty też możesz
studiować w SGH.

17 WRZEŚNIA
DZIEŃ OTWARTY

Sprawdź bogatą ofertę studiów
i przystępne zasady rekrutacji.

 SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE
WARSAW SCHOOL OF ECONOMICS

Działania promocyjne SGH: przykładowe wizualizacje kreacji

saw School of Econom x

<https://www.facebook.com/SGHWarsaw>

facebook

Warsaw School of Economics (SGH)

University · Warsaw, Poland · Edit Info

Wall

Hidden Posts

Info

Photos

Events

Notes

Twitter

EDIT

About

The official fan page for students, alumni, faculty, staff and all friends...

More

6,316 like this

289 talking about this

188 were here

Likes

Share: Status Photo Link Video Question

What's on your mind?

Warsaw School of Economics (SGH)

CEMS Club Warsaw wyróżniony za konferencję Inspiring Solutions. Gratulujemy! :)

 Wyróżnienie dla CEMS Club Warszawa

www.sgh.waw.pl

CEMS Club Warszawa z SGH został wyróżniony w konkursie SGRuła 2011. Nasi studenci zostali wyróżnieni w kategorii "Konferencja roku" za projekt "Inspiring Solutions - IT makes business easier".

10,676 Impressions · 0.16% Feedback

Like · Comment · Share · Monday at 12:03pm ·

Csk Mswia and 10 others like this.

View all 6 comments

Warsaw School of Economics (SGH) Ertuc Saband you are completely right, we will do better

21 hours ago · Like ·

Csk Mswia Gratulacje!

Admins (5) · See All

Use Facebook as Piotr

华沙经济学院 (具有大学地位)

- 华沙经济学院是中东欧顶级的商务学院;
- 我校与世界各地的伙伴大学开展了广泛的合作网络;
- 我校与企业界关系紧密;
- 与其他欧洲城市相比, 华沙生活费用较低;
- 波兰的经济在欧盟国家中的作用日益增强;
- 在《金融时报》理学硕士学位课程排行榜中, 华沙经济学院进入前五十强。

www.sgh.waw.pl/admission

 SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE
WARSAW SCHOOL OF ECONOMICS

STUDIA DOKTORANCKIE
EKONOMIA I NAUKI O ZARZĄDZANIU
W KOLEGIUM GOSPODARKI ŚWIATOWEJ SGH

NIESTACJONARNE STUDIA DOKTORANCKIE w Kolegium Gospodarki Światowej SGH kształcą wybitnych kadr dla nauki – solidnych, jednostek naukowych – oraz praktyków (specjalistów w przewidywaniu, analizowaniu i ocenie sytuacji i trendów i kierownictwie, kierownikach i innych organizacjach międzynarodowych).

TEMATYKA STUDIÓW DOKTORANCKICH:

- międzynarodowe stosunki gospodarcze
- integracja europejska
- ekonomia międzynarodowa
- finanse międzynarodowe
- finanse i międzynarodowy rynek finansowy
- handlowe stosunki międzynarodowe
- marketing międzynarodowy
- mikroekonomia i makroekonomia
- zarządzanie kapitałem w przedsiębiorstwie
- konkurencja międzynarodowa
- zarządzanie strategią
- zarządzanie ryzykiem

Studia doktoranckie zapewniają możliwość uzyskania stopnia doktora nauk ekonomicznych – w dyscyplinie ekonomia oraz nauki o zarządzaniu.

Studia trwałe 3 lata (z semestralnymi płatnościami).
Czasem za pierwszy rok studiów wypłat 4400 zł, za drugi 4200 zł, za trzeci 3800 zł.

www.sgh.waw.pl/doktoranckie/KGS_niestacjonarne/

Rzecz Kolegium Gospodarki Światowej: tel. 22 844 74 31, 22 849 50 84

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie | Warsaw School of Economics

Получайте образование на английском языке в Главной торговой школе в Варшаве

(Warsaw School of Economics, SGH)

Лицензиат

Лицензиат – трехгодичное высшее очное образование, в ходе которого слушатели получают теоретическую и практическую подготовку, развивают методологические умения по выбранному предмету обучения.

Кандидатам на получение степени лицензиата на английском языке мы предлагаем следующие специальности:

- **Quantitative Methods in Economics and Information Systems** (Количественные методы в экономике и информационных системах).
- **International Economics** (Международная экономика).
- **Management** (Управление).

Стоимость обучения на факультете Европейского магистратского образования.

International Business Management

Студенты могут выбрать одну из двух специальностей:

- **International Business Management** (Управление в международном бизнесе).

Программы MBA

Главная торговая школа Варшавы предлагает управленческую учебную программу на получение степени мастера делового администрирования (MBA) в сотрудничестве с международными партнерами:

- **CEMBA** – совместно с Университетом Квебека в Монреале, Канада.

Высшее образование на польском языке

Кандидаты, заинтересованные в получении образования на польском языке, в ГТШ могут выбирать из тринадцати факультетов по программам подготовки лиценциатов и магистров, а также несколько специализированных программ подготовки аспирантов. Кроме того, ГТШ предлагает более 100 программ последипломного образования.

Связь

Все вопросы, касающиеся учебы в Главной торговой школе в Варшаве, а также правила приема могут быть заданы лично, по электронной почте или по телефону. Применен комиссия Главной торговой школы в Варшаве:

Телефон: +48 22 564 98 58,
адрес электронной почты: admission@sgh.waw.pl

www.sgh.waw.pl/admission

(Tekst na str. 18)

Для получения дополнительной информации о Главной торговой школе Варшавы и предлагаемых программах обучения посетите, пожалуйста, сайт:

SPIS TREŚCI

AKTUALNOŚCI

Doktor zrobił swoje...	5
Odszedł Andrzej Świć	6
Nagroda dla prof. Juliusza Gardawskiego	6
Student SGH zwycięzcą konkursu fotograficznego...	6
Wyróżnienie dla CEMS Club Warszawa	7
Drugie spotkanie Rady Konsultacyjnej Partnerów Korporacyjnych SGH	7
My studenci, charytatywnie, dla dzieci	8
CWFiS informuje	8

DYDAKTYKA I NAUKA

Startuje nowy program: MBA-SGH	9
Menedżer innowacji, czyli naukowcy są gotowi...	10
Bank studiów przypadku SGH	10
Ogólnopolski System Antyplagiatowy	11
Nowe projekty ERASMUS MUNDUS w SGH	12
CPM informuje	12

Z ŻYCIA SZKOŁY

Wspomnienie o profesorze Zdzisławie Pierścionku	13
Wspomnienie o profesorze Wincentym Okoniu	14
Klucz do kariery – życie po...	15
Jubileusz korporacji HZ	16
Uroczystość wręczenia dyplomów...	17
Działania promocyjne SGH...	18
Innowacje w Biznesie...	19
Kronika kampusu SGH	20
Imperializm ekonomiczny...	21
Współczesne problemy demograficzne...	21
PRIME&Erasmus – czy to się opłaca?	22
10 lat po 11 września...	27
European Integration Process...	29
Młodzi KES	31
Praktyczna teoria	32
Nowe wyzwania dla...	34
Polska prezydencja w Unii Europejskiej	34
Absolwenci turniej bowlingowy	35

OBOK

Czy zysk jest najważniejszy	36
-----------------------------	----

POZNAJMY SIĘ

Instytut Statystyki i Demografii	39
----------------------------------	----

BADANIA

Analiza wyborów wykładowców z przedmiotów podstawowych przez studentów SGH	41
--	----

GAZETA SGH

Miesięcznik Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa, budynek G,
pokój 146, tel. 22 564 95 34

Wydawca

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Redaktor naczelna

Barbara Minkiewicz, e-mail: bminki@sgh.waw.pl

Z-ca redaktora naczelnego

Jacek Wójcik, e-mail: jacek.wojcik@sgh.waw.pl

Sekretarz redakcji:

Anna Domańska, e-mail: adomala@sgh.waw.pl

Zdjęcia

Maciej Górski

Serwis internetowy

<http://www.sgh.waw.pl/gazeta/>

Skład

Studio GEMMA
pl. Konstytucji 2, 00-552 Warszawa

Nakład 2000 egz.

ISSN: 1644-2237

Doktor zrobił swoje...

... doktor może odejść. Tak by można skomentować ostatnie zastrzeżenia w procedurze wyboru promotora prac licencjackich i magisterskich. Doktorzy zostali „wpuszczeni na salony”, kiedy obfitość pracy w szkołach prywatnych spowodowała niechęć u pracowników samodzielnych do nadmiernego angażowania się w działalność dydaktyczną SGH. Po kilkunastu latach funkcjonowania systemu, w którym to doktorzy mogli być promotorami bez żadnych ekstra warunków, wprowadzamy system pełnowładztwa pracowników samodzielnych. Czy słusznie? Aby odpowiedzieć na to pytanie należałoby się pochylić nad faktami, które do tych zmian doprowadziły. Szerszej publicy nie są znane, a może powinny, może warto by je zaprezentować. Teraz wygląda to na przywracanie relacji, które niektórzy nazywają feudalnymi. Być może niesłusznie (tak nazywają). Zaczynamy od tego, czego nie ma w numerze. Liczymy, że uda nam się zebrać nieco faktów, opinii społeczności Uczelni na ten temat i opublikować je w kolejnych numerach (zapraszamy do pisania). Wszak kampania rektorska zbliża się, a te regulacje rzutować będą na relacje społeczne w Szkole na długie (?) lata.

A co w bieżącym numerze? Najpierw o stałych elementach każdego numeru, czyli sukcesy, konferencje i... kampus. O kampusie tym razem krótko, jedynie przegląd wydarzeń. Z przyjemnością obserwujemy aktywność rektora Bryxa w tym zakresie. Gdyby w SGH istniała galeria „ludzi pozytywnie zakręconych”, to prof. Bryx miałby w niej poczesne miejsce. Szkoda, że uroda architektury nie przekłada się na „urodę” wnętrza Uczelni, a szczególnie jej stan finansowy. Jednak, czy zysk jest najważniejszy? – o tym pisze prof. Oleksyn. Polecamy także drugą

część sagi o Instytucie Statystyki i Demografii. Można powiedzieć, badania, badania i raz jeszcze badania!

Z zamieszczonych tekstów konferencyjnych zwracamy uwagę na debatę zorganizowaną przez SKN Spraw Zagranicznych. To kolejne udane przedsięwzięcie tego Koła. Gratulujemy, czekamy na kolejne.

Listopad to przede wszystkim oczekiwanie na posiedzenie Senatu. Odbędzie się 23, a więc tuż przed oddaniem numeru do druku (te słowa piszemy 24.11). Dlatego jedynie sygnalizujemy, że rozstrzygnięto dwie ważne kwestie. Pierwsza dotyczyła możliwości startowania w wyborach rektorskich pracowników samodzielnych nie posiadających tytułu profesora „belwederskiego”. W wyniku autopopravki JM dopuszczono do kandydowania na stanowiska rektorów i dziekanów kolegów wszystkich pracowników zatrudnionych w SGH jako podstawowym miejscu pracy na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego. Druga uchwała otworzyła formalnie drogę do powiązania kształcenia z kolegiami. Co ważne, odstąpiono w niej od proponowanego wcześniej zapisu, by przypisać istniejące dziś w SGH kierunki studiów kolegom. To zaś – nie tylko w naszym mniemaniu – otwiera drogę do wewnętrznej konkurencji i tego, że względu na trudny do osiągnięcia konsens np. komu przydzielić kierunek „zarządzanie”, można się było spodziewać. Znaczenie tej drugiej uchwały jest nie do przecenienia, dlatego nie śmiemy jej teraz szerzej komentować, na komentarze rezerwujemy miejsce w kolejnych numerach Gazety (może od kandydatów na rektorów?). Na razie zapraszamy do lektury numeru listopadowego, przypominając, że już wkrótce (przed świętami) numer grudniowy.

Barbara Minkiewicz, Jacek Wójcik

Sprostowanie

O szansach i zagrożeniach rozwoju polskiej gospodarki

W numerze październikowym zamieściliśmy tekst wykładu inauguracyjnego rok akademicki 2011/2012. Wykład wygłosił prof. dr hab. Ryszard Rapacki. Tytuł wykładu brzmiał *O szansach i zagrożeniach rozwoju polskiej gospodarki*. Spisując z nagrania treść wykładu zgubiliśmy w tytule słowo „rozwoju”. Ta mała zguba spowodowała, że jego wydźwięk jest bardziej pesymistyczny, chociaż Autor w swoim wykładzie wyraźnie odrzuca najbardziej pesymistyczne warianty. A że pesymizmu mamy wkoło dość, dlatego (i z poczucia obowiązku) chcielibyśmy sprostować pomyłkę. Na nasze usprawiedliwienie dodamy, że wśród nas jest wielu optymistów, którzy tej subtelnej różnicy w tytule nie zauważyli...

Redakcja

Autorem zdjęcia na okładce jest Juliusz Sokolowski

Gazeta zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów, redakcji stylistycznej i adiustacji.

Wspomnienie

Odszedł Andrzej Świć

16 listopada zmarł nagle Andrzej Świć, redaktor naczelny Forum Akademickiego. W sile wieku, pełen pomysłów i inicjatyw. Dobry duch polskich mediów akademickich. Patrzący na środowisko akademickie krytycznie, ale niezmiennie przyjaźnie. Człowiek, na którego zawsze można było liczyć, człowiek, jakich mało. Słów brakuje, by opisać nam nasz żal, dlatego niech w naszym imieniu przemówi poeta.

*Przyjacielu
Trochę serca nam ubyło
Ile naprawdę
Jeszcze nie wiemy
Pamięć o Tobie
Poniesiemy
Zrobimy z nią
Ile umiemy (J. Kofta)*

Barbara Minkiewicz, Anna Domalewska, Jacek Wójcik

Rzecznik prasowy SGH informuje

Nagroda im. Andrzeja Bączkowskiego dla prof. Juliusza Gardawskiego

Prof. Juliusz Gardawski, kierownik Katedry Socjologii Ekonomicznej w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH, dostał tegoroczną nagrodę im. Andrzeja Bączkowskiego. Prof. Gardawski jest autorem kilkunastu książek poświęconych m.in. dialogowi społecznemu.

Nagroda jest przyznawana za krzewienie idei służby publicznej, działalność w sferze reform społecznych i pracę ponad podziałami. Poświęcono ją pamięci zmarłego 15 lat temu ministra pracy Andrzeja Bączkowskiego.

Student SGH zwycięzcą konkursu fotograficznego Uchwyć Six Motions

Marek Mułenko, student Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, zwyciężył w konkursie Uchwyć Six Motions, który zorganizowały projektantka mody Gosia Baczyńska i firma LG Electronics. Konkurs odbył się 14 października 2011 roku. Ok. 40 fotografów przez ponad godzinę robiło zdjęcia sześciu modelkom na pl. Zamkowym w wietrznej pogodzie i przy niskiej temperaturze. Prace Marka zostały wyróżnione przede wszystkim za pokazanie urody kreacji, dobrą pracę ze światłem oraz najlepsze wykorzystanie elementów tła.

Zwycięskie prace zostały zaprezentowane podczas pokazu mody Gosi Baczyńskiej, który miał miejsce na jednym z praskich podwórek w Warszawie. Na pokazie byli obecni wszyscy najważniejsi ludzie świata mody, mediów i rozrywki – prace Marka Mułenki na pewno nie pozostały niezauważone. Fotograf otrzymał również główną nagrodę, jaką była unikalna szansa na przeprowadzenie sesji zdjęciowej „backstage” podczas pokazu modowego.

Uczestnictwo w konkursie Uchwyć Six Motions było nie tylko ciekawą przygodą, ale też sporym wyzwaniem – nietatwo jest być kreatywnym i oryginalnym fotografując w tak nietypowych warunkach, dlatego niezmiennie cieszę się, że moje prace zostały wyróżnione” – powiedział Marek Mułenko, zwycięzca konkursu. Nie mniejszą satysfakcję przyniósł mi udział w piątkowym pokazie i możliwość sfotografowania od kuchni modowego show skupiającego wokół siebie czołówkę polskiej branży modowej z Gosią Baczyńską na czele. Sama forma pokazu, jako spektaklu rozgrywającego się w podwórzu starej kamienicy była dla mnie kolejnym ciekawym wyzwaniem fotograficznym.

Zdjęcia zwycięzcy konkursu: https://picasaweb.google.com/abocwinska/Uchwyc_Six_Motions_1_Miejsce_Marek_MuEnko?authkey=Gv1sRgCOLf_-z52baZWA

Zdjęcia z Backstage pokazu: https://picasaweb.google.com/abocwinska/Wielkie_Pranie_Backstage?authkey=Gv1sRgCNr1-oLzvZLW3wE

Marek Mułenko współpracuje z SGH przy promocyjnych sesjach fotograficznych organizowanych przez Biuro Informacji i Promocji. Efekt jego pracy można oglądać m.in. w materiałach promujących SGH.

Wyróżnienie dla CEMS Club Warszawa

Nasi studenci zostali wyróżnieni w konkursie StRuNa 2011 w kategorii „Konferencja roku” za projekt „Inspiring SoluTions – IT makes business easier”.

Podstawowe elementy programu St(udencki) Ru(ch) Na(ukowy), który promuje ruch naukowy studentów i doktorantów, to ogólnopolska baza organizacji i projektów naukowych realizowanych przez studentów i doktorantów (obecnie baza zawiera informacje dotyczące ok. 4700 kół naukowych) oraz ogólnopolski konkurs podsumowujący aktywność naukową kół i innych organizacji studenckich między 1 października 2010 roku a 30 września 2011 roku.

Gala rozdania nagród w konkursie odbyła się 5 listopada 2011 r. Patronat honorowy nad konkursem objęła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Barbara Kudrycka. Więcej informacji na stronie: www.struna.edu.pl.

Drugie spotkanie Rady Konsultacyjnej Partnerów Korporacyjnych SGH

W poniedziałek, 14 listopada 2011 r., odbyło się kolejne – drugie już – spotkanie Rady Konsultacyjnej Partnerów Korporacyjnych SGH.

W spotkaniu – poza przedstawicielami władz Uczelni – wzięli udział: Dorota Dąbrowski (dyrektor, Amerykańska Izba Handlowa w Polsce), Christi Degen (Izba Handlowo-Przemysłowa w Kolonii), Urszula Gąsior (partner, Ernst & Young Polska), Janusz Górski (prezes, DB Schenker), Marie-Helene Massard (członek zarządu, AXA Polska SA), Jarosław Niewierowicz (prezes, LitPol Link).

Na wstępie członkowie Rady przedstawili swoje opinie na temat poziomu wiedzy i umiejętności oraz pożądaných zmian w profilu absolwentów Uczelni i wrócili do zgłoszonej na poprzednim spotkaniu inicjatywy badania potrzeb pracodawców, które miałyby dać odpowiedź na pytanie o tzw. twarde i miękkie kompetencje absolwentów oczekiwane przez rynek pracy. Rozważano możliwość wykorzystania doświadczeń SGH w tym zakresie, m.in. narzędzi (ankiet) – składowych systemu monitorowania losów absolwentów i opracowanych na potrzeby projektu Akademickie Mazowsze (dyrektor ORSE, Stanisław Macioł). Wyniki tych badań dostarczyłyby wiedzy i argumentów koniecznych do zmodyfikowania pod tym kątem istniejących programów nauczania.

Dyskutowano także nad celowością utworzenia w SGH nowych kierunków studiów¹, ale – zdaniem prof. A. Budnikowskiego – przy założeniu spełnienia oczekiwań ustawodawcy i zachowania tego, co nas wyróżnia.

Z propozycją dostosowania do naszych realiów i zaimplementowania w SGH programu Master of Science in Analytics (MSA) z Institute for Advanced Analytics przy North Carolina State University wystąpiła prof. Ewa Frątczak. „To ciekawy program analizy rozwiązań biznesowych z dużym naciskiem na praktyczne rozwiązywanie problemów... Nasi absolwenci już tworzą zespoły analityczne wewnątrz firm z sektora ubezpieczeniowego czy telekomunikacyjnego”.

W opinii pracodawców bez wątpienia istnieje konieczność wzbogacania programu o nowe oferty.

● Ale „MBA nie ma już takiej wartości jak kiedyś, poza tym istnieje na tym polu duża konkurencja. Wydaje się, że najlepszym rozwiązaniem byłoby zaczerpnięcie z MBA tego, co najlepsze i wykorzystanie tego przy tworzeniu nowych programów”. Warto dbać o partnerstwo z najlepszymi amerykańskimi uczelniami, a w korzystaniu z najlepszych wzorców nie ma nic złego (dr Dorota Dąbrowski).

● Ale proste przenoszenie MSA na grunt SGH jest ryzykowne. Warto raczej zastanowić się nad stworzeniem programu MBA, który skupiłby się na zagadnieniach leadership i komunikacji. W cenie zaczyna być umiejętność łączenia wiedzy technicznej z biznesową, dlatego trzeba rozwijać relacje z zagranicznymi uczelniami technicznymi (Christi Degen)?

● Ponieważ rynek się zmienia, wiedza i umiejętności muszą się zmieniać razem z nim. Bardzo cenne są kompetencje miękkie, a przede wszystkim umiejętność dostosowywania się do zmian – i te będą zawsze poszukiwane. Pomysł stworzenia kierunku studiów związanego ze zrównoważonym rozwojem jest dobrym pomysłem. „Trudno wciąż u nas znaleźć także m.in. kursy czy studia typu leadership. Ważne dla menedżerów są umiejętności skutecznej komunikacji, przydatne zwłaszcza przy okazji fuzji i przejęć”. Być może zasadne jest włączenie do programu studiów zagadnień związanych z lean management i lean manufacturing dla firm usługowych (bo produkcyjne mają już to z reguły za sobą) (J. Górski).

W opinii akademików SGH stara się zawierać ścisłe relacje z partnerem biznesowym już na poziomie myślenia o stworzeniu danego kierunku, co jest bardzo cenne. Wciąż jednak najłatwiej realizować potrzeby pracodawców poprzez tworzenie studiów podyplomowych. „Niestety okazuje się, że w dłuższych formach jest to trudniejsze” (prof. R. Sobiecki).

Nowa ustawa – prawo o szkolnictwie wyższym zezwala uczelniom na elastyczność i tworzenie krótszych programów.

„Dlatego wyobrażam sobie możliwość stworzenia programu związanego ze zrównoważonym rozwojem w formie np. specjalności międzykierunkowej. Taki program pod nazwą np. liderzy zrównoważonego rozwoju, z zaangażowaniem specjalistów z tego obszaru, mógłby powstać w SGH”. Tym bardziej, że kadrowo jesteśmy przygotowani do takich studiów (prof. A. Karmańska). A gdyby zaistniała taka potrzeba, nie byłoby problemu z zaangażowaniem specjalistów ds. sustainable development ze strony różnych firm do prowadzenia wykładów czy do spotkań ze studentami (J. Górski).

Podczas spotkania poruszono także sprawę wspólnych zespołów badawczo-eksperymentalnych, np. ds. rynku energetycznego. „Ten obszar pozostaje w Polsce wciąż niezgłębiony naukowo” (J. Niewierowicz), zintensyfikowania współpracy SGH z firmami pod kątem rozwoju oferty praktyk dla studentów (Christi Degen zadeklarowała przekazanie oferty staży dla studentów w firmach zrzeszonych w Izbie Handlowo-Przemysłowej w Kolonii).

Do zadań Rady należy doradzenie Rektorowi SGH w sprawach strategicznych kierunków rozwoju SGH, wzmacniania pozycji naszej Uczelni na międzynarodowym rynku edukacyjnym

oraz budowa sieci współpracy naukowo-badawczej SGH z biznesem.

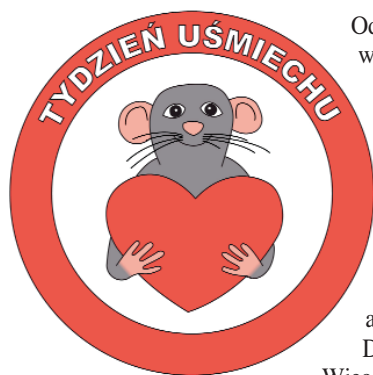
Radę Konsultacyjną Partnerów Korporacyjnych SGH tworzą obecnie: Dorota Dąbrowski – dyrektor zarządzający Amerykańskiej Izby Handlowej w Polsce, Christi Degen – Izba Handlowo-Przemysłowa w Kolonii, Halina Frańczak – dyrektor Marketingu i PR Deloitte Advisory, Urszula Gąsior – partner w Ernst&Young Polska, Janusz Górski – prezes DB Schenker, Marek Kapuściński – dyrektor generalny Procter&Gamble Polska, Marie-Helene Massard – członek zarządu AXA Polska, Jarosław Niewierowicz – prezes LitPol Link, Agnieszka Ostaszewska – partner w PwC Polska, Paweł Rychliński – dyrektor generalny przedstawicielstwa MasterCard Europe w Polsce, Marlena Sobierajska – dyrektor HR, L’Oreal Polska.

Następne spotkanie Rady odbędzie się przy okazji obchodów Święta SGH w kwietniu 2012 r.

¹ Np. Corporate Social Responsibility czy Sustainable Development.

² Wśród uczelni partnerskich SGH już znajdują się także uczelnie techniczne np. z Malezji (dyrektor Centrum Programów Międzynarodowych Elżbieta Fonberg-Stokłuska).

My studenci, charytatywnie, dla dzieci

Od 5 do 9 grudnia w Auli Spadochronowej odbywać się będzie wielki kiermasz przygotowany w ramach akcji charytatywnej Niezależnego Zrzeszenia Studentów Szkoły Głównej Handlowej – Tydzień Uśmiechu. Towarzyszyć mu będzie aukcja przedmiotów wyjątkowo cennych, zamieszczona na portalu allegro.pl.

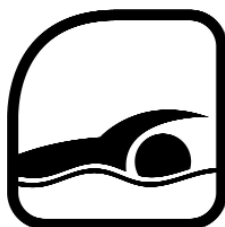
Potrzebujesz chwili relaksu? Nic prostszego, u nas kupisz książki, filmy, bilety do kin, teatrów czy na paintball. A może wolisz spędzić wolny czas aktywnie? Jeśli tak, mamy dla Ciebie karty na siłownię lub zajęcie fitness. To wszystko będziesz mógł kupić o połowę taniej niż w sklepie! Nadarza się okazja, by stać się podwójnym Świętym Mikołajem. Daj prezent bliskiemu sprawiając jednocześnie radość dzieciakom z Domu Dziecka „Nad Jeziorem” w Olsztynku, którym przekazemy cały dochód z aukcji oraz kiermaszu. Do udziału w naszej akcji zapraszamy nie tylko studentów, ale również wszystkich pracowników naszej Uczelni!

Do szczęścia dzieci potrzeba niewiele – Twojej dobrej woli i wielkiego serca!

Więcej informacji na: www.tydzienusmiechu.pl

CENTRUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU

zaprasza na zajęcia „otwarte”

Środa	17:00–21:00	– basen i siłownia
Piątek	15:00–19:00	– basen i siłownia
Sobota	12:00–18:00	– siłownia
Sobota	12:00–18:00*	– basen
Niedziela	15:00–18:00*	– basen

*15:00–16:00 pracownicy z dziećmi

Wejście za okazaniem karty!

Startuje nowy program: MBA-SGH

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Kilka lat temu audytorzy akredytacji EPAS zadali władzom Szkoły Głównej Handlowej pytanie: dlaczego SGH – uczelnia z tak wielką renomą i świetną tradycją nie proponuje własnego programu Master of Business Administration, lecz od lat prowadzi programy innych zagranicznych uczelni? Odpowiedź rektora prof. Budnikowskiego była prosta: uważamy, że północno-amerykańskie programy MBA dają gwarancję wysokiej jakości. Poza tym, w prawie polskim nie istnieje pojęcie studiów i dyplomu MBA, skąd wynika konieczność oparcia się na sprawdzonych wzorcach z zagranicy.

Od czasu tamtej rozmowy nic się nie zmieniło: nadal programy zagraniczne są wysoko oceniane, a polski dyplom MBA – jako efekt ministerialnego rozporządzenia – nadal nie istnieje. Jednak – w nowym prawie o szkolnictwie wyższym w Polsce to uczelnia decyduje o tym, jakie dyplomy będą wydawane. Czyli: na rozporządzenie o MBA chyba się nigdy nie doczekamy. Po drugie – wobec pewnej dojrzałości rynku angielskojęzycznych programów MBA warto obecnie dostrzec istnienie znaczącego segmentu programów oferowanych w języku polskim. Do tego właśnie segmentu rynku edukacji menedżerskiej nasza Uczelnia kieruje swoją nową ofertą: **MBA-SGH**. Wiadomo, że rynek istnieje i na studia MBA po polsku jest potencjalnie wielu chętnych. Od dzisiaj SGH proponuje dla nich nowy program.

Czym jest MBA-SGH?

To pełny program studiów Master of Business Administration oferowany w języku polskim przez najstarszą i najlepszą uczelnię ekonomiczną w Polsce. Zgodnie z pomysłem profesor Romanowskiej, przewodniczącej jury ostatniego rankingu „Perspektyw”, naszych absolwentów pragniemy nazywać **Mistrzami Zarządzania Biznesem**. Jesteśmy przekonani, że Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uczelnia o ponad 100-letniej tradycji i 20-letnim doświadczeniu w prowadzeniu programów MBA może zaproponować chętnym profesjonalistom kształcenie na najwyższym poziomie – w celu zdobycia **mistrzowskiej wiedzy z zarządzania biznesem**.

Program MBA-SGH jest programem typu *Executive MBA* realizowanym w języku polskim. MBA-SGH wywodzi się z programu Europejskiej Akademii Umiejętności Menedżerskich – MBA (EUAM-MBA), który był prowadzony w Szkole Głównej Handlowej w latach 2006–2008. Wysoka jakość programu i prestiż dyplomu naszej Uczelni mają podstawy w doświadczeniu organizatorów MBA-SGH, jakie zdobyli przy prowadzeniu EUAM-MBA oraz prowadzeniu programu MBA w języku angielskim.

Wykładowcami MBA-SGH są profesorowie kolegów Szkoły Głównej Handlowej, a także pracownicy innych uczelni i praktycy. Nasi wykładowcy mają wieloletnie do-

świadczenie w prowadzeniu przedmiotów z programów MBA w Polsce i za granicą. System ocen studentów oraz wykładowców zapewni stały monitoring jakości studiów MBA-SGH.

Program MBA-SGH tworzy 15 przedmiotów składających się na wykształcenie typu „general management”, to znaczy ogólne wykształcenie z zakresu zarządzania – najbardziej poszukiwane na świecie przez kandydatów na studia MBA.

Teraz fragment naszej strony www.mba-sgh.pl:

„Zapewniamy wiedzę z zarządzania biznesem opartą o nowoczesne techniki analityczne; wiedzę, która daje się bezpośrednio zastosować w miejscu pracy, która pomaga absolwentom w zdobywaniu kolejnych szczebli kariery, a także w ciągłym poznawaniu nowych nurtów w nauce i praktyce zarządzania.

Nasi studenci potrafią łączyć naukę z pracą zawodową, jednak okres studiów w programie MBA-SGH stawia dodatkowe wyzwania. Oczekujemy od studentów pracowitości, wytrwałości, a przede wszystkim aktywności w poznawaniu nowej wiedzy zarządczej. Dyplom MBA-SGH to świadectwo dobrze przepracowanych 18 miesięcy nauki i znakomity dowód osobisty **Mistrza Zarządzania Biznesem**.

Program MBA-SGH jest adresowany do średniej i wyższej kadry menedżerskiej firm działających w Polsce. Program kładzie nacisk na najnowsze koncepcje i praktyki, niezbędne dla kierowników i menedżerów działających na nowoczesnym, dynamicznie rozwijającym się rynku pracy. MBA-SGH umożliwia wszechstronne zrozumienie sposobu funkcjonowania małych i dużych przedsiębiorstw, ułatwiając studentom nabycie praktycznej wiedzy warunkującej efektywne zarządzanie”.

Zgodnie z uchwałą Senatu SGH z 26.09.2011 oraz z zarządzeniem Rektora z 11.10.2011 za realizację programu MBA-SGH odpowiada Biuro Kanadyjskiego Programu MBA w SGH. Osoby zajmujące się realizacją programu MBA-SGH posiadają wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu studiów MBA. Program będzie zarządzany przez prof. Marka Gruszczyńskiego, który obecnie kieruje CEMBA, a w latach 2003–2004 przygotowywał również wniosek EAUM-MBA od strony merytorycznej. Administratorem programu jest inż. Maria Banasiewicz, która zajmuje się programem CEMBA od jego początków oraz kierowała projektem EAUM-MBA.

Jesteśmy przekonani, że proponowana przez nas nowa oferta MBA Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie to dobry krok w kierunku utrzymania rangi naszej Uczelni na rynku studiów podyplomowych w Polsce. Jest to pierwszy program MBA sygnowany wyłącznie przez SGH. W ten sposób Uczelnia dołącza ze swoją ofertą do grona naszych najpoważniejszych konkurentów na rynku.

Czy audytorzy EPAS mieli rację sugerując naszej Uczelni własny program MBA? Przekonamy się już niedługo. Proszę trzymać kciuki za powodzenie programu MBA-SGH!

Maria Banasiewicz, Marek Gruszczyński

Menedżer innowacji, czy naukowcy są gotowi do komercjalizacji i zarządzania wiedzą?

Realna szansa na podwyższenie swoich kwalifikacji w zakresie zarządzania badaniami naukowymi

Komercjalizacja wiedzy, zarządzanie badaniami naukowymi, profesjonalizacja prac badawczych te słowa coraz częściej wypowiada Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kontekście dyskusji o miejscu nauki w gospodarce opartej na wiedzy. Polska nauka powinna dążyć do tworzenia zespołów, które w efektywny sposób zaczną koncentrować się na badaniach, które powinny zostać wykorzystane w przemyśle i powinny sprzyjać poprawie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw. Często bolączką pracowników nauki są trudności związane z brakiem kwalifikacji związanych z zarządzaniem pracami badawczymi, administrowaniem projektem finansowanym ze środków publicznych. Często nie brakuje fachowców, ale właśnie menedżerów, którzy będą w stanie efektywnie zarządzać badaniami i komercjalizacją wiedzy. Dla osób zainteresowanych podwyższeniem swoich kwalifikacji Katedra Poziomu Życia i Konsumpcji Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie opracowała program Studiów Podyplomowych Menedżer Innowacji, a dzięki efektywnej współpracy z Biurem ds. Funduszy Europejskich i uzyskaniu dotacji w ramach Działania 4.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 możliwe stało się uruchomienie studiów podyplomowych za darmo. Projekt, który mam zaszczyt kierować przewiduje realizację 4 edycji studiów podyplomowych w wymiarze 160 godzin. Studia podyplomowe obejmują pięć zasadniczych bloków tematycznych:

1. Zarządzanie, w którym studenci uczą się wybranych zagadnień związanych z technikami zarządzania.
2. Linie finansowe dla innowacji, obejmujący przegląd dostępnych środków na finansowanie badań naukowych.
3. Proces pozyskiwania i zarządzania funduszami na innowacyjność, koncentrujący się na nauce technik przygotowania projektów współfinansowanych ze środków publicznych.

4. Pozyskiwanie środków na zapewnienie trwałości przedsięwzięć innowacyjnych, podejmujący zagadnienie dalszego finansowania innowacji już ze środków prywatnych.

5. Sesja wyjazdowa do siedziby Łódzkiego Regionalnego Parku Naukowo-Technicznego, dająca możliwość zweryfikowania wiedzy teoretycznej wyniesionej z zajęć z dotychczasowymi doświadczeniami osób, które zakończyły proces komercjalizacji.

Dużą zaletą projektu jest jego interdyscyplinarna grupa uczestników, w każdej z edycji można zbudować kontakty (a służą temu nie tylko wyjazdy integracyjne, ale treningi interpersonalne i wspólne ćwiczenia), które mogą zwiększyć potencjał naukowy. Projekt adresujemy do pracowników (osób, które mają podpisaną umowę o pracę) uczelni, jednostek badawczo-rozwojowych oraz jednostek Polskiej Akademii Nauk. Zapraszam gorąco do uczestnictwa!

Rafał Kasprzak, kierownik Projektu

Kluczowe informacje o Projekcie Studia Podyplomowe Menedżer Innowacji współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 4.2 „Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Gdzie można nas znaleźć?

www.innowacje.waw.pl

Budynek A pok. 5

Kiedy przyjmujemy zapisy?

Rekrutacja na 3 edycję rozpocznie się w styczniu 2012

Rekrutacja na 4 edycję rozpocznie się w grudniu 2012

Zespół zarządzający projektem:

dr Rafał Kasprzak, dr Łukasz Marecki, mgr Anna Senator

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Bank studiów przypadku SGH

W ramach projektu „Innowacyjna SGH = wiedza + doświadczenie” realizowanego w naszej Uczelni powstał Bank studiów przypadku. Jest to jedno z sześciu zadań projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Studia przypadku znajdujące się w Banku mogą być wykorzystywane do wszystkich zajęć przeprowadzanych w SGH.

Projekt Innowacyjna SGH rozpoczął pracę nad przygotowaniem Banku jesienią 2009 roku i zakończył ją w październiku 2011 roku. Jego powstanie poprzedzone było szkoleniem w zakresie pisania, strategii analizowania oraz zasad przygotowywania raportów prezentujących rozwiązanie case studies. Napisano łącznie 138 studiów przypadku składających się z trzech części: instrukcji realizacji, materiału dla prowadzącego i materiału dla studenta. Odpowiada to 360 godzinom zajęć dydaktycznych. Udostępniona została wersja elektroniczna Banku, umożliwiająca dydaktykom i studentom pobieranie materiałów.

Studia przypadku przeznaczone są przede wszystkim dla kierunków: Ekonomia, Zarządzanie oraz Metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne. Część z nich można jednak realizować także na pozostałych kierunkach studiów licencjackich i magisterskich.

Bank studiów przypadku jest narzędziem służącym dostosowaniu programów studiów do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy poprzez modyfikację sposobu kształcenia. Wprowadzenie do zajęć metod aktywizujących pozwoli na podniesienie poziomu umiejętności praktycznych, wzrost kreatywności i zwiększenie motywacji studiowania.

Zapraszamy dydaktyków do korzystania z case studies podczas zajęć dydaktycznych w SGH.

Więcej informacji o projekcie oraz o Banku studiów przypadku: www.sgh.waw.pl/InnowacyjnaSGH/studiaprzypadku/

Wejście do Banku studiów przypadku umożliwia link zamieszczony na stronie głównej Uczelni. Znajduje się on pod adresem: serwis.sgh.waw.pl/case-bank/

Biuro projektu Innowacyjna SGH

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Informujemy, że Szkoła Główna Handlowa w Warszawie przystąpiła do OGÓLNOPOLSKIEGO SYSTEMU ANTYPLAGIATOWEGO

Po objęciu Uczelni programem międzyuczelnianej wymiany baz, praca będzie porównywana nie tylko z wewnątrzuczelnianą bazą i Internetem, ale także z pracami powstałymi w innych uczelniach – uczestnikach programu wymian baz.

Zmiany w raporcie podobieństwa spowodowane przystąpieniem do programu wymiany baz związane będą z pojawieniem się nowego rodzaju zapożyczeń – pochodzących z baz innych uczelni. Zapożyczenia te zaznaczone są w treści pracy kolorem czerwonym (tak jak zapożyczenia pochodzące z innych prac sprawdzonych na naszej Uczelni). Lista tych zapożyczeń widoczna jest po rozwinięciu w Raporcie podobieństwa listy „Dokumenty, w których odnaleziono fragmenty podobne: z Baz danych innych, niż macierzysta”.

Nie wymaga to wprowadzenia zmian w przyjętych wartościach współczynników. Wprowadzona zmiana polega bowiem jedynie na tym, że dodane zostanie nowe źródło porównywania dokumentów (międzyuczelniana baza prac), co pozostaje bez wpływu na obecność treści obcych w indywidualnej pracy i jej ocenę w kontekście ewentualności popełnienia plagiatu. SGH jest 64 uczelnią przystępującą do systemu wymiany baz.

Chcielibyśmy także poinformować, że w chwili obecnej z inicjatywy środowiska akademickiego i prorektora ds. dydaktyki i studentów – trwają prace nad aplikacją umożliwiającą weryfikowanie prac semestralnych w aspekcie identyfikowania znamion niesamodzielności. O przebiegu prac będziemy informować na łamach strony internetowej i Gazety SGH.

Iwona Dąbek, Centrum Informatyczne SGH

O KONIECZNOŚCI ZMIAN W PODEJŚCIU DO SANITACJI WSI

Temat książki należy uznać za oryginalny oraz ważny z gospodarczego i ekologicznego punktu widzenia. Opracowanie wypełnia lukę w zakresie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich i niezurbanizowanych. Problematyka odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach marginalnych jest w Polsce mało rozpoznana i nie ma, jak na razie, znaczących opracowań ani też nie jest dobrze rozpoznana w polityce komunalnej.

Autorzy próbują odpowiedzieć na wiele istotnych pytań, w jakim kierunku powinna się rozwijać gospodarka ściekowa na terenach luźnej zabudowy mieszkaniowej i czy modele systemów zbiorczych są zawsze uzasadnione. Poszukują właściwych rozwiązań dla gospodarki ściekowej gmin w kierunku optymalizacji nakładów inwestycyjnych i kosztów eksploatacji zaspokojenia potrzeb zbiorczych i indywidualnych w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenach o niskiej gęstości zabudowy.

Autorzy zakładają, że wyniki pracy staną się ważnym argumentem na rzecz programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W pracy wykazano, że istnieje granica opłacalności zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowych względem gęstości zabudowy mieszkalnej. Hipoteza pracy jest to, że oczyszczalnie przydomowe są tanie i to może pozwolić na zaoszczędzenie znacznych środków publicznych w dziedzinie komunalnej gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej.

z recenzji prof. dr. Piotra Jeżewskiego

NOWE PROJEKTY ERASMUS MUNDUS W SGH

Centrum Programów Międzynarodowych rozpoczyna realizację 3 nowych projektów w ramach programu Erasmus Mundus dofinansowanego przez Komisję Europejską.

Projekty, w których SGH uczestniczy jako partner, znalazły się w prestiżowym gronie 47 projektów wybranych w tym roku przez Executive Agency: Education, Audiovisual and Culture, spośród setek nadesłanych zgłoszeń, jako najlepsze pod względem jakości, najlepiej odpowiadające potrzebom krajów – beneficjentów oraz strategicznym celom europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. Dwa z realizowanych projektów dotyczą rozwoju współpracy międzyuczelnianej – wymiany studentów i pracowników naukowych. Trzeci, natomiast, koncentruje się na promocji oferty oraz modelu europejskiego szkolnictwa wyższego w azjatyckiej części Rosji.

One More Step (OMS) – projekt koordynowany przez University of Trento, Włochy, stymuluje zrównoważony rozwój poprzez realizację wymiany studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych z krajów Azji Południowo-Wschodniej, jak również tworzenie sieci współpracy akademickiej pomiędzy Unią Europejską a tymi krajami (Mongolia, Chińska Republika Ludowa, Tajlandia, Malezja, Wietnam, Laotańska Republika Ludowa-Demokratyczna, Królestwo Kambodży oraz Indonezja). Projekt zakłada wspieranie rozwoju lokalnego w regionie dzięki wspólnym nowatorskim inicjatywom naukowym i transferowi wiedzy. www.one-more-step.eu

Widening Egyptian and Lebanese Cooperation and Mobility with Europe (WELCOME) – projekt koordynowany przez Politecnico di Torino, Włochy, skierowany jest na wzmocnienie

współpracy pomiędzy europejskimi instytucjami szkolnictwa wyższego a uczelniami w Egipcie i Libanie poprzez realizację dwustronnej wymiany studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych. Zmierzają one do dalszej poprawy jakości kształcenia w obu krajach oraz do pełniejszego ich włączenia w europejski obszar szkolnictwa wyższego. W ramach projektu również grupa studentów i pracowników naukowych Szkoły skorzystać będzie mogła z oferty stypendialnej.

Funding the Siberian Centre of European Education (SCEE) – projekt koordynowany przez University of Montpellier 2, Francja, przyczyniać się będzie do podniesienia atrakcyjności europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego w azjatyckiej części Rosji. W jego ramach powołane zostanie Syberyjskie Centrum Edukacji Europejskiej promujące i wspierające współpracę naukową pomiędzy krajami Unii Europejskiej a uniwersytetami na Syberii.

Realizacja 3 projektów Erasmus Mundus stanowi ogromny krok ku dalszej internacjonalizacji Szkoły, zarówno w zakresie udziału liczby zagranicznych studentów i kadry, jak i umiędzynarodowienia współpracy oraz badań naukowych. Liczymy, iż stworzy ona podwaliny dla zwiększenia udziału SGH w podobnych europejskich inicjatywach w najbliższej przyszłości, uatrakcyjniając ofertę Szkoły oraz tworząc nowe możliwości rozwoju nie tylko dla studentów, także dla kadry naukowej.

Katarzyna Cząkała
Centrum Programów Międzynarodowych

CPM informuje

Granty na Granty 2011

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłasza konkurs na finansowanie działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa polskich jednostek naukowych w europejskich programach badawczych.

Konkurs ma na celu wsparcie finansowe polskich jednostek naukowych, które zamierzają stworzyć międzynarodowe konsorcjum i podjąć się koordynacji projektu realizowanego w ramach programu badawczego Unii Europejskiej. W ramach konkursu możliwe jest uzyskanie środków finansowych na realizację zadań mających na celu przygotowanie wniosku projektowego w odpowiedzi na wezwanie konkursowe (call for proposals) ogłoszone przez Komisję Europejską lub inny upoważniony przez nią podmiot. Więcej informacji: http://www.sgh.waw.pl/crpm_/r/a/gng11

Zagraniczne wyjazdowe granty badawcze

- USA: Doctoral Fellowship in International Business History
http://www.sgh.waw.pl/crpm_/r/a/bh
- African and African Diaspora Studies Dissertation Fellowship, USA
http://www.sgh.waw.pl/crpm_/r/a/dia
- CBS International Innovation Scholarships at Curtin University, Australia 2011
http://www.sgh.waw.pl/crpm_/r/a/curtin/

Nowe konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w 7 Programie Ramowym UE

Upamiętniamy, że trwają konkursy na międzynarodowe projekty badawcze w 7. Programie Ramowym ogłoszonym przez Komisję Europejską latem 2011 r. Dotyczą one nauk społeczno-ekonomicznych i humanistycznych. Ostateczny termin aplikowania: 2.02.2012 r.

Więcej informacji: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/cooperation#ssh>

Serdecznie zachęcamy do uczestnictwa w nowo ogłoszonych konkursach!!! Punkt Kontaktowy Europejskich Programów Badawczych w SGH służy pomocą w przygotowaniu wniosków projektowych.

Portal dla naukowców EURAXESS

Portal EURAXESS ma na celu ułatwianie rozwoju kariery zawodowej naukowców w Europie, a także zachęcanie światowej klasy talentów badawczych do prowadzenia prac naukowych w instytucjach europejskich. Portal EURAXESS oferuje liczne możliwości poszukiwania pracy, finansowania badań oraz nawiązywania współpracy międzynarodowej, które są dostępne dla naukowców w Europie.

Więcej informacji: <http://www.euraxess.pl/index.php/czym-jest-euraxess>

Artur Mika

Wspomnienie o profesorze Zdzisławie Pierścionku

Głęboko poruszeni, 4 listopada 2011 roku na cmentarzu w Warszawicach, pożegnaliśmy zmarłego 27 października prof. zw. dr. hab. Zdzisława Pierścionka, wieloletniego kierownika Katedry Zarządzania Strategicznego Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej.

Profesor zmarł niespodziewanie po krótkiej chorobie, która zabrała go w pełni sił twórczych. Skończył 70 lat, ale zamierzał dalej pracować zawodowo, przekazując swoją wiedzę młodszym kolegom i studentom.

Urodzony 6 lipca 1941 roku w miejscowości Wróble (pow. Garwolin), szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące prof. Zdzisław Pierścionek ukończył w Lublinie. Studia rozpoczął w 1960 roku na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej, a ukończył w 1965 roku, otrzymując tytuł magistra inżyniera elektronika. Równolegle, od 1963 roku, studiował na Wydziale Ekonomiki Produkcji SGPiS – uzyskując w 1968 roku stopień magistra ekonomii. Już podczas studiów w SGPiS rozpoczął staż (1965 r.), a następnie pracę, jako asystent w Katedrze Ekonomiki Przemysłu.

Połączenie studiów technicznych i ekonomicznych oraz zainteresowanie zastosowaniami informatyki w przemyśle pozwoliły prof. Z. Pierścionkowi na szybkie przygotowanie i obronę w 1972 roku rozprawy doktorskiej nt. *Zastosowanie metod optymalizacyjnych w planowaniu krótkookresowym wybranych gałęzi przemysłu*, pisaną pod kierunkiem prof. Jerzego Lisikiewicza. Awans na stanowisko adiunkta umożliwił prowadzenie seminariów magisterskich i wykładów, a także objęcie (w latach 1973–1984) stanowiska wicedyrektora, a następnie dyrektora Instytutu Cybernetyki i Zarządzania SGPiS.

Profesor Zdzisław Pierścionek uczestniczył w badaniach naukowych dotyczących polskiego przemysłu i współpracował z wieloma przedsiębiorstwami, co znalazło wyraz w pracy habilitacyjnej nt. *Zastosowanie metod optymalizacyjnych w planowaniu gałęziowym* (1980 r.) oraz dalszych awansach; w roku 1993 otrzymał tytuł profesora nauk ekonomicznych oraz stanowisko profesora zwyczajnego SGH. W latach 1986–1988 był zatrudniony jako Associate Professor na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu w Addis Abebie, gdzie prowadził wykłady z teorii ekonomii, metod planowania oraz seminaria dyplomowe. Po powrocie do Katedry Ekonomiki Przemysłu poszerzał swoje zainteresowania naukowe, w tym o problematykę zarządzania. W latach 1991–1992 pełnił funkcję kierownika Katedry Ekonomiki Przemysłu, a następnie – od 1997 roku do końca roku akademickiego 2010/2011 – kierownika Katedry Zarządzania Strategicznego Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej.

Dla profesora Zdzisława Pierścionka ogromne znaczenie miała własna praca naukowa, w tym kierowanie tematami badawczymi oraz publikacje. Podstawowe zainteresowania naukowe dotyczyły szeroko pojętej teorii zarządzania strategicznego, którą systematycznie rozwijał. Znalazło to wyraz w wielu publikacjach z zakresu teorii zarządzania strategicznego, przede wszystkim: *Strategie rozwoju firmy*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001; *Strategie konkurencji i rozwoju przedsiębiorstw*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007; *Zarządzanie strategiczne w przedsiębiorstwie*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2011.

Książki te to znakomite podręczniki dla studentów i przedsiębiorców przekazujące najnowszą wiedzę w dziedzinie zarządzania strategicznego. Istotne znaczenie mają także wspólne publikacje powstałe w wyniku prowadzonych – wraz z zespołem Katedry Zarządzania Strategicznego – badań naukowych, według oryginalnych projektów Profesora, dotyczących wykorzystania teorii zarządzania strategicznego w praktyce (*Czynniki sukcesu polskich przedsiębiorstw na rynkach Unii Europejskiej*, red. Z. Pierścionek, S. Jurek-Stępień, OW SGH, Warszawa 2006; *Zarządzanie strategiczne w praktyce polskich przedsiębiorstw*, red. S. Łobejko, Z. Pierścionek, OW SGH, Warszawa 2011).

Prof. zw. dr. hab. Zdzisław Pierścionek był znakomitym dydaktykiem i wychowawcą. Pod Jego kierownictwem dopracowano się w Katedrze oryginalnej oferty programowej wykładów i ćwiczeń dla studentów studiów dziennych i zaocznych, programów studiów podyplomowych, wypromowano kilku doktorów, kilkuset magistrów i licencjatów.

Profesor Zdzisław Pierścionek pozostanie w naszych wspomnieniach jako człowiek dobry i przyjazny ludziom. Szczególnie mogli to odczuć pracownicy i współpracownicy Katedry, dla których zawsze miał czas, zachęcał do pracy nad trudnymi tematami i służył pomocą w zdobywaniu indywidualnych osiągnięć naukowych i dydaktycznych. Nie było ważne to, czy jest się pracownikiem, doktorantem, czy tylko współpracownikiem, ale to, że przynależeli się do zespołu i pragnie się pomnażać jego osiągnięcia. Ci którzy bliżej znali Profesora mogą wskazać na Jego ogromne oddanie Rodzinie, ukochanie wnucząt i duże zamięrowanie do rodzinnych wypadów w góry i nad polskie morze. Jednocześnie Profesor miał szerokie zainteresowania humanistyczne, szczególnie interesował się polską literaturą historyczną i biograficzną oraz polskim filmem.

*Żegnaj przyjacielu, obiecujemy długo mieć Cię w pamięci...
Pracownicy Katedry Zarządzania Strategicznego*

Wspomnienie o profesorze Wincentym Okoń

18 października 2011 roku zmarł w wieku 97 lat profesor zwyczajny dr hab. Wincenty Okoń. Nestor polskiej dydaktyki, twórca wielu teorii naukowych, między innymi teorii wielostronności kształcenia. Autor pierwszego w świecie podręcznika do dydaktyki akademickiej, który zatytułował *Elementy dydaktyki szkoły wyższej*, wydanego w 1971 r. przez PWN. Kolejne książki dotyczące problematyki dydaktyki szkoły wyższej są autorstwa jego uczniów, dzisiejszych profesorów: Krzysztofa Kruszewskiego *Kształcenie w szkole wyższej* wydanej w 1973 r. i Tadeusza Lewowickiego „Proces kształcenia w szkole wyższej” wydanej w 1988 r.

Wincenty Okoń urodził się 22 stycznia 1914 roku we wsi Chojeniec, niedaleko Lublina, w wielodzietnej rodzinie – miał siedmioro rodzeństwa. Od najmłodszych lat lubił się uczyć.

W wieku 5 lat samodzielnie czytał. W trzeciej klasie szkoły podstawowej przeczytał wszystkie książki znajdujące się w tamtejszej bibliotece. W czwartej klasie spotkał nauczycieli mających dobre kontakty z młodzieżą, co znacząco wpłynęło na Jego dalsze życie. Był bardzo zdolnym uczniem, który zrezygnował po szóstej klasie z uczęszczania do klasy siódmej, sam się przygotował i z sukcesem zdał wymagane egzaminy, co w rezultacie spowodowało, że bez problemu dostał się do Seminarium Nauczycielskiego w Chełmie, gdzie od 1 września 1929 roku przez pięć lat przygotowywał się do zawodu nauczycielskiego. W Seminarium uczyło Go kilku znakomitych pedagogów, którzy uważali wiedzę encyklopedyczną i przekazywanie jej za ważną, ale nie mniej ważne dla nich było wielokierunkowe oddziaływanie na uczucia i umysły młodych adeptów pedagogiki. Pracowali nad tym, by powstało u nich zamiłowanie do różnorodnych dyscyplin wiedzy, od literatury poprzez teatr, plastykę, muzykę, aż po technikę czy sport. Najwybitniejszym z nauczycieli był Kazimierz Andrzej Jaworski, słynny KAJ, poeta, pisarz, nauczyciel języka i literatury, szkolny reżyser teatralny, a zarazem przedwojenny i powojenny redaktor „Kamieny”, jedyne w Polsce czasopisma literackiego, które kontynuowało swą dawną działalność po wojnie. Profesor Okoń uważał czas spędzony w Seminarium i praktyki pedagogiczne, które odbywał w szkole za najlepszy warsztat dla przyszłego nauczyciela, gdyż miał możliwość zetknięcia się z Mistrzami tego zawodu i tymi, którzy nigdy nie powinni trafić do klas i nauczać.

Mając 21 lat odbył obowiązkową służbę wojskową. W styczniu 1937 roku podjął swoją pierwszą pracę jako nauczyciel we wsi Czech – Trąbi koło Garwolina. W tym samym czasie rozpoczął studia pedagogiczne w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Gdy wybuchła II wojna światowa jako podporucznik uczestniczył w obronie Dębłina i Zamościa. Wstąpił w szeregi Armii Krajowej i w konspiracji prowadził tajne komplety uczniowskie, nauczając zabronionych przez okupanta przedmiotów. Nie poprzestał na tym, zorganizował równoległe do kompletów, tajne Gimnazjum Ogólnokształcące, Kurs Ogólnokształcący, a pod koniec wojny zebrał w mini liceum pedagogicznym młodzież z ukończoną tzw. małą maturą.

Będąc tak zaangażowany w kształcenie młodych Polaków, dbał również o własny samorozwój. Zdawał kolejne egzaminy u profesorów Wolnej Wszechnicy Polskiej, m.in. u Mariana Odrzywolskiego i Andrzeja Bolewskiego. Przedstawił obszerną pracę seminaryjną pt. *Mój świat Kasprowicza* – krytyczną analizę ostatniego w życiu poety tomu wierszy. W 1944 roku, jesienią, Profesor został przeniesiony do rezerwy i przydzielony do Samodzielnego Batalionu Morskiego powołanego najpierw w Lublinie, następnie we Włocławku, a w końcu w Gdańsku-Nowym Porcie. Tam szkolił marynarzy i organizował ich życie kulturalne. W trakcie odbywania służby kontynuował studia w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Łodzi. We wrześniu 1946 roku, mając 32 lata, po złożeniu pracy magisterskiej zatytułowanej *Niemiecka Hauptschule* odszedł ze służby wojskowej.

Magister Wincenty Okoń został zaproszony przez wybitnego przedstawiciela pedagogiki kultury, profesora Sergiusza Hessena, do podjęcia pracy naukowej w kierowanej przez niego Katedrze Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Łódzkiego. Młody wybitny pracownik naukowo-dydaktyczny podczas swojej pracy miał możliwość prowadzenia dyskusji z profesorami: Tadeuszem Kotarbińskim i Bogdanem Suchodolskim oraz uczniami profesora Sergiusza Hessena: Aleksandrem Kamińskim, Janiną Koblewską, Karolem Kołtowskiem i Tadeuszem Nowackim, znanymi dziś powszechnie profesorami pedagogiki.

W czerwcu 1948 roku Wincenty Okoń, po dwóch latach od złożenia pracy magisterskiej, obronił pracę doktorską w Uniwersytecie Łódzkim. Recenzentami pracy byli profesorowie: Sergiusz Hessen, Maria Librachowa i Bogdan Suchodolski. Egzamin pod przewodnictwem dziekana Wydziału Pedagogicznego profesora Stanisława Zajączkowskiego trwał 80 minut i obejmował następujące zagadnienia: historię filozofii, reformę szkolnictwa we Francji i psychologię procesów poznawczych. Praca dotyczyła teorii zabawy w jej współczesnym ujęciu. W postaci zwartej *Zabawa a rzeczywistość*, udało się Profesorowi opublikować dopiero w 1987.

W 1949 roku, na zaproszenie profesora Bogdana Suchodolskiego, dr Wincenty Okoń przeniósł się do Katedry Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Warszawskiego na stanowisko adiunkta. Siedem lat po doktoracie w 1955 roku Wincenty Okoń otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1966 profesora zwyczajnego. Na Uniwersytecie Warszawskim pełnił liczne funkcje. W latach 1958–1960 dziekan Wydziału Pedagogicznego i przez długie lata – przewodniczącego Rady Wydziału. Do emerytury był kierownikiem Katedry Dydaktyki Ogólnej. W latach 1961–1974 kierował Instytutem Pedagogiki. W 1962 r. był współzałożycielem International Society for Group Activity in Education, a od 1984 r. został jego honorowym przewodniczącym. Od 1972 r. był dyrektorem Instytutu Badań Pedagogicznych (obecnego Instytutu Badań Edukacyjnych). W 1973 r. został członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. W latach 1974–1984 przewodniczył Polskiemu Komitetowi Nauk Pedagogicznych. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Uniwersytet Śląski w Katowicach oraz Uniwersytet Techniczny w Braunschweig w Niemczech nadały profesorowi tytuł doktora honoris causa. Do Jego publikacji należą między innymi: *Proces nauczania* (1954), *U podstaw problemowego uczenia się* (1964), *Szkoły eksperymentalne w świecie* (1964), *Podstawy wykształcenia ogólnego* (1967), *Zarys dydaktyki ogólnej* (1968), *Elementy dydaktyki szkoły wyższej* (1971), *Słownik pedagogiczny* (1974), *Szkoła współczesna* (1979), *Nauczanie problemowe we współczesnej szkole* (1987), *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej* (1987), *Zabawa a rzeczywistość* (1987), *Kształcenie nauczycieli*

w Polsce – stan i kierunki przebudowy (1988), Wizerunki sławnych pedagogów (1993), Dziesięć szkół alternatywnych (1997), Dzieła wybrane Sergiusza Hessena (1997), Wszystko o wychowaniu (1999).

Jeden z teoretyków współczesnej pedagogiki powiedział „tak jak święty Augustyn ochrzcił Arystotelesa, tak nasz Wincenty Okoń ochrzcił Herbartą”. Ktoś mógłby powiedzieć, że przecież On niczego nowego nie odkrył, a jedynie skorzystał z istniejących już wcześniejszych teorii dydaktycznych. Poczynając od Jana Amosa Komeńskiego (1592–1670), Jana Fryderyka Herbart (1776–1841), Johana Deweya (1859–1952). Czy można jednak budować nowe metody bez odwołania się do historii myśli pedagogicznej? Przecież nie można budować przyszłości bez teraźniejszości, a przyszłość zaczyna się każdego dnia. Z pewnością Wincenty Okoń był zwolennikiem takiego postępowania. On skorzystał z wcześniej uznanej wiedzy, rozszerzył ją o własną zbudowaną na bazie własnych, a także wielu specjalistów, badań eksperymentalnych i porównawczych tworząc zupełnie nową jakość dydaktyki w postaci tego, co nazywał wielostronnością kształcenia. Jak sam pisał „...istnieją swoiste różnice między uczeniem się przez przyswajanie gotowej wiedzy i uczeniem się przez rozwiązywanie problemów, przez przeżywanie wartości, czy przez działanie zmieniające rzeczywistość”. Zwrócił w niej uwagę na konieczność połączenia trzech spojrzeń na treść kształcenia: materializmu dydaktycznego, formalizmu dydaktycznego i utylitaryzmu dydaktycznego, jakże często dziś jeszcze funkcjonujących jednostronnie. Myślimy, że warto będzie tym, którzy opierają się w swoim warsztacie metodycznym na uznanych teoriach dydaktycznych, ale głównie młodym pracownikom naukowym i doktorantom przypomnieć, czy przybliżyć tę metodę. Kiedy w 2004 r. został honorowym prezesem Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych powiedział *...nauczyciel tworzy to taki, który docenia wagę i znaczenie samodzielności, innowacyjności oraz własnej indywidualnej odpowiedzialności, że chce szukać metod, postaw i rozwiązań w pedagogice XXI wieku, jaka sprzyjałaby takiemu nauczaniu, by wasi uczniowie sami chcieli i umieli się uczyć, by sami mogli wykonać stawiane przed sobą zadania. Twórczy nauczyciel tak właśnie powinien rozumieć swoje pedagogiczne posłannictwo, będąc jednocześnie nauczycielem-mistrzem.* (<http://www.psnt.edu.pl/Wizyta-u-prof-W-Okonia.php>) Czytając to przychodzi na myśl słowa Sokratesa, który twierdził, że prawdziwa wiedza wytwarzana jest przez każdego człowieka indywidualnie, jego własnym wysiłkiem, nie można jej pozyskać od kogoś.

Profesor Wincenty Okoń zawsze współpracował ze znakomitymi pedagogami, takimi jak: Jan Bartecki, Czesław Kupisiewicz, Krzysztof Kruszewski, Tadeusz Lewowicki, Władysław Zaczynski, a następnie Barbara Mazur, Alicja Siemak-Tylińska, Elżbieta Putkiewicz, Stefan Mieszalski i Mirosław S. Szymański. W trakcie swej pracy naukowo-dydaktycznej na Wydziale Pedagogicznym UW Okoń prowadził cieszące się ogromnym zainteresowaniem studentów, seminaria magisterskie oraz seminarium doktorskie. W ostatnich zdaniach swojej autobiografii napisał *...za najważniejsze zadanie swojego życia uważałem wykształcenie i wychowanie całej rzeszy uczniów, doktorów i profesorów.*

W artykule wykorzystano materiały z:

1. Wincenty Okoń, *Samo życie osiemdziesięciolatka z autobiografią naukową autora*, Wydawnictwo akademickie Żak, Warszawa 2005 r.
2. Andrzej Bogaj, Henryka Kwiatkowska, *Życie i dzieło z ideą wielostronności w tle*, Instytut Badań Edukacyjnych, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009 r.

Anna i Maciej Górscy

Klucz do kariery – życie po licencjacie SGH

15 października odbyła się w Auli I budynku C zorganizowana przez Instytut Statystyki i Demografii SGH **II Studencka Konferencja Młodych Ekonomistów**. Patronat nad tym wydarzeniem objęła dziekan Studium Licencjackiego, prof. Grażyna Wojtkowska-Łodej.

Kiedy w lipcu b.r. obecni absolwenci studiów pierwszego stopnia w SGH bronili swoich prac licencjackich, zachęceni byli do udziału w konferencji słowami ulotki: *Jeśli rozwiązałeś interesujące zagadnienie badawcze, jeżeli po uzyskaniu licencjatu Twój dalszy rozwój będzie wymagał prowadzenia badań i prezentacji ich wyników, to ta propozycja jest adresowana do Ciebie. Interesujące rezultaty nie zawsze są prezentowane w równie interesujący sposób – nie popełniaj tego błędu. Podczas naszej konferencji będziesz miał okazję przedstawić swoje wyniki i poddać je wnikliwej dyskusji z udziałem Twoich kolegów i pracowników naukowych naszej Szkoły. Będziesz miał niepowtarzalną okazję bronić swoich racji na równych prawach.*

Swoje prace odważyło się zgłosić tylko ośmiu licencjatów, z czego ostatecznie na konferencji zaprezentowało się sze-

ściu. Ponieważ tematyka nie podlegała żadnym ograniczeniom, to zakres wystąpień był szeroki, od zagadnień finansowych po oceny systemów edukacyjnych. Konferencję otworzyła prof. Grażyna Wojtkowska-Łodej, dziekan Studium Licencjackiego SGH, inauguracyjny referat wygłosiła dr Anna Baranowska z Instytutu Statystyki i Demografii, zaś nad sprawnym przebiegiem czuwał prof. Adam Szulc z tego samego Instytutu, pełniący obowiązki przewodniczącego konferencji. Wśród dyskutantów na sali pojawiali się pracownicy naukowcy z różnych jednostek SGH, ale również studenci uczestnicy nie pozostawali bierni na tym polu. Na uwagę zasługuje jednak przede wszystkim bardzo wysoki poziom prezentacji w wykonaniu młodych absolwentów studium licencjackiego, zarówno pod względem merytorycznym, jak i oprawy formalnej. Oto główni, najmłodsi bohaterowie tego wydarzenia: Michał Antoszewski, Karolina Jańczak, Edyta Pierewoj, Kamil Pruchnik, Marcin Strawczyński, Dominik Supera.

Adam Szulc

Jubileusz Korporacji HZ

Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Handlu Zagranicznego SGSZ/SGPiS/SGH „Korporacja HZ” obchodzi w tym roku jubileusz XX-lecia swojego istnienia. Jest to organizacja wyjątkowa. Po pierwsze – jako jedyna w Polsce zrzesza absolwentów jednego Wydziału i to Wydziału, który przeżywał burzliwe koleje losów. Powstał w końcu lat czterdziestych w Szkole Głównej Służby Zagranicznej. Nawiasem mówiąc, zasłużony prof. Klemens Białecki jest absolwentem Wydziału z tego okresu z indeksem numer 13, a prof. Andrzej Całus zaczynał swoją długą karierę zawodową w całości związaną z Wydziałem jako asystent w tej Uczelni. W połowie lat pięćdziesiątych Wydział został przeniesiony do SGPiS, a kilka lat po reformie Uczelni i przywróceniu jej dawnej nazwy – SGH – zlikwidowany.

Drugą cechą Korporacji HZ jest więc to, że jej najmłodsi członkowie kończyli studia około 10 lat temu. Pod tym względem Korporacja HZ przypomina organizację kombatanatów, których łączy wspólna przeszłość, ale która nie miała stałego dopływu „młodej krwi” kolejnych roczników.

Po trzecie wreszcie – łączą nas silne więzy emocjonalne. Czujemy się sobie bliscy, podtrzymujemy kontakty i spotykamy się. Mój rocznik z połowy lat 1960. urządził spotkanie już 11 razy i obecnie robi to co roku. Paradoksalnie, pomimo „ubytków naturalnych”, na spotkaniach tych zjawia się coraz więcej osób, ponieważ ci, którzy pozostawali z boku, decydują się do nas dołączyć lub odnajdują się po latach np. spędzonych za granicą. Pozostając przy terminologii wojskowej, tworzymy niejako grupę weteranów jednostek elitarnych i ta ostatnia cecha – elitarność – też nas zbliża, nie dlatego żebyśmy chcieli się wywyższać, ale żeby podkreślić, że wielu z nas przejawiało ponadprzeciętne zdolności i ambicje. Jeden z kolegów opowiadał, że był najlepszym uczniem z angielskiego spośród trzech liceów w Sandomierzu, a na pierwszym roku z trudem wyciągnął trójkę. Tak wysokie były wymagania. A o tym, że był ponadprzeciętny najlepiej świadczy fakt, że przez lata kierował w Polsce działalnością wielkiej korporacji międzynarodowej. Bez fałszywej skromności przyznajemy się do przynależności do elity.

Z powyższych względów Korporacja nie tylko przetrwała dwie dekady, ale jest nadal żywym organizmem, a najlepszym tego dowodem była organizacja obchodów naszego jubileuszu. Postanowiliśmy uczcić nasze XX-lecie organizując wspólnie ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie oraz Kolegium Gospodarki Światowej jako partnerem merytorycznym konferencję „Kariera – Sukces – Przyszłość”, w której panelistami i moderatorami byli absolwenci naszego Wydziału.

Konferencja miała uroczysty charakter. Jej otwarcia dokonał JM Rektor, prof. dr hab. Adam Budnikowski, który z satysfakcją poinformował, że spełniając formalne wymogi – obronił doktorat na Wydziale Handlu Zagranicznego – został członkiem Korporacji HZ. Dziekan Kolegium Gospodarki Światowej, prof. dr hab. Jolanta Mazur stwierdziła, że Kolegium czuje się kontynuatorem Wydziału, a prof. dr hab. Marek Bryx przedstawił koncepcje przyszłości kampusu SGH nawiązujące do planów sprzed 90 lat. Historię Korporacji przedstawił Honorowy Wielki Mistrz Bogusław Sosnowski, który kierował nią od początku przez całe dwudziestolecie i któremu Korporacja w olbrzymiej mierze zawdzięcza to, czym jest dzisiaj.

Dwa pierwsze panele, w których wystąpili, w pierwszym – przedstawiciele świata finansów, a w drugim – usług, przemysłu i handlu, dotyczyły ścieżek kariery i drogi do sukcesu. Na jakie cechy, prowadzące do sukcesu, zwracali uwagę paneliści? Padło wiele rad. Z jednej strony dobrze jest sporządzić sobie plan kariery, ale z drugiej – musi on być elastyczny, bo nie ma gotowych scenariuszy i życie niesie nam wiele niespodzianek. Na pewno ważna jest skłonność do działania i determinacja, otwartość i akceptacja różnorodności, umiejętności społeczne, łatwość nawiązywania relacji, no i oczywiście wiedza oraz języki obce. Angielski dzisiaj nie jest już umiejętnością, ale narzędziem, tak jak korzystanie z komputera. Jeden z panelistów zapytał swojego szefa, dlaczego wybrał go na kierownicze stanowisko, chociaż miał dopiero 25 lat. W odpowiedzi usłyszał: wśród wielu pytań, które Ci zadałem, było pytanie „czy masz szczęście?”, a ty odpowiedziałeś, bez chwili wahania, że tak i dlatego wybrałem Ciebie. Bo w biznesie trzeba mieć szczęście i wierzyć, że się je ma. W dyskusji podkreślano też, że w osiągnięciu kariery należy zachować równowagę między dążeniem do materialnych sukcesów i satysfakcji zawodowej, a życiem osobistym i rodzinnym.

Czy Wydział dobrze przygotowywał do kariery? Pytanie jest retoryczne. Po owocach i sukcesach zawodowych absolwentów widać, że tak. Wielu profesorów miało doświadczenia międzynarodowe i wносиło powiew świata. Absolwenci byli dobrze przygotowani do kontaktów zagranicznych, znali „prawdziwą” ekonomię. Jak wspominał dyrektor polskiej filii wielkiej korporacji amerykańskiej, zgłosił się do konkursu z ogłoszenia w „Financial Timesie” i wygrał, głównie dzięki wiedzy w dziedzinie ekonometrii i metod ilościowych, wyniesionej z Wydziału, która pozwoliła mu konkurować z absolwentami uczelni zachodnich.

W trzecim panelu wzięli udział nasi najwybitniejsi reprezentanci: Henryka Bochniarz, Marek Borowski, Danuta Hübner, Andrzej Olechowski, Józef Oleksy, Dariusz Rosati i Jan Truszczyński. Dyskusja, prowadzona niejako w cieniu wydarzeń w Grecji, ogniskowała się wokół przyszłości Unii Europejskiej. Przeważał optymizm. Stwierdzono, że następuje przewartościowanie w krajach zachodnich, ale świat polityczny Unii zmobilizował się i najważniejszym problemem np. Grecji nie jest sam dług, ale znalezienie sposobów zapewnienia wzrostu gospodarczego w tym kraju. Nie zabrakło i bardziej pesymistycznych ocen, że „zdolności kapitalistyczne wypaliły się”, a struktura instytucji międzynarodowych jest zmurszała i wymaga reformy. Perspektywy Polski, jak oceniono, wyglądają na tym tle całkiem dobrze. Nadrabiamy zaległości. Wpisanie do Konstytucji limitu zadłużenia 60% PKB chroni nas przed sytuacją Grecji i inni chcą się na nas wzorować. Naszymi słabymi punktami są niskie nakłady na badania naukowe i demografia.

Konferencja z okazji Jubileuszu, a także wieczorne przyjęcie galowe z udziałem 500 osób, wniosły znaczne ożywienie do Korporacji. Wiele osób postanowiło odświeżyć swoje członkostwo lub wstąpić do Korporacji. Duża w tym zasługa sponsorów, którzy wsparli konferencję. Warto ich wymienić, ponieważ banki i firmy życzliwie nastawione do Korporacji HZ są zainteresowane następnymi rocznikami absolwentów SGH i mogą oferować im interesujące perspektywy zatrudnienia. Główni sponsorzy to: Citi Handlo-

wy, ING Bank Śląski oraz Bank Millenium. Partnerzy strategiczni: VISA, Lotos i PGNiG. Partnerzy: Alior Bank, BRE Hipoteczny, Deutsche Bank, ED invest, Kinnarps, Kraft foods, Nordea Bank, Philips, Poczta Polska, Polpharma, Wheeler worldwide.

Wybrane w tym roku, znacznie odmłodzone władze Korporacji mają ambicje tchnąć nowego ducha w działalność naszego Stowarzyszenia. Zmieniony status otwiera drzwi na

przyjęcie nowych członków, absolwentów związanych z Kolegium Gospodarki Światowej. Nasze comiesięczne spotkania w pierwszą środę miesiąca (oprócz stycznia – doroczny bal, czerwca – doroczny piknik, lipca i sierpnia) są otwarte dla każdego, również dla studentów. Wystarczy sprawdzić program na naszej stronie internetowej www.khz.sgh.waw.pl. Zapraszamy.

Maciej Tekielski

Uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom programu WEMBA

22 października 2011 roku piętnasty rocznik absolwentów programu WEMBA otrzymał tytuły MBA i dyplomy Uniwersytetu Minnesoty oraz świadectwa ukończenia studiów podyplomowych SGH.

Punktualnie o godzinie 18:00 do wypełnionej gośćmi auli A wkroczył orszak złożony z absolwentów WEMBY 15, a w chwilę później chór akademicki wykonał hymny państwowe: amerykański i polski. Uroczystość rozpoczął prof. Marian Geldner, dyrektor programu WEMBA, który powitał uczestników ceremonii i przedstawił gości honorowych. Z ramienia Ambasady Stanów Zjednoczonych w uroczystości wziął udział John Paul Schutte, zastępca radcy ds. polityczno-ekonomicznych. Uniwersytet Minnesoty reprezentował prof. Michael Houston, prodziekan ds. inicjatyw globalnych szkoły biznesu Uniwersytetu – Carlson School of Management, zaś jako główny mówca zaproszony został Rafał Kapler, prezes zarządu Narodowego Centrum Sportu. W imieniu władz naszej Uczelni, wykładowców i całej uczelnianej społeczności gości powitał prof. Adam Budnikowski, rektor SGH.

Po wystąpieniu prof. Budnikowskiego głos zabrał Rafał Kapler, absolwent siódmej edycji WEMBY, który opowiedział o swojej drodze do objęcia funkcji szefa Narodowego Centrum Sportu, zarządzającego ponadmiliardowym projektem budowy Stadionu Narodowego. Następnie gratulacje absolwentom złożył John Paul Schutte, a wkrótce po nim – prof. Michael Houston. Prof. Houston podkreślił rolę, jaką w umiędzynarodowieniu Carlson School of Management odegrała WEMBA i współpraca z SGH. Zachęcił absolwentów programu do utrzymywania kontaktów tak z absolwentami innych edycji WEMBY, jak i absolwentami innych programów Executive MBA, prowadzonych przez Uniwersytet Minnesoty, których mieli okazję poznać podczas realizacji projektu *Virtual Team* i sesji w Minnesocie.

Kulminacyjnym punktem ceremonii było wręczenie dyplomów i świadectw. Cenne dokumenty przekazywali absolwentom prof. Michael Houston, prof. Adam Budnikowski i prof. Marian Geldner. Po tej pełnej emocji, radosnej części uroczystości nastąpił kolejny bardzo przyjemny moment: przyznanie nagród dla najlepszych polskich wykładowców programu WEMBA w roku 2011. Pierwsze miejsce zajął prof. Piotr Płoszajski, który prowadzi przedmiot *Management Challenges and Organizational Behavior*, drugie – prof. Jacek Miroński, wykładowca *Human Resource Manage-*

ment., a trzecie – prof. Tomasz Szapiro, wykładowca *Effective Decisions*. Laureaci otrzymali dyplomy uznania i gromkie brawa. Przypomnijmy, nagrody dla najlepszych polskich wykładowców programu WEMBA (WEMBA Polish Teacher of the Year Award) przyznawane są od 2007 roku. Zwycięzcy – najlepsi wykładowcy danej grupy studentów (nie roku akademickiego) – wyłaniani są w drodze konkursu, w którym główne kryterium stanowią wyniki ankiet ewaluacyjnych, opracowanych przez Uniwersytet Minnesoty, wypełnianych przez studentów po zakończeniu zajęć z każdego przedmiotu.

Po przyznaniu nagród dla najlepszych wykładowców, w imieniu absolwentów WEMBY 15 głos zabrał najlepszy student tej grupy, Łukasz Tręda, menedżer produktu w firmie ABC Data. Łukasz przypomniał pierwsze spotkanie swojej grupy podczas sesji integracyjnej, następnie wymienił wykładowców i przedmioty, które najbardziej zapadły jej w pamięć, wspominał także międzynarodowy projekt realizowany w ostatnim semestrze studiów. Swoją wypowiedź zakończył cytatem z Henry'ego Forda: „Spotkanie się to początek; utrzymanie kontaktu to postęp; wspólna praca to sukces”, życząc koleżankom i kolegom z grupy takiego właśnie sukcesu.

Kolejnym punktem uroczystości było wystąpienie Piotra Dobruszka, wiceprezesa Stowarzyszenia WEMBA. Po złożeniu gratulacji najmłodszemu rocznikowi absolwentów Piotr zachęcił ich do wstąpienia do Stowarzyszenia, podkreślając jego rolę w pielęgnowaniu kontaktów, wzajemnej pomocy i utrzymaniu dobrej marki WEMBY.

Zamykając uroczystość prof. Adam Budnikowski podziękował wszystkim gościom za wzięcie w niej udziału oraz pogratulował ukończenia programu absolwentom i ich rodzinom.

Oficjalną część ceremonii zakończył ponowny występ chóru, nagrodzony dużymi brawami. Zgodnie ze zwyczajem studentów amerykańskich i tradycją kultywowaną od pierwszej edycji WEMBY, absolwenci WEMBY 15 uczcili swój sukces podrzuceniem w górę czapek, po czym goście udali się na przyjęcie koktajlowe do klubu profesorskiego „Jajko”, aby wnieść toast za sukces kolejnego – szkoda, że już przedostatniego – rocznika absolwentów programu Warsaw Executive MBA.

Agnieszka Zydlewska

Działania promocyjne SGH: niektóre problemy i perspektywy

Powszechnie wiadomo, że konsekwencje sytuacji demograficznej dla rynku szkół wyższych nie wywołują dobrych nastrojów w środowisku akademickim. Dla nikogo nie jest zaskoczeniem informacja, że w Polsce liczba osób w wieku 19–24 – potencjalnych kandydatów na studia – gwałtownie spada i trend ten utrzyma się do 2024 roku, kiedy to, według przewidywań GUS, będzie ich mniej o 29% w województwie mazowieckim (i o 37% mniej w całym kraju). Czy w takim razie musimy przygotowywać się (i jak) na to, że w salach wykładowych będzie o jedną trzecią mniej studentów, a co za tym idzie na znacznie uszczuploną dotację?

Nie ma jeszcze dokładnych i ostatecznych danych – twardych liczb – odnośnie do wyników tegorocznej rekrutacji na uczelnie, ale wiele można już powiedzieć na ten temat na podstawie bezpośrednich obserwacji, rozmów z ludźmi zaangażowanymi w proces przyjęć, doniesień prasowych i dyskusji z samymi kandydatami. Jest ich (kandydatów) zauważalnie mniej. Do tego stopnia, że w tym roku w warszawskich uczelniach publicznych na wielu kierunkach na studiach stacjonarnych, które wcześniej nie miały problemu z obsadą, przyjmowano chętnych również we wrześniu, a największą porażką była rekrutacja na weekendowe studia niestacjonarne (dawne zaoczne) – tutaj często wydziały, widząc nikły lub żaden przyrost rejestracji, rezygnowały z dodatkowej rekrutacji i decydowały się nie uruchamiać ich w ogóle.

Prawdą jest, że na niżu demograficznym tracą najbardziej uczelnie prywatne. W latach poprzednich zagospodarowywały nadwyżki chętnych do studiowania, dzisiaj prognozuje się, że niebawem słabsze z nich zaczną łączyć się lub zniknąć z rynku. Ale ci, którzy sądzili, iż niż demograficzny dotknie tylko prywatnych edukatorów, mylili się. Na bardzo konkurencyjnym rynku mazowieckim, najlepsze uczelnie prywatne uzyskały dobrą markę, są znane w skali kraju, rozwijają się, a przede wszystkim bardzo inwestują w wizerunek i reklamę.

A teraz najważniejsze pytanie: gdzie na tym tle znajduje się SGH? W ostatniej rekrutacji SGH wypadła bardzo dobrze, notując ok. 10% wzrost przyjęć na studia niestacjonarne i większą liczbę nowych studentów z zagranicy. Jak to możliwe w tak trudnej sytuacji demograficznej? Najprawdopodobniej jeszcze przez kilka lat SGH nie powinna obawiać się spadku przyjęć na stacjonarne studia licencjackie i magisterskie – tutaj marka połączona z brakiem opłat robi swoje. Na razie Uczelni pozostaje informować w mediach o terminach rekrutacji, a chętni na pewno się znajdują. Lecz już teraz wiadomo, że o najlepszych z najlepszych kandydatów konkurujemy nie tylko z Uniwersytetem Warszawskim, uniwersytetami ekonomicznymi, ale także z zagranicznymi uczelniami. Chyba prawie każdy z nas zna przynajmniej jednego studenta, który zastanawiał się, co wybrać: SGH czy uczelnię w Niemczech, Francji, Hiszpanii czy Wielkiej Brytanii. A ilu wybrało inaczej niż ci, którzy zostali w Polsce? Wyjazdy na studia zagraniczne są coraz powszechniejsze, sami zachęcamy naszych studentów do korzystania z takich możliwości, a dwustopniowość studiów sprawia, że decyzja o wyborze SGH podejmowana jest przez każdego studenta przynajmniej dwukrotnie. Kolejną naszą grupą docelową są zagraniczni kandydaci na studia. W jaki sposób możemy przedostać się do ich świadomości w sytuacji, gdy nasi konkurenci na dwie emisje reklamy w internetowym wydaniu „The Wall Street Journal” wydają więcej niż wynosi całoroczny budżet na kampanie reklamowe Biura Informacji i Promocji? Nie chodzi tutaj oczywiście o ściganie się z Harvardem czy Yale, ale o taką samą reklamę, jaką posługują się uczelnie z całego

świata, kierując komunikaty do swoich grup docelowych. Co robić przy ograniczonych środkach?

Od jesieni 2010 roku, kiedy do obowiązków BliP włączono promocję zagraniczną studiów w języku angielskim, wykonaliśmy swego rodzaju pracę u podstaw. Wiadomo było, że trzeba włożyć maksimum energii w optymalizację metod dotarcia do potencjalnych kandydatów tak, aby udało się osiągnąć cokolwiek przy minimalnych środkach. Oczywiście, nie było i nadal nie ma mowy o jakiegokolwiek zagranicznej kampanii wizerunkowej. Tymi narzędziami posługują się nasi zagraniczni partnerzy, do których pozycji aspirujemy, choćby w ramach takiej organizacji jak CEMS, lecz oni mogą pozwolić sobie na jednorazowe wydatki rzędu kilkudziesięciu lub kilkuset tysięcy euro.

Zaczęliśmy więc od rzeczy najprostszych: zebrania wszelkich niezbędnych danych marketingowych, dotąd rozproszonych, określenia grup celowych i wybrania narzędzi będących w zasięgu. Stworzyliśmy ujednoliconą stronę rekrutacyjną, przedstawiającą pełną ofertę studiów w języku angielskim oraz ważne informacje o warunkach życia i studiowania w Polsce i w Warszawie i przekazaliśmy do dalszej administracji Biuru Rekrutacji. Pojawiło się nawet – z inspiracji władz rektorskich – kilka wizytówek rekrutacyjnych SGH, m.in. w tak egzotycznych językach jak wietnamski czy mandaryński. SGH po raz pierwszy pojawiła się ze swoją ofertą komercyjną w płatnych i bezpłatnych zagranicznych serwisach internetowych, które każdego dnia służą milionom osób na świecie do orientacji w ofercie anglojęzycznych studiów. Wyprodukowaliśmy kilkanaście wariantów publikacji promocyjnych: nowe edycje folderu o Uczelni, ulotki rekrutacyjne w języku angielskim, rosyjskim, chińskim, anglojęzyczne ulotki o poszczególnych programach, plakaty i inne materiały, które dzięki pomocy Centrum Programów Międzynarodowych i Biura Rekrutacji trafiły do naszych uczelni partnerskich oraz ambasad i które zabieraliśmy lub wysyłaaliśmy na najważniejsze targi edukacyjne w różnych miejscach świata. Szczególny nacisk położyliśmy na promocję w internecie: na długo przed konkurencją utworzyliśmy popularny dziś dwujęzyczny profil w serwisie społecznościowym Facebook, który dzisiaj jest podstawową formą komunikacji z potencjalnymi kandydatami. Jest punktem odniesienia do kampanii reklamowych prowadzonych przez SGH w tym serwisie.

Grupa robocza do spraw promocji zagranicznej, w skład której poza BliP wchodzi Centrum Programów Międzynarodowych i Biuro Rekrutacji, położyła nacisk na wdrożenie najskuteczniejszej metody pozyskiwania zagranicznych kandydatów na studia, jaką jest współpraca z siatką agentów edukacyjnych działających w kluczowych dla SGH krajach. Połączenie reklamy w mediach (głównie w internecie), dystrybucji różnorodnych materiałów informacyjnych dostosowanych do lokalnych warunków i aktywności agentów lub tworzenie filii zagranicznych to sprawdzony na świecie sposób na regularny i wzrastający wpływ zagranicznych studentów. Stworzyliśmy standardy dobrych praktyk współpracy z agentami, które – mamy nadzieję – niebawem zostaną wprowadzone w życie. Dzięki pracy CPM korzystamy z dobrodziejstwa word of mouth – bezpłatnej reklamy, którą zyskujemy dzięki rekomendacjom naszej Uczelni przez zadowolonych studentów zagranicznych, którzy w SGH realizowali m.in. programy wymiany (tj. Erasmus, FFS, CEMS MIM, umowy bilateralne, szkoły letnie itd.). SGH od dawna cieszy się w Polsce opinią uczelni umiędzynarodowionej, ale fala studentów spoza Polski, wybierających płatne formy kształcenia i odpowiadająca dzisiejszym naszym potrzebom,

dopiero nadejdzie. Oczywiście nie stanie się to bez wysiłku i inwestycji, które konkurencyjne uczelnie podejmują bardzo energicznie. Starania o zagranicznego studenta wymagają systemowych rozwiązań, długofalowego planowania i perspektywicznych inwestycji w promocję wizerunku i nowoczesne mechanizmy sprzedażowe.

Redukcja środków na reklamę (przyznano o 34% mniej niż wnioskowano) sprawiła, że w ostatnich miesiącach trzeba było przemyśleć cele i na nowo zoptymalizować metody promocji studiów na rynku polskim. Niestety, budżet promocji nie pozwala na regularną reklamę podtrzymującą wizerunek (powtarzalne, częste 'flighty' w opiniotwórczej prasie i prasowych serwisach internetowych, w radiu). Na podstawie badań (RadioTrack, MillwardBrown SMG/KRC, Megapanel PBI/Gemius, Polskie Badanie Internetu, Polskie Badania Czytelnictwa – PBC General, MillwardBrown SMG/KRC) określiliśmy najlepsze kanały informacyjne, dzięki którym dotarliśmy do grup celowych – kandydatów i ich rodziców (w przypadku maturzystów wybierających studia licencjackie). Skupiliśmy się na 1–2 tygodniowych kampaniach przy okazji kolejnych rekrutacji (styczeń, czerwiec, wrzesień) i dni otwartych. Informacja o ofercie była widoczna na elektronicznych billboardach w metrze, w wagonach metra, można było usłyszeć nasze reklamy w wybranych stacjach ra-

diowych, okazjonalnie zobaczyć je w tygodnikach i dziennikach, natknąć się na nie w warszawskich kinach. Stale informowaliśmy o ofercie edukacyjnej w serwisach społecznościowych i w wyszukiwarkach (interaktywna reklama skierowana do konkretnych grup odbiorców) i tradycyjnie na portalach edukacyjnych oraz w drukowanych informatorach dla maturzystów. Do ponad 200 najlepszych szkół średnich wysyłaliśmy postery i zaproszenia do odwiedzenia Uczelni. Reklamowaliśmy się na terenie kilkudziesięciu wybranych placówek (co roku po SGH wprowadzamy blisko 2 tysiące licealistów). Byliśmy na najważniejszych targach edukacyjnych w Warszawie, Białymstoku, Łodzi, Gdańsku i Lublinie, na eventach promocyjnych oraz targach wirtualnych.

Wykazaliśmy najbardziej namacalny efekt wysiłków promocyjnych i sprzedażowych – ok. 10% wzrost zrekrutowanych studentów niestacjonarnych i wzrost liczby zrekrutowanych cudzoziemców. Pozostaje jednak pytanie: czy mamy szansę na podobne sukcesy wbrew tendencjom rynkowym w kolejnych latach?

Z pozyskania studentów płatnych Uczelnia musi zrobić cel swego działania. A to wymaga kreatywności i środków...

Wizualizacje przykładowych kreacji znajdują się na str. 4.

Anna Zalewska
Dyrektor Biura Informacji i Promocji

Innowacje w biznesie – pożądany czynnik rozwoju gospodarczego oraz... sposób na promocję SGH w Europie?

W jaki sposób kreować i wdrażać innowacje w działalności gospodarczej? Czy ten proces można usystematyzować i czynić powtarzalnym oraz sterowalnym? Jakie innowacje biznesowe pojawiły się w ostatnim czasie na świecie? Rozstrzygnięcie tych kwestii miała na celu pierwsza edycja międzynarodowej, studenckiej konferencji „European Student Business Innovation Conference” (ESBIC), organizowanej przez Studenckie Koło Naukowe Konsultingu (Katedra Analizy Działalności Przedsiębiorstwa) w dniach 14–16 października tego roku akademickiego. Trzydniowa konferencja w języku angielskim skupiła 40 studentów z najbardziej renomowanych polskich i zagranicznych uczelni, m.in. London School of Economics (Londyn, Wielka Brytania), Management Development Institute (Gurgaon, India), Technical University of Moldova (Chisinau, Moldova), Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Warszawskiej oraz Szkoły Głównej Handlowej.

W pierwszym dniu konferencji, 14 października, ponad 200 studentów Szkoły Głównej Handlowej wysłuchało prezentacji wygłoszonych przez gości konferencji, specjalistów ds. innowacji biznesowych z firmy konsultingowej PwC oraz banków – Alior i City Handlowego. A już w następnym dniu, na sesjach plenarnych, zostały poruszone zagadnienia związane z rolą innowacji w konsultingu, bankowości, finansach oraz technologiach informatycznych. Studenci uczestniczący w konferencji w czasie ok. 20 minutowej prezentacji dzielili się swoimi spostrzeżeniami, pomysłami i uwagami nt. innowacji z różnych dziedzin gospodarki. Spośród wszystkich prezentacji szczególnie zainteresowanie oraz żywą dyskusję wzbudziła zwycięska prezentacja „BitCoin. A decentralised virtual currency” autorstwa Macieja Lisika i Michała Leszczyńskiego, studentów London School of

Economics. Prezentujący opisali funkcjonujący od niedawna system waluty elektronicznej – Bitcoin, który według jego twórców ma w niedługiej przyszłości ograniczyć rolę banków centralnych oraz zastąpić tradycyjne waluty, takie jak euro czy dolar. Wyróżnione zostały również tematy: „Innovative Business Models” (Wojciech Sygit, Tomasz Szreder), „Prototyping for Improved Innovation” (Cristina Meniuc, Timur Carpeev) oraz „The Other Side of Innovation – Solving The Execution Challenge” (Aman Chugh).

Pomysłodawcy projektu, studenci SGH, członkowie SKN Konsultingu, Maria Kosogovska (III roku FiR) i Ruben Harutyunyan (I roku SM, FiR) zgodnie zauważają, że sukces konferencji pokazuje, jak popularna i ważna jest rola innowacji w życiu gospodarczym. Innowacje, z punktu widzenia ekonomicznego, są najbardziej pożądanym napędem wzrostu PKB, w związku z czym, rozwój nauk o innowacyjności oraz zarządzaniu innowacjami, tworzenie przyjaznego otoczenia dla kreowania innowacji są *condicio sine qua non* pożądanego wzrostu. Szczególnie popularyzacja tej wiedzy wśród studentów SGH, przyszłych kreatorów życia gospodarczego w Polsce, pomoże uczynić naszą gospodarkę bardziej konkurencyjną. Aspekt merytoryczny Konferencji jest najważniejszy, jednak celem, który również stawiają sobie organizatorzy, jest stworzenie czegoś, co mają najlepsze zachodnie uczelnie a brakuje tego SGH – prestiżowej, międzynarodowej konferencji studenckiej, na której chcą być obecni studenci z najważniejszych uczelni w Europie. Pierwsza edycja tego projektu pokazała, że to jest możliwe.

Zainteresowanych zapraszamy do uczestnictwa w drugiej edycji konferencji, wszelkie szczegóły dostępne są na stronie internetowej www.innovationconference.pl.

Małgorzata Zielińska, wiceprezes ds. marketingu, SKN Konsultingu

Kronika kampusu SGH W mediach... wzrasta zainteresowanie kampusem

W październiku, w wydarzeniach towarzyszących wystawie (i w wystawie) Warszawa w budowie, wzięło udział wielu mieszkańców Warszawy, i nie tylko Warszawy. Mogli przy tej okazji odkryć niezwykłą architekturę kampusu, który jest tłem ekspozycji, i jej uroki. Media wyjątkowo „obficie” relacjonowały te uroczystości, pokazy i spotkania. SGH zaistniała w nich, chyba po raz pierwszy, jako miejsce kultury i sztuki współczesnej... W ostatnich tygodniach w rubryce „Napisali o kampusie...” odnotowaliśmy więcej informacji niż przez cały rok. Również w sieci jest coraz więcej fotografii kampusu i materiałów dotyczących jego historii.

27.10.2011 – wykład Richarda Reynolds’a z guerillagardening.org; źródło: www.artmuseum.pl (video MSN)

13.10.2011 – wykład architekta Helmuta Jahna, źródło: www.artmuseum.pl; (fot. Bartosz Stawiarski)

...najważniejsze aktualności...

„Deszyfracja przestrzeni”

4 listopada br. – w ramach warsztatów „Deszyfracja przestrzeni” kampus SGH odwiedzili studenci Instytutu Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

Krótką historią partyzantki ogrodniczej

27 października br. – w ramach festiwalu „Warszawa w budowie” zorganizowanego przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej wykład wygłosił Richard Reynolds z guerillagardening.org.

UTW i zakamarki kampusu SGH

22 i 26 października br. – zakamarki kampusu SGH odkrywali słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku SGH.

Jak mieszkać? Mieszkania czy osiedla kontenerów?

20 października br. – w ramach festiwalu „Warszawa w budowie” w auli A odbyła się debata na temat „Jak mieszkać? Mieszkania czy osiedla kontenerów?”

Sinfonia Varsovia Brass Quintet

13 października br. – w auli A odbył się koncert muzyki klasycznej w wykonaniu Sinfonia Varsovia Brass Quintet.

Wykład Helmuta Jahna

13 października br. – w ramach festiwalu „Warszawa w budowie” wykład o placu Poczdamskim w Berlinie wygłosił wybitny architekt amerykański niemieckiego pochodzenia – Helmut Jahn.

XX-lecie Korporacji HZ

7 października br. – wykład M. Bryxa nt. Przeszłość i przyszłość kampusu SGH na konferencji pt. „Kariera – Sukces – Przyszłość” z okazji jubileuszu XX-lecia Korporacji Absolwentów Wydziału Handlu Zagranicznego. W wykładzie wykorzystano nowe zdjęcia J. Sokołowskiego oraz wstępne przemyślenia z panelu INTA z 30 września.

Jubileusz UTW SGH

5 października br. – Przyszłość kampusu SGH na VI inauguracji roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku SGH przedstawili Marek Bryx i Wojciech Kaczura.

VII edycja AME w SGH

4 października br. – wykład M. Bryxa o trendach na rynku nieruchomości na inauguracji VII edycji Akademii Młodego Ekonomisty.

więcej na stronie: www.sgh.waw.pl/kronika

04.10.2011 – inauguracja VII edycji Akademii Młodego Ekonomisty, źródło: www.gimiversity.pl

04.10.2011 – inauguracja VII edycji Akademii Młodego Ekonomisty, źródło: www.gimiversity.pl

Imperializm ekonomiczny Państwa Środka

14 października w SGH odbyła się konferencja na temat imperializmu ekonomicznego Państwa Środka. W debacie pt. *Chiny światowym hegemonem?* uczestniczyli prof. Jean-Paul Guichard z Uniwersytetu w Nicei, Antoine Brunet, ekonomista i założyciel AB Marches, prof. Edward Haliżak, dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW i prof. Kazimierz Starzyk z Instytutu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych SGH. Spotkanie poprowadził Radosław Pyffel, prezes Centrum Studiów Polska-Azja.

Konferencja, która cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno wśród społeczności SGH, jak i gości zewnętrznych, była okazją do omówienia roli Chin we współczesnej gospodarce globalnej. Jak wiadomo, wielkie kryzysy dają okazję do przemierzania się potęgi w skali światowej. Francuscy autorzy apelują o wyciąganie wniosków z historii i szybkiej reakcji na sytuację, do której doprowadziła pobłażliwość państw zachodnich, traktujących zbyt długo Chiny jako „ubogiego kuzyna”. Jako jedno z rozwiązań tego problemu wskazują m.in. możliwość opuszczenia przez zachodnie demokracje WTO, do czego zmusza wpuszczenie do tej organizacji ChRL w 2001 roku.

Przyczynkiem do debaty w SGH była wydana niedawno książka Guicharda i Bruneta o chińskim fenomenie gospodarczym pt. *Chiny światowym hegemonem? Imperializm ekonomiczny Państwa Środka*, w której autorzy wywracają nasze spojrzenie na współczesne Chiny. Udowadniają w niej, że Państwo Środka to prawdziwe imperium, które swoją potęgę buduje na płaszczyźnie gospodarczej, politycznej, kulturalnej, militarnej i ideologicznej. Ich zdaniem, mit biednego kraju rozwijającego się został obalony, a fakty potwierdzają, że Chiny są w stanie wojny gospodarczej i dążą do dominacji nad resztą świata. Na tej wojnie bronią jest broń gospodarcza, której Chiny zgromadziły odpowiednie zapasy. W ich posiadaniu znajduje się do 40 procent światowych rezerw walutowych, portfel obligacji krajów zachodnich o wartości 3 000 miliardów dolarów oraz produkt krajowy brutto stanowiący 20 procent światowego PKB.

Konferencja odbyła się we współpracy z Katedrą Bezpieczeństwa Międzynarodowego SGH, kierowaną przez prof. Katarzynę Żukrowską i przy patronacie Wydawnictwa Emka, Szkoły Języka Chińskiego Hao Pengyou i Biura Podróży Travel City.

Szymon Chojnowski

Konferencja KES

Współczesne problemy demograficzne Polski, Europy i świata

W dniach 13–14 października 2011 r. odbyła się w Gniewie doroczna konferencja naukowa Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH. W konferencji udział wzięli pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz doktoranci KES. W tym roku rozważania naukowe skupiły się wokół współczesnych problemów demograficznych Polski, Europy i świata.

Konferencję otworzył dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego, prof. Joachim Osiński wskazując na interdyscyplinarność poruszanych zagadnień. Pierwszego dnia odbyły się obrady plenarne, podczas których wygłoszone zostały cztery referaty. Wystąpienia oraz dyskusję moderował prof. Sławomir Sztaba.

Wystąpienie prof. Zbigniewa Strzeleckiego dotyczyło przyszłości demograficznej Polski na tle procesów zachodzących w Unii Europejskiej. Prof. Z. Strzelecki omówił prognozy, we-

dług których w najbliższych dekadach nastąpi zmniejszenie potencjalnych zasobów pracy w UE, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich. Zwrócił uwagę, iż nie ma wspólnej polityki europejskiej dotyczącej spraw demograficznych. Poszczególne państwa w różnicowany sposób podchodzą do rozwiązywania problemów ludnościowych. Przykład Polski, zdaniem Profesora, wskazuje na konieczność przygotowania i realizacji kompleksowej polityki demograficznej.

Prof. Piotr Błędowski scharakteryzował politykę społeczną wobec demograficznego starzenia się społeczeństw. Wskazał na rosnące znaczenie instytucji publicznych, które w coraz większym stopniu przejmują rolę rodziny we wsparciu osób starszych. P. Błędowski poinformował także o interdyscyplinarnym projekcie badawczym, którego celem jest wypracowanie reko-

mendacji dla polityki społecznej odpowiadającej wyzwaniom demograficznym i potrzebom osób starszych w Polsce.

Prof. Tadeusz Szumlicz poruszył kwestie „demografii emerytalnej”. Zdaniem Profesora zasadnicze znaczenie dla rozważań dotyczących systemów zabezpieczenia emerytalnego ma odróżnianie dwóch faz ryzyka starości. Pierwsza faza to dożycie wieku emerytalnego, zaś druga to „zbyt” długie życie na emeryturze”. Prof. T. Szumlicz podkreślił, iż ze względu na zmiany uwarunkowań finansowych i demograficznych wprowadzony w Polsce nowy system emerytalny wymaga gruntownej przebudowy.

Wystąpienie profesora Wojciecha Morawskiego poświęcone było uwarunkowaniom historycznym procesów demograficznych, które miały miejsce w ostatnich dwóch stuleciach. Prof. W. Morawski przypomniał, iż procesy demograficzne charakteryzują się znacznym stopniem nieprzewidywalności. Ponadto zjawiska demograficzne stanowią potężną siłę sprawczą i zawsze towarzyszą wielkim wydarzeniom historycznym.

W dyskusji towarzyszącej wystąpieniom uczestnicy konferencji skupili się na wątku przydatności i sprawdzalności prognozowania demograficznego oraz potrzebie wprowadzenia skutecznej polityki demograficznej.

Drugiego dnia obrad plenarnych swoje referaty zaprezentowali kolejni czterej prelegenci. Profesor Jacek Luszniwicz wrócił do kwestii trafności PRL-owskich prognoz demograficznych i wyjaśnił przyczyny występowania niedokładności. Zdaniem profesora wynikały one z nieprawidłowości założeń co do przyszłych założeń zgonów i procesów migracyjnych. Doktorantka Marta Pachocka przedstawiła sytuację imigrantów z Maghrebu

na francuskim rynku pracy. Zwróciła uwagę na przebieg integracji ekonomicznej potomków imigrantów arabskich oraz wpływ naturalizacji na status zatrudnienia imigrantów i ich potomków.

Dr Joanna Modrzejewska-Leśniewska scharakteryzowała demograficzne problemy Indii. Wśród poruszonych wątków znalazły się m.in. kwestie prokreacji, dynamicznego wzrostu ludności, eksportu pracowników czy też problem „znikających kobiet” i występującej w Indiach nadreprezentacji mężczyzn.

W nawiązaniu do sytuacji w Indiach, dr Krzysztof Kozłowski przybliżył doświadczenia Chin w prowadzeniu polityki ludnościowej. Omawiając sytuację demograficzną dwóch najludniejszych państw na świecie zwrócił uwagę, iż przy obecnej skali przyrostu naturalnego Indie wyprzedzą Chiny pod względem liczby ludności w 2025 r. Ze względu na zmieniające się procesy demograficzne Państwo Środka stoi przed dylematem zmiany sposobu zarządzania dalszym rozwojem i wykorzystania swego potencjału ludnościowego.

W dyskusji moderowanej przez prof. J. Osińskiego liczni dyskutanci zastanawiali się nad odpowiednimi narzędziami prowadzenia polityki ludnościowej. Analizowano przypadki państw omawianych w trakcie drugiego dnia obrad, zwłaszcza implikacje wyzwań demograficznych Indii oraz Chin dla globalnej gospodarki. Wspomniane wątki oraz wiele innych wartościowych artykułów poświęconych problematyce demograficznej znajduje się w publikacji towarzyszącej konferencji pt. *Współczesne problemy demograficzne. Rzeczywistość i mity. Ujęcie krajowe, regionalne i globalne* pod redakcją naukową prof. J. Osińskiego wydanej przez Oficynę Wydawniczą SGH.

Marcin Sakowicz, Katedra Administracji Publicznej

Konferencja

„PRIME&Erasmus – CZY TO SIĘ OPLACA?”

W dniach 19. oraz 20. października Erasmus Student Network Szkoły Głównej Handlowej zorganizował w Auli I budynku C konferencję pt. „PRIME&Erasmus – czy to się opłaca?”, która była zakończeniem i podsumowaniem całorocznych prac nad wynikami ankiet PRIME.

PRIME, czyli *Problems of Recognition in Making Erasmus*, jest to projekt autorstwa Erasmus Student Network, ogólnoeuropejskiej organizacji studenckiej, którego celem jest wykazanie istniejących przeszkód w mobilności studentów oraz zasugerowanie możliwych obszarów do usprawnień. Główną metodą pozyskania interesujących danych w dziedzinie wymian w ramach Programu LLP Erasmus są badania (ankiety) przeprowadzane wśród studentów oraz biur do spraw wymian zagranicznych na

uniwersytetach w całej Europie. Projekt ten jest wspierany przez Komisję Europejską.

W pierwszym dniu konferencji zostały omówione problemy związane z uznawaniem wyników Erasmusa w macierzystych uczelniach. Przedstawiono wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów oraz przedstawicieli biur wymian. Ankiety wypełniło 1150 studentów oraz 49 polskich uczelni. Wśród prelegentów znaleźli się eksperci bolońscy, przedstawiciele Narodowej Agencji i FRSE oraz Stowarzyszenia ESN Polska.

Drugi dzień konferencji poświęcony był idei programu Erasmus, praktyk Erasmusa oraz wolontariatu. Staraliśmy się odpowiedzieć na pytanie, czy udział w ww. programach ma wpływ na sytuację studenta na rynku pracy. Na zakończenie dnia została przeprowadzona przez przedstawicieli MSZ debata, poświęcona historii i doświadczeniom z wymian zagranicznych.

W konferencji wzięli udział także uczelniani koordynatorzy z innych szkół wyższych na terenie Polski.

Konferencja uzyskała patronat Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Prezydencji, Prezydenta m.st. Warszawy oraz TVP 1.

Erasmus Student Network SGH

Fot. Maciej Górski

Konferencja „Kariera – Sukces – Przyszłość” Jubileusz Korporacji HZ

Fot. Mateusz Walusiński

Uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom programu WEMBA

European Integration Process in the New Regional and Global Settings

Prof. Ewa Latoszek, KES, SGH, koordynator projektu

Pierwszy rząd, od lewej: dr Krzysztof Maryl, min. gospodarki; Krzysztof Gulda, dyr. Departamentu Strategii MNiSzW; prof. Irena Kotowska; dr Michał Boni, minister, członek Rady Ministrów; Marion Dewar, członek Gabinetu Komisarza UE ds. Badań, Innowacji i Nauki

Prof. Ewa Latoszek; dr Andrzej Siemaszko, dyrektor KPK; prof. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska

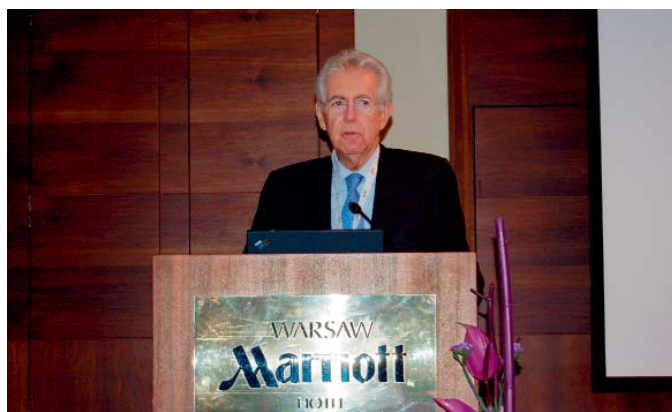
Prof. Pirjo Stahlé (z prawej); prof. Leif Edvinsson; między nimi w II rzędzie prof. Krzysztof Zmijewski

Prof. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska – przemawia, dr Andrzej Siemaszko, prof. Ewa Latoszek; prof. Maciej Banach

Prof. Maciej Banach, podsekretarz stanu w MNiSzW – przemawia; dr Andrzej Siemaszko, dyrektor KPK, prof. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska, prorektor SGH; prof. Ewa Latoszek

Prof. Mario Monti – obecny premier Włoch

10 lat po 11 września Jak zmieniła się Ameryka? Jak zmienił się świat?

Relacja z debaty inaugurującej nowy sezon Światowych Poniedziałków SKN Spraw Zagranicznych

Już od kilku lat Studenckie Koło Naukowe Spraw Zagranicznych przy Katedrze Integracji Europejskiej im. Jeana Monneta w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie prowadzi swój główny projekt – Światowe Poniedziałki. To cykl cotygodniowych, otwartych dla wszystkich spotkań, debat oraz warsztatów z cenionymi ekspertami, politykami, dyplomatami, podróżnikami i dziennikarzami. Tylko w sezonie 2010/2011 Studenckie Koło Naukowe Spraw Zagranicznych w SGH przygotowało 30 spotkań z udziałem 50 ekspertów! To jeden z największych projektów studenckich realizowanych obecnie w SGH. 17 października 2011 wystartował kolejny sezon Światowych Poniedziałków.

Miesiąc wcześniej, 11 września na świecie obchodzono dziesiątą rocznicę ataku terrorystycznego na World Trade Center. Tego wydarzenia dotyczyło pierwsze spotkanie SKN Spraw Zagranicznych w nowym semestrze. Jak zamachy z 11 września 2001 roku zmieniły Amerykę? Co zmieniły na świecie? Z odpowiedzią na te pytania zmierzili się: profesor Zbigniew Lewicki, amerykanista związany przez wiele lat z UW, profesor na UKSW, w latach 1990–1995 dyrektor Departamentu Ameryki w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz Jacek Żakowski, publicysta „Polityki” i „Gazety Wyborczej”, kierownik Katedry Dziennikarstwa Collegium Civitas w Warszawie. Spotkanie otworzył Mateusz Sabat, prezes SKN Spraw Zagranicznych, a debatę przygotował i poprowadził Łukasz Dąbroś.

Przypomnijmy: 11 września 2001 roku dwa porwane samoloty uderzyły w wieże World Trade Center w Nowym Jorku. Trzeci zniszczył część Pentagonu, a czwarty rozbił się na polach Pensylwanii. W wyniku zamachu zginęły 2973 osoby. 7 października 2001 roku Stany Zjednoczone rozpoczęły wojnę z terroryzmem, wkraczając do Afganistanu. Półtora roku później, 20 marca 2003 roku siły międzynarodowe na czele z wojskami USA weszły do Iraku, obalając dyktaturę Saddama Husajna i okupując kraj. Ameryka uwikłała się tym samym w jedną z najdłuższych i najbardziej kosztownych wojen w swojej historii.

Debatę rozpoczęło pytanie prowadzącego o szok, jaki przeżyli Amerykanie tamtego pamiętnego dnia i o zmiany w mentalności tego narodu. Jako pierwszy zabrał głos Jacek Żakowski. Uznał, że w myśleniu Amerykanów zaszły zmiany nieporównywalnie większe niżby na to wskazywała sama tragedia. Była ona przecież pojedynczym aktem terrorystycznym w kraju, w którym zamachy zdarzały się wcześniej bardzo często. Ogromny szok został wywołany dwiema przyczynami. Pierwszą była obcość nowej sytuacji, ponieważ większość Amerykanów nigdy wcześniej nie słyszała o Al-Kaidzie. Drugą – to, że zaatakowano właśnie World Trade Center, „Watykan współczesnego kapitalizmu”. Myślenie polityczne do czasów prezydentury George’a Busha Seniora, kształtowane przez ludzi pamiętających II wojnę światową, było ukierunkowane na niedopuszczenie do kolejnej takiej katastrofy. Zamach na WTC nastąpił w czasie, gdy ten priorytet osłabł. W podobnym tonie wypowiedział się profesor Zbigniew Lewicki. Jego zdaniem, 11 września to konstrukt, który nam wmówiono. Posłużył się on tutaj cytatem z Jamesa Joyce’a *Często nie wiesz nawet, czyje myśli przejuwasz*. Większość dziennikarzy przekazywała nam wiedzę o tym wydarzeniu tylko

Mateusz Sabat, prezes SKN Spraw Zagranicznych otwiera nowy sezon Światowych Poniedziałków

Prof. Zbigniew Lewicki (od prawej): uważa, że za najważniejszy sukces tej wojny należy uznać brak późniejszych zamachów o tej skali na terenie Stanów Zjednoczonych

Red. Jacek Żakowski przekonywał, że zamachy z 11 września 2001 roku wywołały ogromną zmianę w myśleniu Amerykanów

Goście debaty: prof. Lewicki i red. Żakowski oraz przedstawiciele organizatorów: Mateusz Sabat i Łukasz Dąbroś z SKN Spraw Zagranicznych

z perspektywy Nowego Jorku, gdy tymczasem nie zmieniło ono aż tak bardzo życia mieszkańców np. Kalifornii. Nasze myślenie jest ukierunkowane przez to, co widzimy w mediach, które od dziesięciu lat żyją tą samą tragedią. Kolejne zamachy m.in. w Londynie czy w Madrycie nie były aż tak długo komentowane, pomimo że również spowodowały śmierć wielu ludzi. Co do liczby ofiar, zamach z 11 września pociągnął ich za sobą nieporównywalnie mniej niż długoletni głód w Afryce. Pomimo zaostreżenia polityki imigracyjnej Stany Zjednoczone są i tak krajem wolności obywatelskich, mniej restrykcyjnym od państw europejskich. Zdaniem profesora Lewickiego, należy wyzwolić się od myślenia o 11 września jako o przełomie w dziejach świata. Z tym ostatnim stwierdzeniem nie zgodził się Jacek Żakowski. Uznał, że zamach na World Trade Center pociągnął za sobą duże następstwa, przede wszystkim wymusił na ówczesnym prezydencie USA realizację danych neokonserwatystom obietnic i spowodował wkroczenie amerykańskich wojsk do Afganistanu i Iraku, co spowodowało m.in. obalenie Saddama Husajna.

Kolejna kwestia poruszona w debacie to ocena dziesięciu lat wojny z terroryzmem. Na to pytanie jako pierwszy odpowiedział Zbigniew Lewicki. Oceniał, że w trakcie trwania tej wojny odniesiono duże sukcesy – nie można wymagać za wiele, ponieważ terroryzmu nie da się do końca wyeliminować. Jako najważniejszy sukces tej wojny należy uznać brak późniejszych zamachów o tej skali na terenie Stanów Zjednoczonych. Jacek Żakowski porównał natomiast wojnę z terroryzmem do wojny ze zjawiskami pogodowymi; wygrana w tych obu przypadkach jest z przyczyn oczywistych niemożliwa. Należy tutaj odróżnić wojnę od walki. Walka z terroryzmem jest obowiązkiem rządów, wojna – jednym wielkim oszustwem. Wojna z terroryzmem była kryptonimem inwazji na Irak, pretekstem do amerykańskiej interwencji w tym kraju, przyczyną długiego i niepotrzebnego rozlewu krwi. Gdyby nie wojna w Iraku położenie USA nie byłoby dzisiaj tak dramatyczne – Ameryka przesłabła mniej boleśnie przez kryzys, nie odczuwając tak dotkliwie jego skutków. Oprócz tego wizerunek Stanów Zjednoczonych na arenie międzynarodowej doznał poważnego uszczerbku. Miało to istotne następstwa przy ostatnich wydarzeniach w krajach arabskich, ponieważ państwa europejskie, zrażone do USA po wojnie w Iraku, unikały poważniejszego angażowania się w obalanie tamtejszych reżimów i pomoc demokratycznym opozycjom. Wojna z terroryzmem nie osiągnęła swojego celu, czyli rozbicia struktury Al-Kaidy. Potężne państwo nie poradziło sobie z jedną organizacją. Oprócz tego w Ameryce nie brakuje problemów wewnętrznych, które czekają na rozwiązanie od wielu lat, np. niedoinwestowanie edukacji, regres ekonomiczny klasy średniej, zły stan dróg i wiele innych. Gdyby nie wojna, konieczne reformy mogłyby już dawno zostać przeprowadzone. Profesor Lewicki odpowiedział natomiast, że zajęcie się Ameryki problemami wewnętrznymi i polityka ne izolacjonizmu jest dla Europy najgorszym możliwym scenariuszem, ponieważ Unia Europejska w kwestiach bezpieczeństwa zdała się na Stany Zjednoczone. Jacek Żakowski ripostował, że na cele obronności USA wydawały pieniądze, które dostawały od całego świata. Natomiast zdaniem Zbigniewa Lewickiego sytuacja międzynarodowa w przypadku wypowiedzenia takiej umowy wróci do tej sprzed wojen światowych, kiedy Ameryka prowadziła politykę izolacjonizmu.

Trzecie pytanie prowadzącego debatę dotyczyło koalicji państw zachodnich przeciw terrorystom. Nagłówek „Le Monde” z 12 września 2001 głosił: „Wszyscy jesteśmy Amerykanami”. Czy późniejsze wydarzenia doprowadziły do rozpadu koalicji, określonego porządku świata? „– Czy taka koalicja w ogóle istniała?” – ripostował Żakowski. Świat przed zamachem był zde-

integrowany. Solidarność pojawiła się w obliczu tragedii, ale nie położyła kresu rywalizacji niemiecko-amerykańskiej. Współczujemy komuś, kogo spotka nieszczęście, ale nasze współczucie mija, gdy ten ktoś pała żądzą zemsty. Profesor Lewicki zgodził się tutaj z przedmówcą – naturalnym sposobem jednoczenia jest wspólny wróg, a po upadku Związku Radzieckiego nie ma takiego państwa, które dzieliłoby świat na dwa przeciwne obozy. Al-Kaida jest za mała, żeby spełniać taką rolę, Chiny również nie są wspólnym wrogiem, bo mało prawdopodobne, żeby chciały dominować nad światem, natomiast Unia Europejska, według niego, jest tworem sztucznym, zrealizowaną zbyt szybko koncepcją i nie może być postrzegana jako jeden blok.

Kolejną kwestią poruszoną w dyskusji był udział naszego kraju w amerykańskiej wojnie z terroryzmem. Zdaniem Zbigniewa Lewickiego ten udział był prawie niedostrzegalny, zwłaszcza w porównaniu z tym co Stany zrobiły dla nas, a o czym się nie pamięta – chodzi o specjalny fundusz stabilizacyjny dla polskiej waluty oraz wciągnięcie naszego kraju do NATO. Wzięliśmy udział w wojnie w Iraku, bo taki mieliśmy obowiązek. Poza tym wykonujemy tylko pozorne ruchy, np. zakupienie samolotów F-16. Nasze stosunki z USA są gorsze niż mogłyby być. Według Profesora to Ameryka powinna być naszym priorytetem w polityce zagranicznej, ponieważ w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa Polski tylko ona jest w stanie udzielić nam pomocy. Jesteśmy krajem niedojrzałym, nie zwracamy uwagi na realne zagrożenia, nie tworzymy długofalowej polityki zagranicznej, reagujemy na doraźne bodźce. Jacek Żakowski zwrócił natomiast uwagę na inne aspekty obecności Polski na misji wojskowej w Iraku. Biorąc udział w tej cynicznej wojnie, daliśmy przyzwolenie na zbrodnie, jakich dokonywali tam Amerykanie. Wykazaliśmy kompletną obojętność wobec okrucieństwa amerykańskich wojsk. W polityce również powinny obowiązywać normy moralne, nie można w imię sojuszu z jednym państwem ignorować jego zbrodni. Jeżeli istnieją pozytywne strony naszego wyjazdu do Iraku, to można do nich zaliczyć tylko sprawdzenie, jak polscy żołnierze radzą sobie na prawdziwej wojnie. Polską politykę zagraniczną cechuje dramatyczna niekonsekwencja. Wkraczając do Iraku, zaryzykowaliśmy zatrzymanie procesu integracji europejskiej (misja rozpoczęła się rok przed naszym wejściem do UE). Polska musi w końcu podjąć decyzję odnośnie swoich priorytetów w polityce zagranicznej.

Ostatnią częścią spotkania były pytania od publiczności. Dotyczyły one m.in. sytuacji wewnętrznej USA, prezydentury Baracka Obamy oraz tego, jak będzie wyglądał świat po obecnym kryzysie. Obaj zaproszeni eksperci zgodnie stwierdzili, że zbliża się przesilenie. Trudno jednak teraz powiedzieć, na czym będzie ono polegało i jaki będzie nowy system i nowy układ sił na arenie międzynarodowej. Czy, tak jak twierdzi zacytowany przez Jacka Żakowskiego Francis Fukuyama, żyjemy już w najdoskonalszym z możliwych do urzeczywistnienia systemów politycznych? Jak zostanie rozwiązany problem gigantycznego zadłużenia wielu państw z USA na czele? Kiedy nastąpi oczekiwane przesilenie?

Podsumowując dyskusję można powiedzieć, że usłyszeliśmy dwie różniące się między sobą opinie o wydarzeniach ostatnich dziesięciu lat. W kilku punktach oceny zaproszonych gości były jednak bardzo podobne, np. jeśli chodzi o szok na świecie wywołany wiadomością o zamachach czy brak jednoznaczności w polskiej polityce zagranicznej. Studenckie Koło Naukowe Spraw Zagranicznych serdecznie zaprasza na kolejne debaty w każdy poniedziałek o 19:00 do sali C-4a. Emocji, ciekawych polemik i wybitnych nazwisk na pewno nie zabraknie.

*Adrianna Bondyra, SKN Spraw Zagranicznych w SGH
fot. Michał Gutowski*

European Integration Process in the New Regional and Global Settings

W dniach 19–20 października 2011 r. odbyła się w Warszawie konferencja „European Integration Process in the New Regional and Global Settings”, którą zorganizowała Szkoła Główna Handlowa we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim, Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego oraz Krajowym Punktem Kontaktowym Programów Badawczych UE. Prace nad przygotowaniem konferencji i jej organizacją realizowane były w ramach projektu EUintegRATIO, finansowanego ze środków 7. Programu Ramowego UE przeznaczonych na badania w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Głównym koordynatorem projektu jest prof. Ewa Latoszek. W finansowaniu całości przedsięwzięcia ze strony polskiej uczestniczyli: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowy Bank Polski i Fundacja Narodowego Banku Polskiego. Konferencja uzyskała patronat Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, Parlamentu Europejskiego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Gospodarki oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Radę Programową konferencji stanowili: prof. Ewa Latoszek (SGH, KES koordynatorka projektu), prof. Irena E. Kotowska (SGH, KAE, zastępca koordynatora projektu), prof. Alojzy Nowak (UW), prof. Andrzej Stepniak (UG), dyr. Krzysztof Gulda (MNiSzW), dr Andrzej Siemaszko (KPK), Dominik Sobczak (KE).

Celem konferencji była prezentacja nowego spojrzenia na proces integracji w aktualnych warunkach społeczno-gospodarczych i politycznych. Debatę zorganizowano wokół następujących głównych zagadnień, rozpatrywanych w kontekście implementacji strategii „Europa 2020”: reformy na rzecz zrównoważonego i sprzyjającego integracji społecznej wzrostu gospodarczego w warunkach zachodzących zmian demograficznych, pełne wykorzystanie potencjału kapitału intelektualnego dla stabilnego wzrostu, stabilność systemu finansowego po globalnym kryzysie gospodarczym, zmniejszanie dysproporcji rozwojowych w ujęciu regionalnym w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020 oraz wybrane aspekty bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej. Wybór tematyki konferencji, dokonany przez Komitet Programowy ponad rok temu, odzwierciedlał jej rangę w dyskusji o procesach integracyjnych w Europie. Z dzisiejszej perspektywy znaczenie tych zagadnień nawet wzrosło, co potwierdziły obrady konferencji. Ponadto należy podkreślić, że do dyskusji o procesach integracji w Europie zaproszono przedstawicieli środowiska nauki, administracji rządowej i Komisji Europejskiej, organizacji międzynarodowych, a także środowisk opiniotwórczych (dziennikarze).

Wystąpienia konferencyjne koncentrowały się wokół efektywnej polityki innowacyjności. W trakcie paneli tematycznych prezentowano, między innymi, powiązania problematyki innowacyjności z takimi zagadnieniami, jak:

- reformy polityki społecznej oraz spójności ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego wzrostu opartego na integracji społecznej w kontekście zmian demograficznych w UE;
- stabilność systemu finansowego po kryzysie;
- bezpieczeństwo energetyczne UE;
- wyrównywanie różnic rozwojowych w regionach i Nowa Perspektywa Finansowa UE na lata 2014–20;

- funkcjonowanie Europejskiego Obszaru Badawczego.

Konferencję otworzyła prof. Ewa Latoszek ze Szkoły Głównej Handlowej, koordynator projektu. Następnie głos zabrali: prof. Maciej Banach, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska, prorektor Szkoły Głównej Handlowej oraz dr Andrzej Siemaszko, dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych Unii Europejskiej.

Po sesji powitalnej nastąpiły dwa wystąpienia otwierające: Marion Dewar z Gabinetu Komisarza UE ds. Badań, Innowacji i Nauki oraz dr. Michała Boniego, ministra, członka Rady Ministrów, które koncentrowały się wokół problematyki kapitału intelektualnego oraz innych dźwigni rozwoju społeczno-gospodarczego.

Rola i znaczenie kapitału intelektualnego w procesie rozwoju oraz jego konstytutywne elementy, takie jak kapitał ludzki, społeczny, strukturalny i relacyjny zostały zaprezentowane w dalszych wystąpieniach, wygłoszonych przez prof. Leifa Edvinssona z Uniwersytetu w Lund (Szwecja) oraz prof. Pirjo Stahle z Uniwersytetu w Turku (Finlandia), które moderował dyr. Krzysztof Gulda z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Następnie obrady były kontynuowane w ramach dwóch odrębnych sesji tematycznych. Pierwsza z nich „Reformy społeczne na rzecz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu w UE w warunkach zmiany demograficznej” dotyczyła takich zagadnień, jak aktualne wyzwania polityki społecznej, kierunki przemian demograficznych we współczesnej Europie oraz ich wpływ na rozwój gospodarczy i rynku pracy, mobilność pracowników oraz zmiany systemów ubezpieczeń społecznych w kontekście inteligentnego, zrównoważonego wzrostu. Panel był moderowany przez prof. Irenę Kotowską. W panelu wzięli udział: dr Anna Cristaina d’Aggio (Departament Polityki Społecznej, Dyrekcja ds. Zatrudnienia, Pracy i Spraw Społecznych, OECD), prof. Marek Góra (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), prof. Robert M. Lindley (Uniwersytet w Warwick, Wielka Brytania) oraz prof. Edward Palmer (Uniwersytet w Uppsali, Szwecja).

W trakcie obrad wskazano, iż w przyszłości nieuchronne jest obniżanie poziomu emerytur, zatem w warunkach narastającej presji demograficznej niezbędne są daleko idące reformy systemów emerytalnych zmierzające w kierunku poszukiwania równowagi pomiędzy strumieniami wpłacanych składek i wypłacanych świadczeń (w tym podniesienie wieku emerytalnego co najmniej o kilka lat). Zmianom tym powinno towarzyszyć upowszechnianie świadomości, że w przyszłości emerytury będą niższe, a indywidualne oszczędności w ramach prywatnych i pracowniczych programów emerytalnych muszą być zwiększane. W tym kontekście duże znaczenie ma przedłużenie aktywności zawodowej, dla zapewnienia którego konieczne jest dostosowywanie zarówno warunków pracy do możliwości starszych pracowników, jak i poprawa ‘zatrudnialności’ np. poprzez doradztwo zawodowe, ułatwianie uczenia się i podnoszenia kwalifikacji przez całe życie. Należy także zwiększać mobilność na rynku pracy i dokonać harmonizacji systemów za-

bezpieczenia społecznego na poziomie UE, która wymaga równoległego przeprowadzenia integracji fiskalnej.

Równolegle odbywała się druga sesja zatytułowana „W kierunku stabilizacji systemu finansowego po globalnym kryzysie finansowym”. W jej trakcie dyskutowano nie tylko o regulacji systemu finansowego, ale również o przepływie kapitału i usług oraz o perspektywach zwiększenia finansowania badań i innowacji w celu konsolidacji infrastruktury badawczej. Moderatorem sesji był prof. Alojzy Nowak (Uniwersytet Warszawski). W panelu wzięli udział: prof. Laszlo Csaba (Uniwersytet Środkowoeuropejski w Budapeszcie), prof. Axel Gerloff (Państwowy Uniwersytet Spółdzielczy Badeni-Wirtembergii), prof. Dariusz Rosati (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) oraz prof. Anna Visvizi (DEREE – College Amerykański w Grecji).

Obrazy w trakcie tej sesji zostały zdominowane przez zagrożenie kryzysu strefy euro. Jako główną przesłankę kryzysu wskazano prowadzenie zbyt luźnej polityki fiskalnej przez niektóre państwa członkowskie. Deficyty budżetowe, utrzymywane przez państwa UGW nieprzerwanie od 1997 r., w szczególności na skutek niedoskonałości rozwiązań zawartych w Pakiecie Stabilności i Wzrostu, wzrosły gwałtownie na skutek skumulowanego efektu spadających na skutek recesji wpływów podatkowych, uruchomienia pakietów stymulacyjnych oraz wsparcia udzielanego zagrożonym bankructwem bankom.

W tym kontekście podkreślono, iż najpoważniejszym problemem nie jest sam dług publiczny, lecz kwestia utraty zaufania do stabilności finansowej strefy euro – wiele gospodarek strefy euro jest bowiem w stosunkowo dobrej kondycji, a UE jako całość radzi sobie z kryzysem całkiem nieźle w porównaniu ze Stanami Zjednoczonymi czy Japonią. Dla uzdrowienia sytuacji zaproponowano przyjęcie podejścia „dwóch kroków”: pierwszy krok to „zatrzymać pożar”, czyli przywrócić zaufanie do stabilności strefy euro. Dopiero drugim krokiem może być „instalacja doskonalszych czujników alarmowych” (ustanowienie procedur nadzorczych i ostrożnościowych), przy czym odnośne rozwiązania na poziomie unijnym muszą być odpowiednio uzupełnione na poziomie narodowym.

Poruszono także kwestię ewentualnego przystąpienia Polski do strefy euro wskazując, iż Polska powinna utrzymywać przyjęcie wspólnej waluty jako cel strategiczny, lecz dopóki problemy strefy euro nie zostaną rozwiązane, osiągnięcie owego celu jest dla Polski znacznie mniej atrakcyjne – choć w długim okresie pozostawanie przez Polskę poza strefą nie wydaje się optymalnym rozwiązaniem.

Sesja plenarna „Dylematy integracji finansowej i rozwoju regionalnego UE” poświęcona była kontekstowi globalnemu oraz wyzwaniom stojącym przed Unią Europejską w tych obszarach. W panelu udział wzięli: prof. Marek Belka (prezes Narodowego Banku Polskiego), Markku Markkula (członek Komitetu Regionów UE) oraz dr Jarosław Pietras (dyrektor generalny w Sekretariacie Rady Unii Europejskiej), a moderatorem dyskusji był redaktor Edwin Bendyk.

W kolejnym dniu obrad również zorganizowano dwie sesje tematyczne. Jedna z nich nosiła tytuł „Bezpieczeństwo UE – aspekty polityki energetycznej” i była moderowana przez prof. Krzysztofa Żmijewskiego z Politechniki Warszawskiej. W panelu wzięli udział: Miłosz Momot (menedżer programów, Dyrekcja Generalna ds. Energii w Komisji Europejskiej), Britta Thomsen (członek Parlamentu Europejskiego) oraz Estathios Peteves (Instytut Energetyki, Dyrekcja Generalna Wspólne Centrum Badawcze, Komisja Europejska). W trakcie dyskusji wskazano, iż przyszłość Unii Europejskiej jest uzależniona w znacznej mierze od bezpieczeństwa energetycznego. Bez od-

powiednich rozwiązań w tym zakresie niemożliwa jest walka ze zmianą klimatyczną.

W trakcie drugiej sesji „Ograniczanie dysproporcji w rozwoju regionalnym UE: nowa perspektywa finansowa 2014–20” poruszono kwestie podniesienia efektywności i jakości finansowania ze środków europejskich jako jednego z kluczowych czynników wpływających na zrównoważony rozwój i zmniejszanie różnic w rozwoju regionalnym. W swoich wystąpieniach paneliści podjęli także zagadnienia związane z inwestowaniem, wydatkowaniem funduszy strukturalnych oraz efektywnością polityk UE. Sesję prowadził prof. Andrzej Stępiak (Uniwersytet Gdański), a ekspertami w panelu byli: prof. Dominique Foray (Politechnika Federalna w Lozannie, Szwajcaria), prof. Willem Molle (Uniwersytet Erazma w Rotterdamie, Holandia) oraz dr Jarosław Pietras.

W trakcie dyskusji zasygnalizowano potrzebę bardziej zintegrowanego podejścia i ponownego zdefiniowania roli polityki spójności, a także przemyślenia założeń głównych polityk realizowanych przez UE. Poważne wyzwanie stanowi reorientacja funduszy strukturalnych: obecnie środki nie trafiają do krajów, które ich najbardziej potrzebują, a ich alokacja zależy od priorytetów ustalanych na poziomie narodowym, nie unijnym.

Wskazano także, iż odpowiedzią na wyzwania chwili może być tzw. inteligentna specjalizacja. Idea inteligentnej specjalizacji zakłada, że regiony nie mogą być samowystarczalne w dziedzinie badań naukowych, technologii czy innowacji, a więc potrzebują promować to, co może uczynić ich zasoby wiedzy unikalnymi i przodującymi. Inteligentna specjalizacja to rozwiązanie dostępne nie tylko dla najwyżej rozwiniętych regionów, nie musi się ona łączyć z biotechnologią ani z zaawansowanymi wysokimi technologiami, musi natomiast być ściśle powiązana z gospodarką regionu. Wielkim wyzwaniem dla wielu regionów jest także cyfryzacja, stwarzająca również ogromne możliwości rozwoju.

Drugi dzień konferencji zakończył się obradami okrągłego stołu, który otworzyła Grażyna Henclewska, wiceminister gospodarki oraz prof. Mario Monti, rektor Uniwersytetu Bocconi w Mediolanie (Włochy), który obecnie pełni funkcję premiera Włoch. Moderatorem dyskusji był prezes DemosEuropa, dr Paweł Świeboda. Profesor Mario Monti wskazał m.in., że kryzys zmniejszył wyniki wielu lat postępu gospodarczego i społecznego oraz odsłonił słabości europejskiej gospodarki. Jego zdaniem do rozwiązania największych problemów i osiągnięcia celów strategii Europa 2020 w pełni powinny być wykorzystane wszelkie instrumenty, jakimi dysponujemy na poziomie UE, przede wszystkim jednolity rynek, instrumenty finansowe i narzędzia polityki zewnętrznej, a dla osiągnięcia zaplanowanych wyników będziemy potrzebowali silniejszego modelu zarządzania gospodarczego. W toku dyskusji panelowej pt. „Europa 2020 a przyszłość koordynacji polityki gospodarczej UE” udział wzięli: Xavier Prats Monne (zastępca dyrektora Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury w Komisji Europejskiej), prof. Finn Ostrup (Kopenhaska Szkoła Biznesu, Dania), Yanis Tirkides (Cypryjskie Centrum Spraw Europejskich i Międzynarodowych), Yves Bertoncini (sekretarz generalny think tanku Notre Europe).

Problematyka konferencji została osadzona w kontekście Strategii Europa 2020, z naciskiem na wzmocnienie koordynacji polityk oraz z uwzględnieniem zagadnień istotnych dla funkcjonowania wspólnego rynku w nowych uwarunkowaniach globalnych, takich jak zmiana demograficzna, nowe polityczne i gospodarcze relacje na świecie, zmiana środowiskowa, ograniczoność zasobów, niepewność polityczna itd. W celu wzmocnienia zdolności UE do podążania ścieżką inteligentnego

i zrównoważonego rozwoju szczególnie ważne jest lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich i naturalnych, promocja polityki energetycznej, zmniejszanie różnic społecznych i regionalnych poprzez walkę z ubóstwem i poprawę spójności regionalnej UE. W dyskusjach korzystano z wyników badań w obszarze nauk społecznych i humanistycznych prowadzonych w ramach 7. Programu Ramowego. Prezentacja Dominika Sobczaka, zajmującego się projektowaniem i zarządzaniem badaniami w DG Research and Innovation, Unit B.5 – Social Sciences and Humanities, przedstawiła zakres inwestowania w ten obszar badań w latach 2007–2013. Mamy nadzieję, że problemy podnoszone na konferencji znajdą swe miejsce przy projektowaniu nowych programów badawczych w obecnym i następnym programach badań ramowych.

Założeniem konferencji było również stworzenie płaszczyzny dla wielostronnej debaty ekspertów międzynarodowych i krajowych, przedstawicieli administracji rządowej, samorządu terytorialnego, mediów, sfer gospodarczych oraz świata nauki nad uwarunkowaniami implementacji Strategii Europa 2020 (a w tym kontekście także nad rolą Polski jako państwa sprawującego Prezydencję). Zaangażowanie przedstawicieli tak różnorodnych środowisk zaowocowało nowym spojrzeniem na proces integracji europejskiej w jego uwarunkowaniach regionalnych i globalnych.

*Ewa Latoszek, Irena E. Kotowska, Aleksandra Borowicz,
Krzysztof Maryl, Anna Mastoń-Oracz*

Media patronage:

Under the patronage of the:

MINISTRY OF REGIONAL DEVELOPMENT

III Ogólnopolska Konferencja Doktorantów „Młodzi KES”

Październik br. był w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym miesiącem bogatym w inicjatywy naukowe takie jak np. konferencje. Ostatnią z nich była ogólnopolska konferencja doktorantów, zorganizowana już po raz trzeci pod hasłem „Młodzi KES”. Korzeni tego szczególnego przedsięwzięcia należy doszukiwać się w spotkaniach doktorantów, które odbywały się w SGPIs w latach 70. ubiegłego stulecia. Pomysł stworzenia forum wymiany poglądów i doświadczeń młodych przedstawicieli nauki powrócił w pierwszej dekadzie XXI w., a znalazł wyraz właśnie w konferencjach „Młodzi KES”.

Konferencje „Młodzi KES” mają na celu nie tylko umożliwienie zaprezentowania dorobku naukowego doktorantów i dyskusję na ten temat, ale również zaakcentowanie wymiaru praktycznego aktywności młodych adeptów nauki. Uczestnicy konferencji mogą odnieść się do części badanej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, spotkać autorytety z określonej dziedziny, jak i wziąć udział w warsztatach proponowanych przez organizatorów. Konferencja „Młodzi KES” ma być inicjatywą doktorantów tworzoną dla doktorantów tak, aby wszyscy uczestnicy mogli wynieść z niej jak najwięcej korzyści.

Tytuł tegorocznej konferencji „Młodzi KES” brzmi: „Praca. Wymiar ekonomiczny, społeczny i prawny”. Do udziału w tym spotkaniu i do refleksji nad problemem pracy doktoranci Kolegium Ekonomiczno-Społecznego zaprosili koleżanki i kolegów, zarówno ze Szkoły Głównej Handlowej, jak i z innych uczelni w Polsce. Tak szeroka formuła przedsięwzięcia pozwoliła, aby przedstawiciele różnych dziedzin nauki mogli w sposób interdyscyplinarny debatować nad takimi zagadnieniami jak choćby nowe formy pracy i etyka pracy. Dodatkowo, przy okazji konferencji została przygotowana publikacja książkowa pt. *Praca, społeczeństwo, gospodarka. Między polityką a rynkiem*, pod redakcją prof. dr. hab. J. Osńskiego.

Konferencje „Młodzi KES” łączą w sobie kilka elementów. Prezentacje doktorantów zostały poprzedzone wprowadzeniem w tematykę pracy oraz rynku pracy z perspektywy związków zawodowych oraz dialogu społecznego. Najpierw odbyła się prezentacja dr. Julii Kubisy (Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych – OPZZ, UW) i dr. Piotra Ostrowskiego (OPZZ, UW), w której autorzy obalali stereotypy dotyczące związków zawodowych istniejące w dyskusji toczącej w polskich mediach. Następnie miało miejsce spotkanie z zaproszonymi gośćmi w ramach tzw. panelu eksperckiego. Wzięli w nim udział przedstawiciele nauki i praktyki. Wśród gości zaproszonych do rozmowy byli Jan Guz, przewodniczący OPZZ, przedstawiciel nauki – dr Jan Czarzasty (Katedra Socjologii Ekonomicznej Kolegium Ekonomiczno-Społecznego) oraz przedstawiciel strony pracodawców – dr Jacek Męcina, doradca zarządu Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Niestety, ostatni z zaproszonych panelistów z powodu choroby nie wziął udziału w spotkaniu. Przeprowadzona dyskusja dotyczyła przede wszystkim aktualnych wyzwań związanych z rynkiem pracy i prawem go regulującym, a także roli związków zawodowych w Polsce oraz znaczenia dialogu społecznego.

scyplinarny debatować nad takimi zagadnieniami jak choćby nowe formy pracy i etyka pracy. Dodatkowo, przy okazji konferencji została przygotowana publikacja książkowa pt. *Praca, społeczeństwo, gospodarka. Między polityką a rynkiem*, pod redakcją prof. dr. hab. J. Osńskiego.

W ramach części poświęconej na prezentację doktorantów znalazły się takie zagadnienia jak: uzależnienie od pracy, etyka pracy, wymiar pracy w islamie, stabilność zatrudnienia, niedopasowanie na rynku pracy oraz problem bezrobocia, aktywizacji lub dyskryminacji określonych grup osób na rynku pracy. Towarzyszyły im również liczne odwołania do sytuacji wybranych państw w Europie. Ponadto była to bardzo dobra okazja, aby każdy z referentów zmierzył się z samym sobą i treścią istniejącą przy wygłaszaniu wystąpień w sali mieszczącej ponad 150 osób.

Ostatnim elementem konferencji „Młodzi KES” były warsztaty. W tym roku uczestnicy mogli doskonalić swoje umiejętności autoprezentacji i popracować nad emisją głosu. Taki dobór tematyki warsztatów był uwarunkowany propozycjami zgłoszonymi przez uczestników zeszłorocznej konferencji w kwestionariuszach jej oceny.

W tym miejscu, warto zwrócić uwagę na najważniejsze wyniki uzyskane na podstawie analizy kwestionariusza oceny tegorocznej konferencji. W ocenie 77% ankietowanych program konferencji był „bardzo dobry”, a dla 23% „dobry”. Następnie, 54% badanych stwierdziło, że strona merytoryczna konferencji (zaproszeni goście, wybór tematów) była „bardzo dobra”, a 46%, że była ona „dobra”. Jednocześnie 100% ankietowanych bardzo dobrze oceniło przygotowanie konferencji (obsługę, catering i salę). Odnosnie formuły warsztatów, według 77% ankietowa-

nych była ona „bardzo dobra”, zdaniem 8% „dobra”, a 15% nie miało zdania na ten temat. Natomiast całość konferencji została określona jako „bardzo dobra” przez 69% badanych, a jako „dobra” przez 31%. Wyniki kwestionariuszy oceny konferencji potwierdziły oczekiwania organizatorów, że konferencja „Młodzi KES” jest przykładem bardzo dobrej inicjatywy naukowej doktorantów. Wymowna jest przy tym opinia jednej z uczestniczek tegorocznej konferencji, która stwierdziła: *Bardzo mi się podobało, pierwszy raz brałam udział w konferencji „Młodzi KES” i jest to fajne połączenie po pierwsze teorii z praktyką, po drugie daje możliwość weryfikacji i konfrontacji poglądów – dziękuję.*

Kończąc, w imieniu całej Rady Organizacyjnej pragnę podziękować władzom Kolegium Ekonomiczno-Społecznego, przede wszystkim dziekanowi prof. dr. hab. Joachimowi Osińskiemu, a także wszystkim pracownikom naszego Kolegium, którzy wspierali nas w organizacji tej konferencji. Słowa podziękowania kieruję do naszego partnera w ramach tegorocznej konferencji, tj. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych. W końcu dziękuję również członkom Rady Organizacyjnej – doktorantom Kolegium Ekonomiczno-Społecznego, czyli Marcinowi Czaplickiemu, Małgorzacie Dworakowskiej, Małgorzacie Grzegorek, Krzysztofowi Lechowi, Janowi Misiuniewiczowi, Marcie Pachockiej i Alinie Sulowskiej.

Karolina Majdzińska

Seminarium Katedry Zarządzania Wartością Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie

„Praktyczna teoria”

21 października 2011 w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyło się seminarium, pt. „Przeciwdziałanie patologiom gospodarczym w postępowaniu sądowym. Rola biegłych.” Inicjatorem tego pierwszy raz transmitowanego na żywo w internecie spotkania, był kierownik Katedry Zarządzania Wartością, prof. Andrzej Herman.

Celem spotkania była identyfikacja problemów funkcjonowania instytucji biegłego sądowego z kilku punktów widzenia: biegłego sądowego, przedsiębiorcy, wymiaru sprawiedliwości oraz nauki. W związku z tym, w panelu zasiadli:

● Jerzy Bańka – radca prawny, wiceprezes Związku Banków Polskich,

● Jarosław Bełdowski – członek Rady Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości,

● Anna Czapracka – sędzia, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury,

● Karol Dałek – sędzia, dyrektor Departamentu Organizacyjnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, przewodniczący Zespołu ds. kontynuowania prac nad projektem ustawy o biegłych sądowych,

● prof. dr hab. Tadeusz Oleksyn – Katedra Zarządzania Wartością Szkoły Głównej Handlowej,

● dr Marek Panfil – Katedra Zarządzania Wartością Szkoły Głównej Handlowej,

● Romuald Tomczyk – biegły sądowy, prezes Stowarzyszenia Rzeczników Ekonomicznych w Częstochowie, organizator Krajowych Konferencji Biegłych Sądowych oraz Regionalnego Kongresu Nauk Sądowych.

Wśród zaproszonych do dyskusji gości znaleźli się biegli sądowi z całego kraju, syndyci, przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, prawnicy, ekonomiści i przedsiębiorcy. Każdy z gości otrzymał na kilka dni przed spotkaniem tekst założeń do projektu ustawy o biegłych sądowych. Dzięki prowadzonej na żywo relacji internetowej, pytania panelistom mogli zadawać także internauci.

Otwierając seminarium, prof. Andrzej Herman podkreślił zobowiązanie Polski jako członka Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) do ekonomicznej analizy prawa *ex ante*, czyli przewidywania skutków przygotowywanych ustaw przed ich uchwaleniem. Zaznaczył, że przygotowywana w Ministerstwie Sprawiedliwości ustawa o biegłych sądowych i związane z nią konsultacje są przyczyną, dla której doszło do tego spotkania i są punktem wyjścia dla dalszej dyskusji, której ramy stanowią następujące zagadnienia szczegółowe ujęte w formie pytań:

1. Biegły sądowy – zawód czy funkcja?
2. Jak kompleksowo uregulować status biegłych sądowych w Polsce?
3. Jak uregulować relacje między przedsiębiorcami a biegłymi?
4. W jaki sposób uregulować zasady odpowiedzialności biegłego za wydawane opinie?

Warianty możliwych rozwiązań zostały zarysowane poprzez prezentację skrajnych propozycji – model austriacki (model regulacji szczegółowej) na jednym biegunie oraz model liberalny (model regulacji ogólnej) na drugim biegunie.

Jako pierwszy głos zabrał Karol Dalek, dyrektor Departamentu Organizacyjnego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jest on przewodniczącym Zespołu ds. kontynuowania prac nad projektem ustawy o biegłych sądowych. Odnosił się do społecznego niezrozumienia roli biegłych sądowych i braku wzorców prawnych dla wielu regulacji, między innymi dla instytucji biegłego *ad hoc*. Czynniki te, jak zauważył, w dużym stopniu utrudniają prace nad ustawą. Prof. Tadeusz Oleksyn, który zabrał głos jako następny, postawił pytanie o zasadność regulacji omawianej problematyki na poziomie ustawy. Zaznaczył, że w Polsce uchwała się wyjątkowo dużo ustaw, wobec czego tworzenie kolejnej może doprowadzić do utraty waloru przejrzystości prawa. Mówił także o wysokich kosztach procedur przewidywanych w założeniach do projektu ustawy o biegłych sądowych. Sędzia Anna Czapracka podkreślała znaczenie systematycznego kształcenia biegłych zarówno w zakresie prawa, jak i ekonomii oraz rolę, jaką w procesie edukacji biegłych może odegrać Wyższa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, dzięki oferowanym specjalistycznym szkoleniom zarówno dla biegłych sądowych, jak i dla sędziów oraz prokuratorów. Opisała sytuację braku wiedzy ogólnej wśród biegłych, przy równoczesnej skłonności sędziów do nadużywania opinii biegłego, jako środka dowodowego. Jako kolejny zabrał głos Jerzy Bańka, wiceprezes Związku Banków Polskich. Podobnie, jak sędzia A. Czapracka, podkreślił rolę edukacji biegłych. Nadał jej jednak jeszcze większe znaczenie podkreślając, że w sytuacji częstego braku ekonomicznej wiedzy wśród sędziów, to niestety „biegli wydają wyroki”. Jarosław Bełdowski, jako członek Rady Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości zaznaczył, że dobry wymiar sprawiedliwości nie może być tani. Dobry, to znaczy także wyedukowany. Kwestia kosztów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości pociąga za sobą kwestię adekwatności wyboru biegłego do danej sprawy. Jako przykład została podana sprawa, w której skorzystano z usługi biegłego w celu oceny, czy hodowla 40 kotów w bloku mieszkalnym może być uciążliwa dla sąsiadów.

Dr Marek Panfil w swojej wypowiedzi skupił się na problemach związanych z wyceną wartości przedsiębiorstw. Zaznaczył, że wobec braku jednej powszechnie uznanej i wystarczającej metody wyceny w tym zakresie, sądy stykają się z koniecznością zamawiania kolejnych opinii, które wbrew pozorom nie ułatwiają orzekania, a jedynie stawiają je przed koniecznością wyboru spośród nich tej jednej, „najlepszej” opinii. Wskazał także na Notę Interpretacyjną nr 5 (Ogólne Zasady Wyceny Przedsiębiorstw) przygotowaną we współpracy naukowców ze specjalistami z Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych, jako na dokument, który może być przydatny sędziom w sprawach tego typu. Jako ostatni głos zabrał Romuald Tomczyk, prezes Stowarzyszenia Rzeczoznawców Ekonomicznych w Częstochowie. Podkreślił on znaczenie i rolę Stowarzyszenia jako inicjatora i organizatora corocznych spotkań biegłych i zaangażowania tego środowiska w prace nad ustawą. Odnosił się negatywnie do większości zarzutów formułowanych pod adresem biegłych twierdząc, że nie istnieją wiarygodne badania potwierdzające niekompetencje biegłych, a jedyne znane badania (tzw. *Raport Austriacki z 2008 roku*) wskazują, że tylko 2% polskich sądów jest niezadowolonych ze współpracy z biegłymi. Wyraził także opinię, że sąd oczekuje od biegłego sugestii wyroku. W zakresie rozwiązań organizacyjnych jest zwolennikiem powoływania komisji konkursowej w celu dokonywania oceny dorobku kandydatów na biegłych oraz przeciwnikiem powoływania samorządu, gdyż, jak twierdzi, źródłem tej koncepcji

jest „pokusa” wprowadzenia składek członkowskich, które zapewnią istotne źródło dochodu dla władz takiego samorządu.

W następnej części miały miejsce wystąpienia z sali. Dr Piotr Masiukiewicz z Katedry Zarządzania Wartością sformułował dwa istotne zarzuty pod adresem biegłych. Pierwszy z nich dotyczył ich udziału w przewlekłości postępowania sądowego. Według Piotra Masiukiewicza jedną z jej przyczyn jest niekompetencja biegłych, czego skutkiem jest powoływanie przez sąd kolejnych biegłych, którzy wydają odmienne opinie. Drugi zarzut dotyczył powiązań biegłych z jedną ze stron (np. w przypadku sprawy Banku Staropolskiego). Dr Andrzej Jakubowicz, biegły rewident współpracujący z Katedrą Zarządzania Finansami Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej, poruszył problem długiego oczekiwania biegłych na wynagrodzenie, a także zauważył, że listy biegłych nie powinny być dostępne dla wszystkich, a jedynie dla sędziów. Maciej Roch Pietrzak, prezes Stowarzyszenia Syndyków, Zarządców i Likwidatorów w Polsce, stwierdził, że biegły ma być „sędzią faktu”. Opowiedział się także za przekształceniem funkcji biegłego sądowego w zawód, co, jego zdaniem, wpłynie korzystnie na zakres odpowiedzialności za wydaną opinię. Dr Sylwia Morawska z Wyższej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury opowiedziała się za wprowadzeniem otwartych list biegłych, których weryfikacji dokonuje rynek. Dr Aleksander Kapustka, biegły sądowy z Zielonej Góry podkreślał swą wieloletnią dobrą w współpracę z sądami. Jego zdaniem istnieją już odpowiednie przepisy w tym zakresie poparte orzecznictwem Sądu Najwyższego. Nowa ustawa według niego może być przydatna jedynie jako konglomerat istniejących przepisów.

W dalszej kolejności zostały odczytane pytania zadane przez internautów. Dotyczyły one przede wszystkim powoływania przez strony własnych, prywatnych biegłych, kwestii wynagrodzeń biegłych sądowych oraz kosztów procesu związanych z uzyskaniem dowodu z opinii biegłego. Na pytania te odpowiadał dyrektor Karol Dalek.

Podsumowując, podczas tego seminarium zidentyfikowano wiele istotnych, bieżących i przyszłych problemów funkcjonowania instytucji biegłego sądowego. Najważniejsze spośród nich to:

- błędna interpretacja społeczna funkcji i roli biegłego sądowego, co skutkuje postrzeganiem biegłego jako osoby, która wydaje wyrok,
- brak jednoznacznej regulacji dotyczącej odpowiedzialności biegłych za wydawane opinie, co w zestawieniu z brakiem specjalistycznej wiedzy u sędziów, skutkuje ryzykiem błędnego orzekania,
- brak ustawowego wymogu systematycznego kształcenia biegłych sądowych, co negatywnie wpływa na jakość orzecznictwa sądowego,
- brak formalnego systemu konkursowego/certyfikacyjnego dla kandydatów na biegłych sądowych, co skutkuje brakiem motywacji kandydatów na biegłych/biegłych do podnoszenia swoich kwalifikacji,
- brak jasnego określenia praw i obowiązków biegłych, co utrudnia współpracę na linii biegły – sąd,
- częsta, jak wynikało to z dyskusji, skłonność sądów do nieterminowego wywiązywania się z wypłaty wynagrodzeń biegłym za przygotowane opinie.

Ustalenia tego seminarium zostaną przekazane do Ministerstwa Sprawiedliwości, jako głos w dyskusji na temat kształtu przyszłej ustawy o biegłych sądowych.

Przemysław Tomeczyk
Katedra Zarządzania Wartością, KNoP, SGH

Nowe wyzwania dla bezpieczeństwa międzynarodowego

25 października w SGH odbyło się seminarium na temat współczesnych aspektów bezpieczeństwa międzynarodowego, w którym wzięli udział niemieccy eksperci prof. Hans Günter Brauch (Free University of Berlin) i Úrsula Oswald Spring (National Autonomous University of Mexico), a także reprezentująca SGH prof. Katarzyna Żukrowska, kierownik Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego oraz prof. UJ i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie Czesław Mesjasz.

Spotkanie dotyczyło szeroko definiowanego pojęcia bezpieczeństwa, obejmującego aspekty ekologiczne, ekonomiczne i indywidualne (human security). Wystąpienie prof. Hansa Güntera Braucha poświęcone było nowym wyzwaniom dla bezpieczeństwa międzynarodowego (*Reconceptualization of Security in the Early 21st Century*). Drugie wystąpienie prof. Úrsuli Oswald Spring obejmowało tematykę jednej z tzw. nowych sfer bezpieczeństwa międzynarodowego – bezpieczeństwa żywności i wody pitnej, których waga stale wzrasta w sferze bezpieczeństwa każdego państwa w skali globalnej.

Seminarium zostało zorganizowane przez Katedrę Bezpieczeństwa Międzynarodowego SGH, kierowaną przez prof. Katarzynę Żukrowską oraz Peace Research and European Security

Studies (AFES-PRESS) w Mosbach, Niemcy. Na spotkaniu zaprezentowana została seria wydawnicza Hexagon (wydawnictwo Springer).

Biogramy:

PD Dr. habil. Hans Günter Brauch, Free University of Berlin, redaktor serii wydawniczych Hexagon Book Series on Human and Environmental Security and Peace (HESP) and Springer Briefs in Environment, Security, Development and Peace (ESDP)

Prof. dr. Úrsula Oswald Spring, National Autonomous University of Mexico (UNAM), Regional Centre for Multidisciplinary Research (CRIM), Cuernavaca, Mexico, kierowała Stowarzyszeniem International Peace Research Association (IPRA).

Prof. dr hab. Katarzyna Żukrowska, kierownik Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego SGH; członkini Zespołu Koncepcji Działania Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Narodowego powołanego przez Prezydenta RP. Autorka licznych publikacji z zakresu bezpieczeństwa międzynarodowego i innych dziedzin. Członek IPRA i EUPRA.

Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego SGH

Polska prezydencja w Unii Europejskiej

W drugim półroczu 2011 r. Polska sprawuje urząd przewodniczącego Rady Unii Europejskiej, tzw. Prezydencji. Jest to jej debiut w tej szczególnej, odpowiedzialnej roli – o tyle ważnej, że właśnie w tym okresie, to w znacznym stopniu od sprawności działań naszej administracji publicznej, zwłaszcza centralnej, zależy będzie także sprawność funkcjonowania tej właśnie instytucji UE.

Polska obejmowała swoje przewodnictwo w UE w szczególnym momencie, w którym minęło niewiele czasu od wejścia w życie Traktatu z Lizbony (w grudniu 2009 r.) i w którym jeszcze nie wszystkie jego rozstrzygnięcia stały się podstawą praktyki działania instytucji i innych organów Unii.

Od końca 2009 do września 2011 r. Katedra Prawa Europejskiego Szkoły Głównej Handlowej była wiodącym wykonawcą projektu badawczego finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. *Polska Prezydencja 2011: Sprawowanie przez państwo urzędu Przewodniczącego Rady Unii Europejskiej (Prezydencji) – problemy prawne, instytucjonalne i polityczne* (projekt N N110 110336). Kierownikiem projektu był szef tej Katedry – Artur Nowak-Far. Projekt był realizowany z wieloma partnerami: Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetem Jagiellońskim, fundacją DemosEuropa, a także szeregiem urzędów naczelnych: Ministerstwem

Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także Najwyższą Izbą Kontroli.

Rezultatem projektu było najobszerniejsze w Polsce, trzytomowe opracowanie dotyczące problematyki prezydencji, pt. *Prezydencja w Unii Europejskiej*, pod redakcją Artura Nowaka-Fara (wydane przez Oficynę Wydawniczą SGH w latach 2010–2011).

Wydarzeniem zamykającym projekt badawczy była konferencja, która odbyła się 18 października 2011 r. w Szkole Głównej Handlowej. W jej trakcie prof. Artur Nowak-Far dokonał prezentacji najciekawszych wyników badań, zaś zaproszeni paneliści – uczestnicy projektu badawczego, kluczowych kwestii dotyczących szeroko pojmowanych przygotowań do prezydencji, jak również praktyki jej sprawowania.

Prezentowano podstawowe zmiany w formule prezydencji wynikające z Traktatu z Lizbony, w tym zwłaszcza wprowadzenie jako podstawowej formy tzw. prezydencji grupowej – sprawowanej przez tzw. trio (w przypadku Polski składające się także z Danii i Cypru), jak również istotne modyfikacje form prezydencji, z których niektóre mają charakter denacjonalizowany i nie zostały objęte przez Polskę. Dokonano także prezentacji głównych tez badania dr Piotra Tośka z UMCS w Lublinie, dotyczących komitologii, w której podkreślono, że w obecnej formule owa szczególna metoda podejmowania w ramach UE decyzji bardziej wiąże się z prezydencją krajową niż to miało miejsce pod rządami Traktatu Nicejskiego. W trakcie konferencji, bardzo ciekawe spo-

strzeżenia dotyczące złożonego zagadnienia kryteriów oceny jakości prezydencji przedstawił dr Tomasz Młynarski z UJ, który szczególne znaczenie przypisał legitymizacji owych kryteriów. W swoim wystąpieniu prof. Zbigniew Czachów z UAM w Poznaniu przedstawił kwestie politycznej zawartości programu prezydencji oraz istotnego problemu możliwości realizacji interesów narodowych w trakcie sprawowania tego szczególnego urzędu. Prof. Czachów podjął również frapującą kwestię „wyborów w trakcie prezydencji”, która w Polsce była unikatowa – jak nigdzie w UE, wybory do parlamentu nie miały bowiem negatywnego wpływu na przebieg prezydencji. Ciekawe meandry oceny przygotowań do objęcia przez Polskę urzędu przewodniczącego Rady UE przedstawiła zaś – „od tzw. kuchni” i z uwzględnieniem praktyki innych państw członkowskich UE – Małgorzata Humel-Maciewiczak, która opracowała i kierowała kontrolą tych przygotowań w Najwyższej Izbie Kontroli.

Konferencja spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem. Dyskusja prowadzona zarówno w gronie panelistów, jak i z przybyłą licznie publicznością wskazywała na to, że zagadnienie prezydencji i jakości sprawowania tego urzędu przez Polskę jest zagadnieniem, które jest interesujące zarówno dla społeczności akademickiej SGH, jak i osób z zewnątrz, reprezentujących przecież bardzo zróżnicowane środowiska. W tym kontekście, aż trudno uwierzyć, że tak mało uwagi poświęca się Prezydencji Polski w UE w mediach. Taki też wniosek był chyba najczęściej dyskutowany w kuluarach konferencji.

Artur Nowak-Far

Absolwencki turniej bowlingowy!

Już po raz kolejny środowisko absolwentów SGH miało okazję do spotkania i integracji.

Piątego listopada Stowarzyszenie CEMS Alumni Association Poland (CAAP) oraz niedawno powstały Klub Absolwentów SGH zorganizowały turniej bowlingowy dla członków swoich organizacji oraz dla członków zaprzyjaźnionych stowarzyszeń

absolwenckich działających w Warszawie. Ponad 80 osób uczestniczyło w rozgrywkach prowadzonych przez profesjonalnego instruktora, który umiejętnie podgrzewał atmosferę i mobilizował wszystkich do rywalizacji. Wśród uczestników turnieju znaleźli się reprezentanci:

- Bocconi Alumni Association Warsaw Charter

- British Alumni Society
- CEMS Alumni Association Poland (absolwenci programu CEMS MIM)
- CEMS Club Warszawa (studenci programu CEMS MIM)
- Klubu Absolwentów SGH
- Korporacji Absolwentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (organizacja siostrzana do naszej Korporacji Handlu Zagranicznego SGH)
- Polskiego Stowarzyszenia Stypendystów Fulbrighta
- Stowarzyszenia Absolwentów SGH (d. Stowarzyszenie Wychowanków SGH)
- Stowarzyszenia Menedżerów Nowej Gospodarki przy SGH (absolwenci studiów podyplomowych Katedry Teorii Zarządzania SGH).

Wydarzenie cieszyło się tak dużym zainteresowaniem, że wielu chętnym nie udało się wystartować w turnieju. Ale wszyscy przybyli mieli możliwość kibicowania zawodnikom oraz zawar-

cia nowych znajomości i spotkania się z dawno niewidzianymi znajomymi w specjalnie wydzielonej na ten cel sali w kręgielni HulaKula.

Zwycięska drużyna otrzymała dyplomy i medale, a wszyscy uczestnicy spotkania – czekoladki.

Dzięki temu, że udało się pozyskać sponsora – firmę BION-LOV – mogliśmy zaproponować uczestnictwo w turnieju i catering po bardzo konkurencyjnej cenie.

Turniej był świetną okazją do zawarcia nowych znajomości. Uzmyslowił nam także, w jak różnych środowiskach skupieni są nasi absolwenci. Sukces turnieju skłonił nas do decyzji o jego powtórzeniu w przyszłym roku.

Kolejne wydarzenia dla absolwentów już wkrótce. Informacji szukaj na www.sgh.waw.pl/klub_absolwentow

Andżelika Kuźnar (Biuro ds. Absolwentów SGH)

Katarzyna Zaniewska (CEMS Alumni Association Poland)

Prezentowany artykuł pochodzi z blogu Katedry Zarządzania Wartością ValueComesFirst.pl (w wolnym tłumaczeniu: wartość jest najważniejsza), w ramach którego publikowane są teksty pracowników Katedry o zróżnicowanym charakterze: eseje, artykuły naukowe, raporty z badań i inne. Ich wspólną osią jest wartość postrzegana jako rezultat działań zarządczych i ekonomicznych. W zamyśle autorów blog ma stać się przestrzenią, w której dokonuje się wymiana poglądów, teorie konfrontowane są z praktyką, przedstawiane są kontrowersje wokół aktualnych paradygmatów zarządzania wartością. Zachęcamy do włączania się w dyskurs poprzez umieszczanie komentarzy pod artykułami, jak i śledzenie aktualnych wpisów z wykorzystaniem profilu w serwisie Facebook.

CZY ZYSK JEST NAJWAŻNIEJSZY?

Opinie w tytułowej kwestii były odmienne w różnych epokach, religiach, kulturach, środowiskach, szkołach i doktrynach. Stosunek do zysku wiąże się ze stosunkiem do pieniędzy i bogactwa – a te mają długą historię i są kulturowo zróżnicowane. W starożytnym judaizmie człowiek bogaty był postrzegany jako ten, któremu Bóg sprzyja, a biedny jako ten, którego On nie lubi – z powodu lenistwa i braku przedsiębiorczości, jakbyśmy to dzisiaj powiedzieli. Jeżeli bogaci byli napo-

minani, to z powodu zdarzającej się im chciwości, nieuczciwości oraz wyzysku biednych, a także zatracania się dla pieniędzy, nie zaś z powodu samego bogactwa¹.

Ów afirmatywny stosunek judaizmu do pracy i zamożności został przejęty przez protestantyzm, szczególnie przez kalwinizm, przy czym towarzyszył temu często surowy styl życia i znaczne rygory moralne pierwszych kapitalistów. Ostentacyjna wystawność nowobogackich, irytująca już ludzi w starożytności, była tu bardzo źle widziana.

W katolicyzmie stosunek do pieniędzy i bogactwa był przez długie wieki negatywny, bądź – w najlepszym razie – nieufny. Dopiero za pontyfikatu Jana Pawła II komisja kierowana przez Josepha Ratzingera orzekła, że pieniądze same w sobie

nie są ani dobre, ani złe – decyduje użytek, jaki z nich czynimy. Nie powinny być celem, a jedynie środkiem do osiągania godziwych celów.

Zarówno w judaizmie, jak i w chrześcijaństwie oraz islamie ostro potępiana była lichwa, pożyczanie pieniędzy na procent, najsilniej w islamie, co było przez długi czas barierą rozwoju bankowości.

W teorii nowożytnej ekonomii od początku uważano zysk za pożądany i konieczny. Był on należny właścicielowi – przedsiębiorcy za angażowanie kapitału, pomysłowość, aktywność i ryzyko, jakie podejmował (w tej części, od której nie można się ubezpieczyć), a zarazem konieczny dla rozwoju. W modelu klasycznym, gdzie przedsiębiorca sam zarządza firmą, zysk jest też zapłatą za pełnione przez niego funkcje menedżerskie – choć takie ujęcie bywało krytykowane (J.B. Clark uważał, że w istocie przychód należny właścicielowi jako menedżerowi jest jego wynagrodzeniem, nie zaś elementem zysku)². Opłacalność działalności gospodarczej warunkowała również tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy, możliwość poboru podatków, społeczny rozwój.

Złe warunki pracy, niskie wynagrodzenia i długi czas pracy pracowników najemnych w XIX wieku³ stały się przyczyną krytyki kapitalistycznych stosunków pracy, a zysk zaczęto postrzegać jako wynik przywłaszczania przez właścicieli kapitału części środków, należnych pracownikom (*proletariuszom*), jak twierdził Karol Marks i jego zwolennicy.

W 1924 roku Alfred Marshall wyodrębnił czwarty czynnik produkcji – obok kapitału, pracy i ziemi oraz bogactw naturalnych – a mianowicie przedsiębiorczość. Jego nośnikiem był przedsiębiorca, który miał z tego tytułu prawo do zysku, o czym zresztą pisał francuski ekonomista R. Cantillon, twórca pojęcia „przedsiębiorca”, już w roku 1755.

Konosuke Matsushita, uważany przez wielu za największego przedsiębiorcę XX wieku i największego filozofa zarządzania, uważał osiąganie zysku za powinność moralną przedsiębiorcy. Argumentował mniej więcej następująco: Przedsiębiorstwo więcej od społeczeństwa bierze, niż mu daje. Korzysta z ludzi, których w bólach rodziły ich matki, kształconych potem przez rodziców i inne podmioty, nie będące przedsiębiorstwem, przez wiele lat. Przedsiębiorstwo korzysta z czystej wody i czystego powietrza, zrzucając do środowiska ścieki i spaliny. Korzysta z energii i surowców, na ogół nieodnawialnych. Korzysta z postępu naukowo-technicznego dokonującego się poza nim. Korzysta z ogólnej infrastruktury – dróg, kolei, sieci energetycznych itd. Powinno więc poczuwać się do tego, aby dobrze gospodarować cennymi zasobami, które bierze, przynosić zysk i płacić podatki, chronić środowisko naturalne i angażować się w realizację ważnych celów społecznych, zwłaszcza na rzecz społeczności lokalnych. Jeżeli tego nie chce lub nie potrafi, niech się rozwiąże i da szansę innym, którzy będą umieli lepiej spożytkować te wszystkie zasoby i osiągać zysk⁴.

Ku przesileniu...

Po II wojnie światowej dość zgodnie i długo uznawano istnienie trzech uniwersalnych celów działalności przedsiębiorstwa, jakimi były: przetrwanie, rozwój oraz maksymalizacja zysków w długim okresie czasu. Triumfy Szkoły Chicagowskiej oraz szczególnie pozycja noblisty Milтона Friedmana sprawiły, że upowszechniło się przekonanie, iż tak naprawdę liczy się tylko zysk oraz interesy właścicieli/akcjonariuszy. Za menedżera XX wieku uznano Jacka Welcha, który przez ponad 20 lat kierował General Electric i w tym czasie zwiększył

czterdziestokrotnie(!) wartość jej akcji, czyniąc z akcjonariuszy ludzi bardzo bogatych. W pierwszych trzech latach swoich rządów zwolnił 170 tysięcy pracowników (ponad 40%) firmy, która była w dobrej kondycji ekonomicznej i nijak nie zagrożona upadłością. Wcześniej zwalniano „złych pracowników”, a „dobrych” jedynie w sytuacji poważnego kryzysu. Jacka Welcha zaczęły naśladować tysiące top-menedżerów na całym świecie, unieważniając niepisaną umowę społeczną i biorąc ostry kurs na maksymalizację zysków. Masowe redukcje zatrudnienia w dobrze prosperujących firmach na całym świecie stały się rzeczywistością przełomu XX i XXI wieku.

Dekady lat 80. i 90. były mało sprzyjające pracownikom w krajach wysokorozwiniętych. W dużych przedsiębiorstwach dominowały redukcje zatrudnienia, a płace pracowników rosły wielokrotnie wolniej niż zarządzających.

Orientacja na wysoki zysk wzmocniła się wraz z rozwojem globalizacji i przenoszeniem produkcji do krajów o niższych kosztach, nie tylko pracy. Wielu przedsiębiorców – inwestorów, szczególnie amerykańskich, przyjmowało zasadę, że jeżeli nie będą osiągać 50% zysku, „nie wchodzi”. Dochody top-menedżerów w największych spółkach giełdowych świata stały się astronomiczne, liczone nawet w setkach milionów dolarów rocznie (głównie z tytułu akcji i opcji na akcje) i zaczęły wzbudzać protesty nawet w takich krajach, jak USA czy Wielka Brytania, tradycyjnie bardzo liberalnych. Wzrosły apetyty i presja akcjonariuszy na wysokie dywidendy, co stworzyło m.in. kreatywną księgowość; ponieważ dwucyfrowe w skali rocznej wskaźniki wzrostu kursów akcji są na ogół trudne bądź wręcz niemożliwe do osiągnięcia, niektórzy zarządzający posunęli się do fałszowania wyników.

Kontestacja i protesty

Nikt rozsądny nie krytykuje znaczenia zysku oraz siły sprawczej dla rozwoju gospodarczego i społecznego, jaką on stanowi. Niemniej, z różnych stron pojawiają się sprzeciwy wobec przesadnej i zbyt jednostronnej jego ekspozycji i nadmiernej nań presji. Już na początku XX wieku Henry Gantt, jeden z czołowych przedstawicieli tzw. szkoły naukowego zarządzania, protestował przeciwko „niekompetentnym i nastawionym wyłącznie na zysk przedsiębiorcom”, postulując wprowadzenie technokracji, czyli władzy inżynierów, dla których zysk nie jest jedynym celem i sensem działalności. W 1916 roku założył nawet ruch społeczny o nazwie „Nowa Maszyna”, który tę ideę propagował⁵.

Od lat 60. XX wieku, zaczęła stopniowo upowszechniać się partycypacja pracowników w zarządzaniu i wynikach finansowych firmy. Część przedsiębiorców doszła do wniosku, że opłaca się dzielić z pracownikami zyskami, jeżeli tylko będą oni wówczas bardziej kreatywni, zaangażowani i efektywni. Idea dzielenia się z pracownikami zyskami miała i ma nadal jednak także swych zaciekłych przeciwników. Od lat 70. pojawiło się i znajdowało swój praktyczny wyraz (zwłaszcza w Japonii) pojęcie wewnętrznej przedsiębiorczości; dążono do tego, aby już nie tylko przedsiębiorcy, ale i kierownicy różnych szczebli oraz pracownicy, myśleli i działali jak przedsiębiorcy.

W 1973 roku na III Europejskim Forum Zarządzania w Davos w Szwajcarii ustalono, że zadaniem przedsiębiorstwa nie jest wyłącznie osiąganie zysku przejmowanego przez właścicieli/akcjonariuszy, ale służba na rzecz wszystkich interesariuszy oraz równoważenie ich rozbieżnych interesów.

W 1994 miał miejsce „Okrągły Stół w Caux” (również w Szwajcarii), gdzie na bazie etyki chrześcijańskiej, japońskiego buddyzmu oraz świeckiego humanizmu ustalono

„Minimum etyki biznesu”. Również postulowano tam odejście od jednostronnej orientacji na zysk dla właścicieli i akcentowano konieczność respektowania dobra wszystkich interesariuszy, przy czym idee służby przedsiębiorców i zarządzających zastąpiono odwołaniem się do ich poczucia odpowiedzialności.

T. Gruszecki zwraca uwagę na fakt, że cel, jakim jest maksymalizacja zysku, budzi zastrzeżenia empiryczne, ekonomiczne i etyczne. Badania wśród właścicieli i menedżerów w różnych krajach nie potwierdzają obiegowej opinii, że zysk jest przez nich uznawany za cel numer jeden. W istocie, przedsiębiorstwa realizują nie jeden, ale całe wiązki celów, na dodatek różne⁶.

Ch. Hampden-Turner i A. Trompenaars zauważają, że nie wszystkie kultury otaczają podziwem szybkie pieniądze, do których wiedzie droga na skróty, a obsesja na punkcie szybkiego działania jest obecnie uważana za jedną z największych wad amerykańskiej gospodarki. Tworzenie wartości jest według nich w istocie aktem moralnym. W każdej kulturze gospodarkę rządzi utajona struktura przekonań⁷. Na oblicza kapitalizmu wpływają narodowe kultury, które są zróżnicowane. Dla przykładu, w Japonii – inaczej niż w USA – kapitalizm to system, gdzie społeczności służą klientom, nie zaś (głównie) taki, gdzie jednostka osiąga zyski⁸.

G. Kołodko uważa, że w klasycznym kapitalizmie wystarczyło pamiętać, że celem produkcji jest maksymalizacja zysku. Ale ten cel mikroekonomiczny nie wystarcza dla zapewnienia harmonijnego rozwoju społeczno-ekonomicznego, który musi być nadrzędnym celem gospodarowania⁹.

J. Warillow twierdzi, że w pewnych przypadkach oddziaływanie w kierunku większej zyskowności przedsiębiorstwa, ogólnie właściwe, mogą jednak prowadzić do zmniejszania jego szerzej rozumianej wartości¹⁰. W podobnym duchu wypowiada się P. Kearns wyrażając przekonanie, że generowanie zysku, choć wciąż atrakcyjne i ważne tu i teraz, będzie zastąpione przez kreowanie szerzej rozumianej wartości – tego, co jest wartościowe dla ludzi, którzy sami są wartością. Wyraża też przekonanie, że motyw zysku zostanie niebawem zastąpiony motywem wartości¹¹.

A.K. Koźmiński i D. Jemielniak opisując wartość jako „coś cennego, czego ludzie pragną, do czego dążą i co ukierunkowuje ich działania” wyrażają jednocześnie przekonanie, że „wynika stąd oczywisty wniosek, że wartość jest kategorią subiektywną¹². Nie wyklucza to jednak liczenia tej wartości w różnych wymiernych aspektach tego pojęcia.

Na wielość źródeł wartości współczesnego przedsiębiorstwa, problemy z wymiarowaniem tej wartości oraz na specyfikę i złożoność zarządzania wartością organizacji zwracają uwagę B. Dobiegała Korona i A. Herman¹³.

Sprzeciwów przeciwko jednostronnej orientacji tylko na zysk było dużo i nie sposób ich wszystkich tu wymienić. Płynęły one, i płyną nadal, ze środowisk ekonomistów, polityków społecznych, ekologów, przywódców religijnych, etyków i innych. Światowy kryzys, jaki ujawnił się w roku 2007, dostarcza nowych argumentów i odświeża stare przeciwko obsesji zysków, chciwości i spekulacji – z tą może różnicą, że grzeszą tym już nie tylko biznesmeni, ale także miliony zwykłych zjadaczy chleba, którzy też zapragnęli szybko się wzbogacić – także wówczas, gdy nie mają żadnych pieniędzy.

Protest przeciwko protestom

Dla równowagi przedstawiam ciekawą wypowiedź Johna K. Galbraitha:

Wielka walka między kapitałem i pracą, charakterystyczna dla XIX i znacznej części XX wieku, dawno się zakończyła. Dzisiaj główny konflikt rozgrywa się między przedsiębiorstwami a państwem. Władza państwowa znajduje się pod presją różnych środowisk i zarazem grup wyborców: miejskiej i wiejskiej biedoty, zwolenników socjalnego budownictwa mieszkaniowego, dotowanego transportu, ochrony środowiska, rozmaitych programów pomocowych, ludzi domagających się wcześniejszych emerytur, zasiłków i innych świadczeń, państwowych dotacji dla nierentownych organizacji itd. Obietnice wyborcze i ustępstwa na rzecz tych wszystkich żądań dokonują się kosztem prywatnego przedsiębiorcy, zysku i rozwoju jego firmy. Nikt tego przedsiębiorcy nie pyta o opinie o zgodę, a odbierane mu środki są często marnotrawione¹⁴. Brzmi bardzo swojsko i aktualnie, choć jest to wypowiedź autora z USA sprzed 20 lat – nawiasem mówiąc doktora honoris causa SGH.

Wyrażam nadzieję, że ten krótki szkic zachęci do polemiki i dyskusji na tytułowy temat. Dla większego do niej sprowokowania postawię trzy tezy robocze:

1. W heterogenicznym, zróżnicowanym i dalej różnicującym się – mimo globalizacji – świecie nie ma i nie będzie jednej odpowiedzi na pytanie o to, czy zysk jest najważniejszy, czy tylko ważny.

2. Zysk może być zaakceptowany tylko wówczas, gdy jest osiągnięty w sposób uczciwy; cel nie uświęca środków.

3. W podsektorze MSP – gdzie ważnymi motywami zakładania i prowadzenia firm są samozatrudnienie, wolność osobista i „brak szefa”, możliwość samorealizacji i prestiż w kręgu rodziny i znajomych – znaczenie zysku dla właścicieli może być relatywnie mniejsze, niż w dużych firmach, gdzie ich zarządzający, wynajęci top menedżerowie, walczą o szerszy rozgłos i bardzo wysokie apanaże. Dla nich wysoki zysk to przedłużenie lukratywnych kontraktów.

Tadeusz Oleksyn

Katedra Zarządzania Wartością

¹Kietliński K., Martinez Reyes V., Oleksyn T., *Etyka w biznesie i zarządzaniu*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005, s. 23.

²Landreth H., Colander D.C., *Historia myśli ekonomicznej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 370.

³Na przełomie XIX i XX wieku czas pracy wynosił 12 godzin dziennie, a praca w tym wymiarze – w majestacie prawa – była świadczona także przez 14 letnie dzieci (w praktyce często i przez młodsze); chorobą społeczną była gruźlica. Wynagrodzenia robotników miały być najniższymi wystarczającymi dla odtworzenia ich sił, spłodzenia i przygotowania do pracy dzieci – następców robotników, aby system mógł funkcjonować także w przyszłości.

⁴Słynni przedsiębiorcy – Konosuke Matsushita, pionier nowoczesnego biznesu. „Zarządzanie na świecie” 1997 nr 6.

⁵Piotrowski W., *Organizacje i zarządzanie – kierunki, koncepcje, punkty widzenia [w] Zarządzanie – teoria i praktyka [red. K. Koźmiński, W. Piotrowski]*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, s. 632.

⁶Gruszecki T., *Współczesne teorie przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, ss. 155–168.

⁷Hampden-Turner Ch., Trompenaars A., *Siedem kultur kapitalizmu*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2003, s. 11.

⁸Dz. cyt. s. 177.

⁹Kołodko G., *Wędrujący świat*, Prószyński i Ska, Warszawa 2010, s. 319.

¹⁰Warillow J., *When Profit Is the Enemy of Value*, www.bent.com/blog/build/when-profit-is-the-enemy-of-value/162

¹¹Jest to motyw przewodni książki Kearns’a P., *The Value Motive: The Only Alternative to the Profit Motive*, John Wiley & Sons, 2007.

¹²Koźmiński A.K., Jemielniak D., *Zarządzanie od podstaw*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 419.

¹³Dobiegała-Korona B., Herman A., *Współczesne źródła wartości przedsiębiorstw*, Difin, Warszawa 2006.

¹⁴Galbraith J.K., *Perspektywy ekonomii, krytyka historyczna*, PWE, Warszawa 1991, s. 211.

Instytut Statystyki i Demografii

Część II

Drugim najstarszym zakładem w Instytucie Statystyki i Demografii jest **Zakład Statystyki Stosowanej**.

Główne kierunki badawcze Zakładu mieszczą się w obszarze szeroko pojmowanej statystyki społecznej i obejmują takie zagadnienia, jak pomiar ubóstwa, wykluczenia społecznego i nierówności oraz badanie warunków bytu gospodarstw domowych (jakości i poziomu życia, zamożności gospodarstw domowych, budżetów czasu, nierynkowej produkcji gospodarstw domowych, efektywności pieniężnej transferów społecznych). Do badania tych problemów wykorzystywane są niestandardowe metody, jak na przykład, metody estymacji dla małych obszarów w ocenach bezrobocia i ubóstwa, czy też wielowymiarowe ujęcie pomiaru ubóstwa. Przedmiotem zainteresowań badawczych pracowników Zakładu jest również metodyka badań statystycznych (planowanie badań reprezentacyjnych, metody badania opinii publicznej, nieklasyczne metody estymacji jakości danych statystycznych, analiza statystyczna z brakującymi danymi), a także specyficzne zastosowania metod statystycznych np. do modelowania ryzyka kredytowego czy badania polityki pieniężnej.

Zakład Statystyki stosowanej może pochwalić się dwoma ważnymi sztanदारowymi projektami badawczymi: pierwszy z nich, to projekt, którego wyniki często i chętnie są cytowane w środkach masowego przekazu i który jest jednym z podstawowych źródeł naszej wiedzy o przemianach społecznych w Polsce ostatnich lat. Jest to, mianowicie, projekt zatytułowany: **Diagnoza społeczna. Warunki i jakość życia Polaków**. Projekt ten jest wspólnym przedsięwzięciem naukowym członków Rady Monitoringu Społecznego, współzałożycielami i członkami której są prof. dr hab. Tomasz Panek (wiceprzewodniczący) oraz prof. dr hab. Irena E. Kotowska. Koncepcję badania i jego logistykę opracowała Rada, zaś analizę danych przeprowadzają i raporty przygotowują członkowie Rady we współpracy z grupą ekspertów. Badanie ma charakter panelowy. W kolejnych jego rundach uczestniczą wszystkie dostępne gospodarstwa domowe z poprzedniej rundy oraz gospodarstwa z nowej reprezentatywnej próby. Do tej pory zrealizowano sześć rund badania: w 2000, 2003, 2005, 2007, 2009 i 2011 r.

Badanie **Diagnoza społeczna** finansowane jest zarówno z pieniędzy prywatnych, jak i funduszy pomocowych w ramach projektów realizowanych przede wszystkim przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Ma ono charakter publiczny, a wszyscy zainteresowani mogą nieodpłatnie pobrać ze strony internetowej www.diagnoza.com komplet treści raportów, tabel z rozkładami odpowiedzi oraz bazę danych skumulowanych z sześciu pomiarów.

Drugi ważny projekt badawczy, to **Small Area Methods for Poverty and Living Conditions Estimates (SAMPLE)** – realizowany w ramach 7. Programu Ramowego Unii Europejskiej. Finałnym celem projektu jest opracowanie zestawu wskaźników ubóstwa i wykluczenia społecznego zdefiniowanych na szczeblu regionalnym i lokalnym (poziomy NUTS3, NUTS4 i NUTS5), wspomagających agencje rządowe i samorządy terytorialne w procesach decyzyjnych, dotyczących alokacji funduszy publicznych nakierowanych na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Ponadto rozwiązania metodyczne opracowane w projekcie (wraz z odpowiednim oprogramowaniem) zostaną wdrożone w krajach UE w ramach badania EU-SILC.

Chronologicznie, trzecim zakładem w ISiD jest **Zakład Metod Badań Marketingowych**, utworzony w 2002 r. U podstaw

decyzji o powołaniu tego Zakładu leżało przekonanie, że znajomość zasad oraz umiejętność stosowania narzędzi badawczych jest podstawowym wymogiem stawianym nowoczesnie wykształconym menadżerom. Dyscyplina ta rozwija się bardzo dynamicznie i konieczne jest doskonalenie wiedzy w tym zakresie oraz podążanie za najnowszymi trendami badawczymi. Badania marketingowe rozwijają się w dwóch kierunkach: badań jakościowych oraz ilościowych. Metody jakościowe znajdują swoje korzenie w metodologii badań psychologicznych, badania ilościowe zaś, w metodach statystycznych. W zakresie wykorzystywanych paradygmatów oba nurty odnoszą się do mikroekonomii, psychologii gospodarczej, psychologii, socjologii, demografii i marketingu. W zakresie stosowanych narzędzi odnoszą się zaś do teorii pomiaru, skalowania oraz metodologii badań statystycznych dla cech ilościowych i jakościowych.

Prowadzone przez zespół Zakładu badania integrują wiedzę o zjawiskach i procesach demograficznych, społecznych i ekonomicznych wykorzystując nowoczesne podejścia analityczne, szczególnie w obszarze indywidualnych zachowań ekonomicznych i ich uwarunkowań. Przedmiotem zainteresowania jest rozwój koncepcji i podejść badawczych pozwalających rozpoznawać mechanizmy sterujące dystrybucją dochodu w gospodarstwie domowym z uwzględnieniem demograficznych faz w przebiegu życia rodziny i gospodarstwa domowego. Tematyka uwarunkowań zachowań ekonomicznych, ze szczególnym uwzględnieniem oszczędzania, w naturalny sposób wiąże się z zagadnieniami behawioralnych skutków reformy systemu emerytalnego w Polsce. Zagadnieniom tym był poświęcony cykl badań empirycznych zrealizowanych przez Zakład w latach 1998–2006 (w ramach grantów Komitetu Badań Naukowych oraz badań statutowych) na reprezentatywnych próbkach polskich gospodarstw domowych. Badania nad zachowaniami związanymi z przygotowaniem do starości (nie tylko poprzez oszczędzanie na starość, ale także w powiązaniu z rynkiem pracy, zgodne z ideą „aktywnego starzenia”) kontynuowane są, między innymi, w ramach projektu finansowanego przez Norwegian Research Council nt. **The Policy Ideas and Practice of Active Ageing: Political, Economical and Cultural Challenges in Europe** projektów **INSITO** oraz grup roboczych **FUTURAGE** w 7. Programie Ramowym Komisji Europejskiej...

Z kolei w ramach uprawiania statystyki stosowanej podejmowane są prace nad pomiarem i modelowaniem postaw i orientacji, z którymi wiążą się zagadnienia rzetelności i trafności pomiaru. Szczególnie interesujące są tu modele pomiarowe tych zjawisk i procesów, które mogą być obserwowane jedynie za pomocą zmiennych diagnostycznych, a wprost nie podlegają pomiarowi. W ramach tego obszaru badawczego po raz pierwszy w Polsce podjęto próbę pomiaru kapitału intelektualnego regionu, a pracownicy Zakładu uczestniczyli też w pracach Zespołu Ekspertów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przygotowując **Raport o Kapitale Intelektualnym Polski 2009**. Pomiar kapitału intelektualnego stał się trwałym elementem analiz w kolejnych edycjach **Diagnozy społecznej**. Tematyce tej poświęcone są również prace realizowane w ramach projektu **Benchmarking w szkolnictwie wyższym** koordynowanego przez Komitet Sterujący Fundacji Rektorów Polskich, którego członkiem jest prof. Małgorzata Rószkiewicz.

Zakład od lat współpracuje z ekspertami z zakresu badań marketingowych zarówno z ośrodków akademickich, jak i z agencji

badawczych. Realizowane są takie wspólne zamierzenia jak: projekty badawcze, warsztaty metodologiczne, studia podyplomowe, szkoły zimowe i letnie, a także prace eksperckie. Przykładem tych ostatnich jest udział w pracach zespołu wypracowującego metodę konstrukcji miary jakości funkcjonowania przedsiębiorstw w ramach projektu **RESPECT Index** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, którego efektem jest powstanie pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu spółek odpowiedzialnych.

Dostrzegając potrzebę rozszerzenia obszaru zastosowań metod ilościowych w analizach marketingowych Zakład zainicjował cykl międzyuczelnianych seminariów naukowych, pod nazwą **Warsztaty Metodologiczne z Metod Ilościowych w Badaniach Marketingowych**. Seminaria te od 1997 r. odbywają się co roku w różnych ośrodkach akademickich (cztery spotkania Warsztatów odbyły się w SGH).

Zakład uczestniczy również we współpracy międzykolegialnej zarówno na gruncie badań naukowych, uczestnicząc m.in. w takich projektach jak: grant KBN pt. **Orientacja na wiedzę a wyniki ekonomiczne przedsiębiorstwa** realizowany w Kolegium Gospodarki Światowej SGH, pod kierownictwem prof. dr hab. Jolanta Mazur, czy grant wdrożeniowy pt. **Lokalny System Edukacyjny jako instrument tworzenia gospodarki innowacyjnej** realizowany w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie pod kierownictwem dr hab. Hanny Godlewskiej-Majkowskiej, jak i na gruncie kształcenia podyplomowego.

Zakład Analizy Historii Zdarzeń i Analiz Wielopoziomowych, to najmłodsza, utworzona w 2006 roku jednostka Instytutu.

Jak wskazuje nazwa Zakładu, zainteresowania naukowe pracowników Zakładu to, przede wszystkim, modele i metody analizy historii zdarzeń oraz analizy wielopoziomowej, ale też zastosowania modeli makro- i mikro-symulacyjnych, metody i modeli badań jakościowych, metody statystyki bayesowskiej, metody i modeli *data mining*.

Zakład specjalizuje się w ankietowych badaniach retrospektywnych, badaniach przekrojowych i panelowych, prowadzi też badania jakościowe dotyczące procesów społecznych (w tym demograficznych) i ekonomicznych. Za ważną cechę prowadzonych analiz uważa się w nich identyfikowanie mechanizmu przyczynowości, interakcji i współzależności pomiędzy zjawiskami. Powyższe modele mają zastosowania biznesowe i wykorzystywane są do badania rynków ubezpieczeniowych, finansowych czy telekomunikacyjnych. Jedną z ważnych specjalizacji badawczych Zakładu jest tzw. demografia stosowana, w tym, w szczególności, demografia przedsiębiorstw (*business demographics*).

Najważniejsze badania, realizowane obecnie w Zakładzie, to, przede wszystkim, dwa zadania badawcze: **Uwarunkowania demograficzne i społeczno-ekonomiczne niskiej płodności i dzietności w Polsce – analizy opisowe i modelowe. Przeszłość, stan obecny, perspektywy oraz Diagnoza późnej płodności i dzietności – kohortowe badania prospektywne (ilościowe i jakościowe) czynników demograficznych, społeczno-ekonomicznych i zdrowotnych** w ramach realizowanego przez Instytut Medycyny Pracy im. J. Nofera w Łodzi większego projektu **Epidemiologia zagrożeń prokreacyjnych w Polsce, wielośrodkowe, prospektywne badania kohortowe** (grant zamawiany MNiSzW). Innym, finansowanym przez MNiSzW projektem, jest **Demografia przedsiębiorstw. Mikro-makro analiza cyklu życia przedsiębiorstw w Polsce na tle UE**.

Zakład był polskim koordynatorem właśnie zakończonego, finansowanego ze środków 6. Programu Ramowego UE, projektu

(a raczej Network of Excellence – jednej z bardzo nielicznych w SGH sieci doskonałości) o nazwie **Reconciling Work and Welfare in Europe – RECOWE**.

Flagowym projektem dydaktycznym Zakładu jest współpraca z **SAS Institute**, dzięki której wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych pozwala na stosowanie zaawansowanych metod statystycznych w badaniach; technologie te wspierają także proces dydaktyczny w SGH. Obecnie, w ramach współpracy z SAS Institute, SGH posiada bardzo rozbudowaną licencję oprogramowania SAS, dla studentów studiów stacjonarnych prowadzony jest program „Certyfikat Analityk Statystyczny SAS”, a ponadto uruchomiono studia podyplomowe „Analizy Statystyczne i Data Mining w Biznesie”. Warto podkreślić, że w 2004 r. podczas konferencji użytkowników SAS „SAS Forum International” Szkoła Główna Handlowa została wyróżniona nagrodą SAS Academic Intelligence Award za innowacyjność w dziedzinie nauczania w oparciu o platformę SAS.

W prezentacji Instytutu skupiliśmy się na naszej aktywności badawczej. W przekonaniu, że to właśnie badania naukowe i ich jakość decydują o krajowej i międzynarodowej pozycji takich instytucji jak ISiD i Uczelni jako całości, stawiamy na intensywne zaangażowanie naszych pracowników w aktywność naukową, wspierając szczególnie (na miarę naszych możliwości) wszelkie międzynarodowe i, ogólniej, ‘ponadlokalne’ przedsięwzięcia naukowe. W prezentacji, w której piszemy tylko o najważniejszych projektach, widać jak duża jest skala tego zaangażowania. Warto podkreślić, że z każdym z tych projektów wiąże się też niemały wysiłek organizacyjny.

Oczywiście, Instytut Statystyki i Demografii, to nie tylko projekty badawcze – to także zróżnicowana i bogata oferta dydaktyczna i wykraczająca poza podstawowe standardy współpraca ze studentami (dwa koła naukowe, prowadzona na rzecz studentów współpraca z takimi instytucjami jak SAS Institute – o czym była już mowa – oraz IBM SPSS, w ramach których można uzyskać stosowne certyfikaty, współpraca z AIESEC Polska w projekcie **Pracodawca Roku** itp.), dwa studia podyplomowe, niezliczona liczba ekspertyz dla polskich instytucji publicznych i instytucji i organizacji międzynarodowych (między innymi, Komisja Europejska, Population Unit UNECE, UNDP, Bank Światowy), trwała współpraca z najważniejszymi instytucjami naukowymi (w obszarach naszych zainteresowań badawczych) w Europie, udział w europejskich sieciach edukacyjnych (**European Doctoral School of Demography**) i transferujących wyniki badań naukowych do praktyki (**Population Europe – European Population Partnership**), rozliczne ważne funkcje publiczne w Polsce i w organizacjach międzynarodowych pełnione przez pracowników Instytutu – temu wszystkiemu moglibyśmy poświęcić kolejną obszerną część prezentacji.

Chcemy na koniec podkreślić, że jesteśmy, jako kierownictwo Instytutu, przekonani, że dla jego przyszłości najważniejszą sprawą jest wspieranie rozwoju naukowego młodych pracowników i że jesteśmy dumni ze wszystkich ich osiągnięć. Kończąc tę prezentację pochwalimy się zatem, że, według naszej wiedzy, Instytut Statystyki i Demografii jest liderem w SGH jeśli idzie o prestiżowe wyróżnienia dla młodych uczonych, takie jak stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (laureaci, to, chronologicznie, dr dr S. Kluza, K. Tymicki, A. Matysiak, A. Baranowska), czy konkurs „Polityki” „Zostańcie z nami” (K. Tymicki, A. Matysiak) – nie wspominając o innych, także ważnych, osiągnięciach.

Janina Jóźwiak, Ewa Frątczak,

Irena E. Kotowska, Tomasz Panek, Małgorzata Rószkiewicz

Analiza wyborów wykładowców z przedmiotów podstawowych przez studentów SGH

Wolność wyboru wykładowców? Możliwość samodzielnego kształtowania własnej ścieżki studiów? Na te pytania mogą ze zdziwieniem patrzeć studenci szkół wyższych w Polsce. W większości przypadków mają oni bowiem stały program studiów, tj. poszczególne przedmioty realizują na konkretnych semestrach, oraz stałych (na stałe przydzielonych) wykładowców (w ramach grup studenckich). Istnieją jednak – np. w SGH – opcje inne niż norma, które, m.in. ze względu na swą odmienność/wyjatkowość, mogą być przedmiotem głębszej analizy ekonomicznej¹.

Studenci SGH mają możliwość wyboru wykładowców według własnych preferencji w ramach przedmiotów podstawowych (liczba wykładowców do wyboru jest uzależniona od przedmiotu) oraz realizacji w dowolnej kolejności przedmiotów kierunkowych, specjalizacyjnych oraz dodatkowych w semestrach III–VI.

Będąc przedmiotem opracowania analiza wyborów studentów (ich preferencji) objęła przedmioty podstawowe. Jej celem była odpowiedź m.in. na następujące pytania: czy w Szkole Głównej Handlowej można wyróżnić kilka typów studentów, którzy wybierają wykładowcę według pewnego schematu? Czy student ma swoją strategię wyboru? Jakie czynniki determinują wybór wykładowców (i jakie są zależności między preferencjami a tymi czynnikami)? Czy studenci podejmują racjonalne decyzje w sensie ekonomicznym i co to właściwie znaczy, a jeśli nie, czy to lepiej, czy gorzej dla nich? (I czy w ogóle takie pytania mogą paść?). Analiza preferencji i zachowań studenta SGH jest o tyle ciekawa, że dysponuje on coraz większą znajomością ekonomii i może na tej podstawie coraz bardziej świadomie (niekoniecznie racjonalnie) dokonywać wyboru wykładowcy (może „opracować”, na własny użytek, samodzielną definicję „opłacalności wyboru”). Inna ważna kwestia to wspomaganie studenta odpowiednimi narzędziami i wnioskami z analizy w procesie podejmowaniu decyzji wyboru poszczególnych wykładowców i określenie różnych profili behawioralnych studenta: „Jeśli cechują się podobnymi pobudkami co grupa studentów A, to może powinienem wybierać tak jak oni?”. Weryfikacja wszystkich postawionych w pracy tez dot. „wyborów” miała na celu sprawdzenie czy modelowały one odpowiednie zjawiska w sposób wystarczający, czy być może były wśród nich **tezy modelujące zjawiska** gorzej od przysłowiowego „rzutu monetą” (brak powiązań).

Źródłem danych do badania „wyborów wykładowców” na studiach I stopnia były anonimowe deklaracje semestralne od semestru zimowego roku akademickiego 2007/2008 do semestru letniego 2008/2009 (i – w niewielkim stopniu – z semestru zimowego 2009/2010). Bez dostępu do nazwisk wybieranych wykładowców oraz studentów ich wybierających, a jedynie do parametrów ich określających (np. że dany wykładowca XYZ miał w tym semestrze tytuł studentów, którzy mieli taki średni wynik z egzaminu; student X miał taką ocenę w takim terminie z określonego przedmiotu etc.). Takie rozwiązanie prowadziło do większego obiektywizmu analizy wyników, ponieważ nie były obciążone opinią o danym wykładowcy/przedmiocie. Analiza dotyczyła (w głównej mierze²) studiów stacjonarnych, ponieważ studenci dzienni mają do dyspozycji większą liczbę wykładow-

ców do wybrania, stąd ich analiza i późniejsze wybory były głębsze i bardziej interesujące w znaczeniu ekonomicznym (większy wybór, teoretycznie dłuższy czas poszukiwania optymalnego wyboru, dłuższy czas pracy nad tym „projektem”, to wyższe koszty etc.). W badaniu połączone zostały elementy modelowania ekonometrycznego oraz wspomagającego podejmowanie decyzji.

Jak wygląda system wyborów w SGH? Jedną z charakterystycznych cech naszej Uczelni na „rynku” akademickim w Polsce jest elastyczne podejście do kształtowania indywidualnej ścieżki studiów. Studenci Studium Licencjackiego na pierwszym roku studiów nie wybierają kierunku. Wszyscy realizują ten sam zestaw przedmiotów. Kierunek jest deklarowany dopiero po II semestrze studiów. Student ma obowiązek zaliczyć 23 przedmioty podstawowe, dwa języki obce, wychowanie fizyczne, przedmioty kierunkowe dla zadeklarowanego kierunku, przedmioty specjalizacyjne z zadeklarowanego kierunku studiów (15 ECTS), przedmioty swobodnego wyboru (18 ECTS) oraz seminarium dyplomowe³.

Przedmioty podstawowe należało zaliczyć w semestrach I–IV, języki: I język w semestrach I–V, II język w semestrach I–VI, wychowanie fizyczne (dwa semestry w semestrach I–IV), seminarium dyplomowe na ostatnim, szóstym semestrze. Pozostałe przedmioty można realizować od III semestru w dowolnej kolejności (deklarując wykładowców, którzy najbardziej odpowiadają studentowi). Należy tu podkreślić, że jednym z przyjętych w badaniu założeń było standardowe zaliczenie studiów I stopnia.

Elastyczność kształtowania swojej ścieżki studiów w przypadku przedmiotów podstawowych (będących przedmiotem badania) polega na tym, że studenci mają do dyspozycji kilka opcji wykładowców (zazwyczaj 5 lub więcej), których szeregują według preferencji, od tego, którego wykładu chcą wysłuchać najbardziej, do tego, którego najmniej. Nie przydzielenie wykładowcy z pierwszej preferencji wiąże się z tym, że student otrzymuje wykładowcę z kolejnych, niższych preferencji. Wszystkie deklaracje wykładowców są składane za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu.

W jaki sposób studentom przydzielani są wykładowcy w systemie?⁴ Otóż każdy z prowadzących określa maksymalną liczbę uczestników swoich zajęć oraz kryteria ich przyjmowania (na podstawie których tworzy się listę rankingową). Na ogół bierze się pod uwagę średnią ocen albo wyniki z matury (na I roku). W przypadku przedmiotów podstawowych proces przyznawania wykładowców wygląda następująco: jeżeli student X ma średnią 4,20 i wybiera wykładowców kolejno według preferencji A C B, student Y – analogiczne parametry 4,00 oraz A B C i student Z – 3,80 B C A, to przy założeniu, że do każdego wykładowcy może przyjść jeden student, student X otrzyma A, student Y – B, a student Z – C. Dla każdego wykładowcy bowiem ustalane są niezależne listy rankingowe. Jeśli ktoś z niższą średnią wskaże danego wykładowcę na pierwszej preferencji, a druga osoba z wyższą – na 5 i nie dostanie ona wykładowców z preferencji od 1 do 4, to ma pierwszeństwo przed osobą, która deklarowała prowadzącego z wyższej preferencji.

Celem badania było znalezienie wzorów zachowań studenta SGH, które skłaniają go do takiego a nie innego wybierania wykładowców oraz przede wszystkim sformułowanie czynników, które mają na to wpływ. Postawiono tezę, że istnieją cztery główne typy studentów. Pierwszy, to taki który chce przede wszystkim otrzymywać stypendium, drugi – dostać się na studia magisterskie bez egzaminu³, trzeci – studiować w większym stopniu przedmioty powiązane ze swoim przyszłym kierunkiem oraz czwarty – unikać wykładowców, którzy nie zaliczają egzaminów. W badaniu chodziło również o znalezienie wariantu pośredniego, który miał optymalizować pozostałe cztery typy. Model opracowany na potrzeby tego badania miał wspomóc studentów w procesie podejmowania decyzji (na podstawie podobieństw do zadanych typów studentów). Cała analiza miała na celu usprawnienie kwestii wyborów zarówno od strony studentów, jak i wykładowców, a także wspomóc proces dydaktyczny w SGH. Towarzyszyło jej kilka założeń: (1) ostateczne decyzje studentów są bliższe racjonalności (2) niewielki odsetek studentów miał obojętny stosunek do deklaracji semestralnych (losowy dobór wykładowców) (3) analiza objęła zachowania studentów stacjonarnych studiujących w kolejnych latach przede wszystkim jeden kierunek (4) liczba obserwacji z semestru zimowego roku akademickiego 2009/2010 jest mała ze względu na braki w protokołach podczas odbioru danych (5) model rynkowy jest zbliżony do konkurencji, ale nie osiąga jej doskonałej formy (6) przedmioty podstawowe zostały zaklasyfikowane do kierunków, z którymi są najbardziej związane.

W swoim badaniu wykorzystane zostały dwie tabele, zwane dalej tabelami „Wykładowcy” oraz „Studenci”. W ostatecznej analizie przedmiotów z badanego okresu, wykładowcy powiązani zostali z przedmiotami podstawowymi obowiązującymi studentów, którzy rozpoczęli swoje studia przed rokiem akademickim 2009/2010 według dostępnych w bazie sygnatur przedmiotów [...]. Dla uproszczenia wyłączone z analizy zostały przedmioty podstawowe w języku obcym. [...] Ponadto przy analizie tabeli „Wykładowcy” zaakcentowana została specyfika pewnych przedmiotów, to jest standaryzacja egzaminu [...], ponieważ istniały przesłanki, że ta informacja nie jest przy wyborze wykładowcy obojętna.

Kolejna tabela – „Studenci” – zawierała informacje o wynikach naukowych studentów SGH. Przez obserwację w zbiorze rozumie się studenta i opisujące go oraz realizowany przedmiot zmienne. Jest to ważne założenie. Każdy przedmiot zadeklarowany przez studenta można przeanalizować niezależnie (sygnatura studenta pojawi się w bazie tyle razy, ile przedmiotów zrealizował. Jeżeli student ma warunkowe zaliczenie semestru i zalicza po raz kolejny dany przedmiot, to zwiększa to liczbę obserwacji całego zbioru). [...] Należy podkreślić, że tabela „Studenci” była ważniejszą tabelą w przeprowadzonej analizie. Dzięki połączeniu jej z tabelą „Wykładowcy” poprzez sygnaturę przedmiotu i prowadzącego, można było wygenerować nowe zmienne do głównej tabeli z danymi, która później wykorzystana została do budowy modelu (modeli).

Tabela „Wykładowcy” zawierała następujące zmienne: numer wykładowcy (sztucznie wygenerowany; interpretowalny pomiędzy okresami, a także, jeśli wykładowca prowadził więcej niż jeden przedmiot), tryb studiów, semestr akademicki (lato/zima oraz rok akademicki), liczebność studentów zapisanych na zajęcia, średnia ocen u wykładowcy z danego przedmiotu oraz sygnatura przedmiotu (część odpowiadająca przedmiotowi jest rzeczywista, wykładowcy – sztuczna), która dzięki prostym przekształceniom pozwoliła, by w tabeli była wi-

doczna również nazwa przedmiotu w postaci tekstowej oraz „wartość przedmiotu” wyrażona w punktach ECTS. Przedmiotem analiz było zachowanie każdego przedmiotu względem trybu studiów oraz ocen i liczebności względem wykładowców. Niektóre z wniosków tej analizy są następujące: średnia ocen wystawianych przez wykładowców ma duży wpływ na liczebność grupy wykładowej, szczególnie w przypadku przedmiotów standaryzowanych: statystyka, matematyka I i II, wstęp do informatyki gospodarczej (półstandaryzowana forma egzaminu) oraz w mniejszym stopniu ekonometria (jednolity i niebanalny egzamin pozwala na stworzenie „rankingu wykładowców”) [...]. Z reguły studenci dzienni osiągnęli dużo lepsze wyniki od studentów popołudniowych oraz jeszcze lepsze od studentów sobotnio-niedzielnich (wyjątkiem są podstawy marketingu i zarządzania). Dalej, liczba wykładowców oferujących swój wykład w danym semestrze ma wpływ na liczebności grup. Jeśli wykładowców jest mało, to automatycznie liczebności grup wykładowych są wysokie. Z tego wynika, że im jest takich ofert mniej, tym mniej „opłaca się” wykładowcom pozyskiwać studentów. Jeśli na poziomie zajęć bardziej zależy wykładowcom, to ta sytuacja lepiej wpłynie na studentów, jeśli stawiają oni na pozyskiwanie wiedzy. Jeśli natomiast część studentów będzie chciała przedmiot tylko zaliczyć, to ta sytuacja może uderzyć w ich preferencje, ponieważ nie będą mieli alternatywnego „leniwego” wyboru. Nie będą oni maksymalizowali swojej użyteczności [...]. Jeśli natomiast na poziomie zajęć bardziej będzie zależało studentom, to [...] jeśli na „rynku” jest wielu wykładowców, którzy zabiegają o studenta w warunkach konkurencji doskonałej, to są oni „cenobiorcą”. Ceną są wymagania studentów, czyli w tym przypadku wysoki poziom wykładu. Jeśli jest ich mało, to sytuacja przypomina monopol, gdzie wykładowcy mogą być „cenodawcą”, czyli jeśli im nie zależy, to nikt ich nie zmusi do zmiany swojego zachowania.

Kolejny krok analizy to zdefiniowanie zmiennych charakteryzujących „zaków” w tabeli „Studenci”. Oprócz wymienionych wcześniej: numeru wykładowcy, sygnatury przedmiotu oraz trybu studiów (dodatkowa zmienna, która agreguje studentów popołudniowych i sobotnio-niedzielnich do niestacjonarnych), były to: numer studenta (wygenerowany analogicznie jak u wykładowcy), semestr programowy, preferencja (student ma zajęcia z wykładowcą, którego zajęcia zadeklarował na i-tym miejscu), średnia semestralna, kierunek studiów, ocena studenta z i-tego terminu. Dzięki prostym przekształceniom na zmiennych (w połączeniu z tabelą wykładowcy) wygenerowano sześć kolejnych zmiennych, tj. liczba ocen niedostatecznych (z jednego oraz z dwóch terminów) oraz „warunków”⁴ [...] u danego wykładowcy, średnia ocen u wykładowcy oraz „wskaźnik” (określa próg, powyżej którego średnią u wykładowcy można uznać za wysoką, a poniżej – za niską. [...] Obliczany jako średnia ważona (liczbą studentów) ocen z danego przedmiotu) oraz klasyfikator, który określa czy średnia uzyskiwana przez grupę u danego wykładowcy znajduje się poniżej czy powyżej wskaźnika średniej dla poszczególnego przedmiotu (zmienna zerojedynkowa).

Następny etap to zbadanie, jak wyglądają zależności między średnią uzyskiwaną przez studentów, zadeklarowanym kierunkiem, realizowanym przedmiotem a preferencją wyboru wykładowcy (w przypadku zdecydowanej większości studentów okazało się, że mieli oni zajęcia z wykładowcami, których wykłady zadeklarowali na pierwszym miejscu). Pozwoliło to na sformułowanie m.in. takich wniosków: rozkład studentów otrzymujących wykładowców według średniej z pierwszej pre-

ferencji jest trójkątny (przy odpowiednich założeniach zbliżony do normalnego). Najbardziej efektywni (jeśli chodzi o otrzymywanie wykładów z pierwszego miejsca listy preferencji) są studenci kierunku (lub ci, którzy chcą go zadeklarować) Finansów i rachunkowość. Na uwagę zasługuje fakt, że otrzymywanie „1” jest proporcjonalne do liczby studentów każdego kierunku. Limity górne narzucone przez wykładowców mogą mieć wpływ na rozkład preferencji (jeśli wykładowcy lepiej „cenieni” przez studentów ograniczą liczbę miejsc na swoich zajęciach).

Badanie każdego z modeli zachowań studenta (w sumie czterech) umożliwiło sformułowanie czterech „zadań optymalizacyjnych”, które charakteryzowały dany typ żaka. Poszczególne typy zachowań są następujące:

a) Model stypendysty:

Przyjmując, że za x oznacza się wybraną preferencję przez studenta (maksymalna=1), to kryterium doboru przedmiotów dla modelu stypendysty będzie spełniało następujące zależności:

Cel: $x \rightarrow \max$ oraz średnia stypendialna $\rightarrow \max$

Warunki:

Średnia ocen u danego wykładowcy $\leq$ skorygowany wskaźnik dla przedmiotu

Średnia semestralna⁷ $> 3,8^8$ (ta średnia jest progiem przedziału, w którym znajduje się najczęściej osób otrzymujących wykładów z pierwszej preferencji w populacji) Punkty ECTS za dany przedmiot znajdują się w zbiorze {1,5; 3; 4; 5}

Udział otrzymywanych wykładów z preferencji 1 i 2 dla danej grupy stanowi co najmniej 60% populacji (otrzymywanych wykładów z tych preferencji w ramach danego przedmiotu).

b) Model rekrutacji:

Cel: $x \rightarrow \max$ oraz średnia stypendialna $\rightarrow \max$

Warunki:

Średnia ocen u danego wykładowcy $\geq$ skorygowany wskaźnik dla przedmiotu

Średnia semestralna $> 3,8$

Punkty ECTS za dany przedmiot znajdują się w zbiorze {1,5; 3; 4; 5} lub poziom dwójek jest niższy niż 20% w populacji oraz liczba studentów w próbie (wskazanej przez wskaźnik) stanowi powyżej 20% populacji.

c) Model kierunkowy:

Cel: $x \rightarrow \max$ oraz średnia stypendialna $\rightarrow \max$

Warunki:

Średnia ocen u danego wykładowcy $\geq$ skorygowany wskaźnik dla przedmiotu niepowiązanego z kierunkiem studiów

Średnia semestralna $> 3,8$

Odszetek otrzymywanych wykładów z pierwszej i drugiej preferencji (w ramach przedmiotu) w próbie zadanej modelem musi stanowić co najmniej 20% całej populacji otrzymywanych wykładów z pierwszej i drugiej preferencji (w ramach przedmiotów) oraz co najmniej 27% całej próby (wszystkich preferencji w ramach danego przedmiotu).

Odszetek liczebności studentów w grupie modelowej (dany przedmiot) musi stanowić co najmniej 20% całej populacji studentów realizujących dany przedmiot.

Dodatkowo: Należy mieć na uwadze, jaki jest potencjalny (lub zadeklarowany) kierunek studiów żaka.

d) Model strachu:

Cel: $x \rightarrow \max$ oraz średnia stypendialna $\rightarrow \max$

Liczba negatywnych scenariuszy (odsetek) $\rightarrow \min$

Warunki:

Średnia ocen u danego wykładowcy $\geq$ skorygowany wskaźnik dla przedmiotu

Średnia semestralna $> 3,8$

Przedmiot z pełnym egzaminem standaryzowanym albo przedmiot, dla którego odsetek wystawianych dwójek jest większy niż 3% po zastosowaniu klasyfikatora (próba) oraz nie mniejszy niż 4,75% w populacji.

Każdy z zaproponowanych wyżej modeli wskazywał na konkretne przedmioty, przy których studenci zachowywali się według ich założeń. W przypadku, gdy dopasowanie model–przedmiot było jednoznaczne (tzn. do jednego przedmiotu był przydzielony jeden model), model można było potraktować za optymalny. W przeciwnym wypadku konieczne było sprawdzenie, który model (z zaproponowanych dla danego przedmiotu) dominował stochastycznie nad resztą (w założeniach model kierunkowy ma najniższą wartość, ponieważ jest najbardziej subiektywny) i który „dawał studentowi więcej satysfakcji” pod kątem otrzymywania wykładów z pierwszej preferencji. Wyniki optymalizacji przedstawia tabela nr 1.

W dalszym kroku określono nazwy czterech typów zachowań studentów: Stypendysta, Magister, Specjalista, Tchórz, które są analogiczne do modeli optymalizacyjnych poruszanych powyżej. Wygenerowany model decyzyjny (mający pomóc zdecydować o wyborze typu zachowania studenta) wskazywał na wręcz doskonale dopasowanie. Były jednak powody, które mogły zaburzyć tę wartość⁹.

Istotnych w modelu okazało się pięć zmiennych objaśniających. Średnia ocen wystawiana przez wykładowcę, zmienna określająca czy dany przedmiot ma egzamin standaryzowany, wycena przedmiotu punktami ECTS oraz liczba osób, które nie zdały przedmiotu w I terminie lub nie zdały go w obu terminach.

Podsumowując, celem badania było znalezienie czynników wpływających na zachowanie się studenta przy wyborze przedmiotów podstawowych oraz typów zachowań, które te czynniki odpowiednio łączyły. Zaproponowane cztery modele kładły nacisk na różne aspekty powiązane z przedmiotami (średnia ocen wystawianych przez wykładowcę, liczba ECTS, liczba ocen niedostatecznych w ramach przedmiotu etc.). Przeprowadzona analiza zmiennych pozwoliła na sprawdzenie, które przedmioty zachowują się „najbliżej” zadanego modelu (stypendysty, rekrutacji, kierunkowego, strachu). Efektem końcowym optymalizacji było dopasowanie każdego przedmiotu podstawowego do danego modelu (tak będzie zachowywał się przeciętny student, który będzie chciał łączyć cele wszystkich modeli na podstawie dostępnych zmiennych). Ponadto powstał model wspierający decyzję studenta. Okazał się on idealnie dopasowany do rzeczywistości. Wadą jego jednak było ograniczenie tylko do przedmiotów z semestrów III–IV (wykonano zabieg techniczny (identyfikacyjny), którego celem było usunięcie wszelkich braków danych) oraz przyjętych na początku analizy założeń. Jeden z wniosków z analizy był również taki, że swoboda wyborów wykładowców przez studentów daje im możliwość (przy różnorodnej ofercie) nauki ekonomii w praktyce, ponieważ muszą się oni zastanowić nad szeroko rozumianą opłacalnością danego wyboru. Daje to też możliwość „rozwinienia się” wykładowcom, którzy mogą odpowiednio rozszerzać zakres materiału, jeśli uważają, że ich podopieczni „dadzą radę”. Z drugiej jednak strony różnorodność wpływa na brak porównywalności. To znaczy, że tylko przy

Tabela 1. Dopasowanie modelu do przedmiotu

Przedmiot	Model	Przedmiot	Model
Ekonometria	Strachu	MSG	Strachu
Geografia ekonomiczna	Stypendialny	Nauka o państwie	Stypendialny
Historia gospodarcza	Stypendialny	Polityka gospodarcza	Rekrutacji
Integracja europejska	Rekrutacji	Podstawy finansów	Stypendialny
Logika	Stypendialny	Podstawy marketingu	Rekrutacji
Logika Matematyczna	Rekrutacji	Podstawy prawa	Stypendialny
Makroekonomia I	Stypendialny	Podstawy rachunkowości	Strachu
Makroekonomia II	Strachu	Podstawy zarządzania	Kierunkowy
Matematyka I	Strachu	Polityka społeczna	Strachu
Matematyka II	Brak potrzeby dopasowania modelu	Socjologia	Stypendialny
Mikroekonomia I	Strachu	Statystyka	Strachu
Mikroekonomia II	Rekrutacji	WdIG	Stypendialny

Źródło: J. Ziółkowski, *Analiza wyborów wykładowców z przedmiotów podstawowych przez studentów SGH, Warszawa 2010*

przedmiotach z egzaminem standaryzowanym studenci są w stanie ocenić, który prowadzący jest wydajniejszy (naucza tak, że jego studenci osiągają najwyższe wyniki). Wprowadzenie tego typu egzaminu z jednej strony wprowadziłoby większą możliwość porównywania wykładowcy i być może podniosłoby poziom (na pewno mógłby się wyrównać). Z drugiej jednak strony, gdyby taki egzamin układała jedna osoba lub był on prosty, wprowadzono by sztuczną (niewydajną) rywalizację między wykładowcami i jednocześnie mógłby spaść poziom potencjalnej wiedzy, którą studenci mogą wynieść z zajęć.

Na koniec warto podkreślić, że gdyby dane – będące podstawą analiz – uzupełnić np. o informacje, jakie oceny wystawia konkretny wykładowca, możliwe byłoby uwzględnienie w modelu w większym stopniu psychologii studentów.

Jakub W. Ziółkowski

¹Taką analizę – wyborów wykładowców przez studentów I stopnia – przeprowadziłem w swojej pracy licencjackiej napisanej pod opieką prof. dra hab. Marka Rockiego, obronionej 21.07.2010 w SGH. W pracy wielokrotnie odnosiłem się do teorii ekonomii (m.in. odwołując się do teorii konsumenta, mechanizmów konkurencji etc.) oraz psychologii. Opierałem się na książce Roberta H. Franka *Mikroekonomia* jakiej jeszcze nie było oraz materiałach dostępnych na stro-

nach SGH (m.in. informator studiów, regulamin studiów, regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, zasady przyjęć na studia na SGH na rok akademicki 2010/2011 etc.).

²W pierwszej części pracy poddane zostały wstępnej analizie również wyniki studentów niestacjonarnych.

³Taki zestaw „przedmiotów” realizowali studenci SGH przed „reformą”.

⁴Fragment na podstawie <http://www.sgh.waw.pl/ksztalcenie/stacjonarne/sl/deklaracje/> z dn. 5.05.2010.

⁵Do rekrutacji na rok akademicki 2010/2011 na studia II stopnia obowiązowała rekrutacja ze średniej.

⁶Dokładna interpretacja znajduje się w „pełnej wersji” pracy.

⁷Opóźniona o dwa semestry dla semestrów III i IV (analogicznie w kolejnych modelach).

⁸Ponadto średnia ta wynika z odpowiedniego zapisu w regulaminie wyjazdów zagranicznych. Ten zapis będzie dotyczył również następnych modeli.

⁹Prezentowane w podsumowaniu niniejszego artykułu. Pełna wersja pracy zawiera także pominiętą tu analizę behawioralną, która dotyczyła określenia skróconego profilu psychologicznego trzech typów studenta, które zostały wykryte/uznane przez model decyzyjny za istotne, tj. Stypendysty, Magistra oraz Tchórza. W analizie ekonomicznej z kolei podsumowano zachowanie studentów (cztery modele) w kontekście teorii konsumenta. Przy analizie każdego modelu (w tym zoptymalizowanego) i zachowania sprawdzono, jakie korzyści oraz koszty są z nimi związane. W zależności od preferencji studenta, będzie on podejmował odpowiednie decyzje.

CZYM JEST STAROŚĆ?

- CZYLI O NISZOWYM SEGMENTE POLSKICH SENIORÓW

Czym jest dzisiaj starość? Odpowiedź na to pytanie próbują znaleźć nie tylko biolodzy, psycholodzy czy socjolodzy, jest to także ważny problem dla gospodarki.

Rosnąca liczba seniorów w populacji Polaków to wiele problemów do rozwiązania w sferze polityki społecznej, ale to także potężne wyzwanie dla producentów dóbr i usług konsumpcyjnych. Można wręcz mówić o „senioralnym” obliczu ofert – o zmodyfikowanych i specjalnie zaprojektowanych dla osób starszych produktach oraz przeznaczonych wyłącznie dla tej subpopulacji usługach.

Należy jednak pamiętać, że w świadomości specjalistów od spraw marketingu istnieje przekonanie, iż opracowywanie lub tworzenie strategii dla „konsumentów trzeciego wieku” nie jest opłacalne, gdyż seniorzy stanowią grupę konsumentów o niskich dochodach i konserwatywnych zachowaniach na rynku. W dobie kultu młodości konsumenci 55+ mogą się wydawać mało atrakcyjni i często obniżający reputację marki.

Doświadczenia innych krajów pokazują, że jest odwrotnie – konsument 55+ jest już obecnie ważnym klientem na rynku. W Polsce jest to sfera jeszcze słabo rozpoznana. Jak każdy nowo eksplorowany temat badania, popyt konsumpcyjny seniorów wymaga kolejnych rozpoznań. Autorki przeprowadziły trzy badania empiryczne w latach 2009–2011. Wnioski z nich płynące wskazują wyraźnie na wielką szansę dla podaży dóbr i usług zaspokajających potrzeby we wszystkich dziedzinach życia seniorów, poczynając od zdrowia, turystyki i rekreacji aż po luksus.

Poruszana tematyka dotyka bardzo złożonego problemu społecznego. Zamiarem auterek jest przybliżenie Czytelnikom problematyki starzejącego się polskiego społeczeństwa z ekonomicznego punktu widzenia. Prezentowane podejście mikroekonomiczne obrazuje, jak ciekawym, niszowym i jeszcze niezdołanym segmentem jest rynek polskich seniorów.

P&G Business College

Ćwiczenie czyni Mistrza

- Interesuje Cię **KARIERA** w międzynarodowej organizacji?
- Chciałbyś dowiedzieć się jak odnieść w niej **SUKCES**?
- Chcesz dowiedzieć się jak wykorzystać swoją wiedzę w **PRAWDZIWYM BIZNESIE**?

Weź udział w warsztacie lub szkoleniu
i zdobądź praktyczną wiedzę z dziedziny,
z którą wiążesz swoją przyszłość zawodową!

Porozmawiaj z Menedżerami P&G z działów:
Marketingu, Finansów, Sprzedaży, Logistyki
czy Global Business Solutions.

Szczegóły i zapisy na:

www.kariera.procter.pl/college

Na Twoje pytania odpowie
Ambasador P&G:

Anna Szymańska i Maria Kosogovska

Jedna firma, wiele możliwości.

CZY ZNASZ JUŻ GRUPĘ EUROCASH?

POZNAJ NAS I SPRAW, BYŚMY POZNALI CIEBIE!

Zapoznaj się z naszymi ofertami pracy i wyślij swoją aplikację
w odpowiedzi na wybrane ogłoszenia! CV i list motywacyjny
wyślij na adres: rekrutacja@eurocash.com.pl

CREATE

FOR A BEAUTIFUL WORLD.

THE
BODY
SHOP

L'ORÉAL
BRANDSTORM
2012

20 YEARS OF TURNING IDEAS INTO PRODUCTS
BRANDSTORM.LOREAL.COM

Find out more during the 1-hour webinar at:

www.kariera.com.pl/Brandstorm

Thursday, 8 December 2011 6:00pm or Tuesday, 13 December 2011 7:00pm

Dzielimy się wiedzą Akademia Biznesu

www.deloitte.com/pl/AkademiaBiznesu

Σ
Akademia
Biznesu

Deloitte.